Uzina de utilaj petrolier

1 MAI

Ploiești

Strada Democrației nr. 121

INTERNATIONALE LEIPZIGER MESSE 19 MM 64

INTERNATIONALE LEIPZIGER MESSE 19 MM 64

INTERNATIONALE LEIPZIGER MESSE 19 MM 64

3DH-200

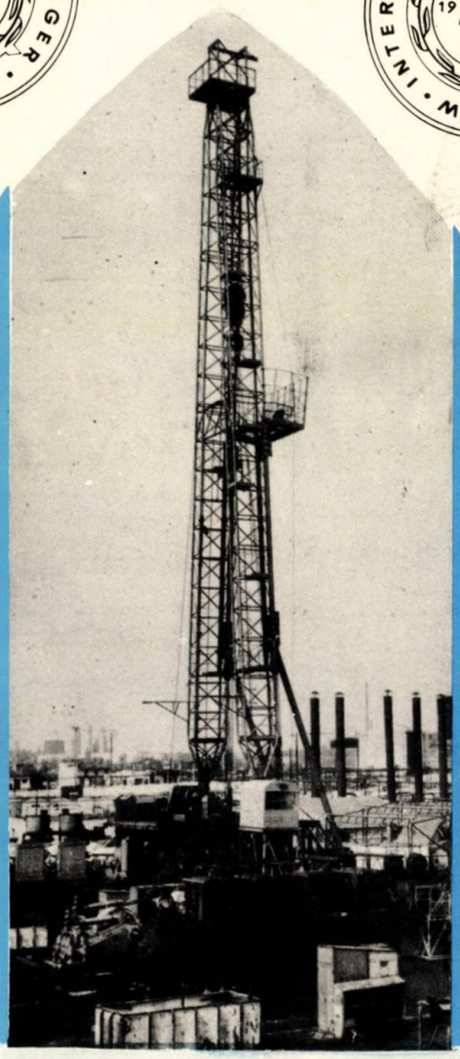

CARACTERISTICELE TEHNICE ALE INSTALAȚIEI DE FORAJ 3DH-200

• Sarcina maximă de lucru la cîrlig	250 t.f.
• Sarcina normală de lucru la cîrlig	200 t.f.
• Adîncimea recomandată pînă la care se poate fora, cu prăjini de 4,1/2 in	5 000 m
• Puterea instalată	2 100 CP
• Numărul de grupuri de foraj GF 820 Bb	3
• Diametrul cablului de manevră	32 mm
• Sistemul de manevră (macara, geamblac)	6 × 7 role
• Numărul de viteze la toba de manevră a troliului	4 + 2 revers
• Înălțimea utilă a mastului (măsurată de la podul sondei pînă sub grinda geamblacului	41,8 m
• Numărul de pompe pentru noroi ce pot fi antrenate la transmisia instalației	2
• Puterea maximă a fiecărei pompe ce poate fi antrenată de instalație	800 C.P.
• Acționarea comenzilor pneumatice :	Centralizată la pupitrul de comandă

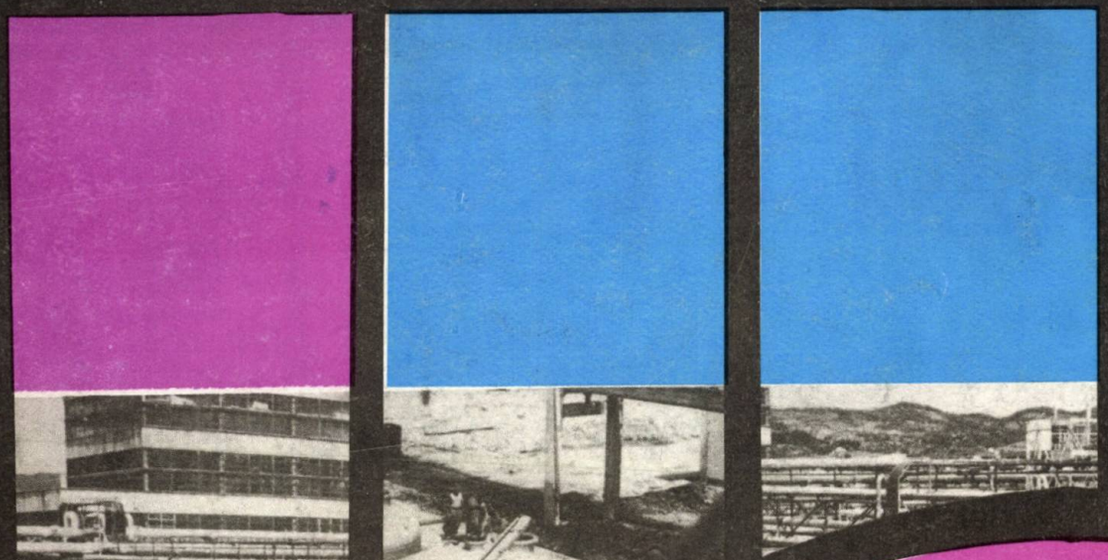

SODĂ CALCINATĂ :

— calitate extra — Na_2CO_3 — 99% ;
— calitate superioară — Na_2CO_3 — 98,8% ;

SODĂ CAUSTICĂ PRIN CAUSTIFICARE :

— calitate superioară — NaOH — 98,7% ;
— calitate I—NaOH—97,2%

SILICAT DE SODIU :

solid- neutral $\left\{\frac{1}{3}\right\}$

alcalin $\left\{\frac{1}{2}\right\}$

lichid 38/40° Bé.

Produce şi livrează

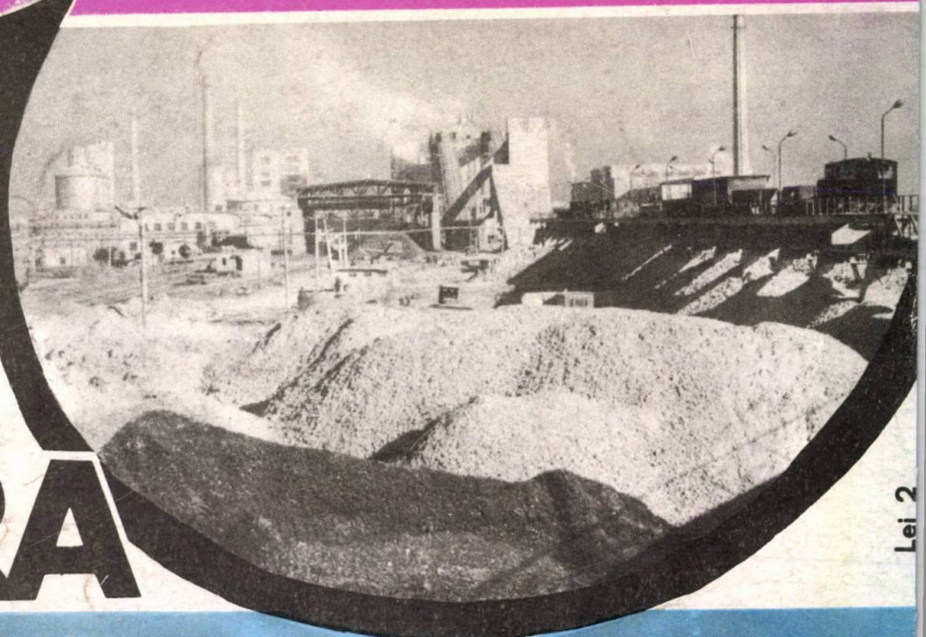

UZINA DE PRODUSE SODICE GOVORA

Lei 2

LUMEA

CABINETUL DE PARTEA

Nr. 34 *20 august 1970*

23 AUGUST

DIN CRONICA MARILOR REALIZĂRI ALE ROMÂNIEI SOCIALISTE

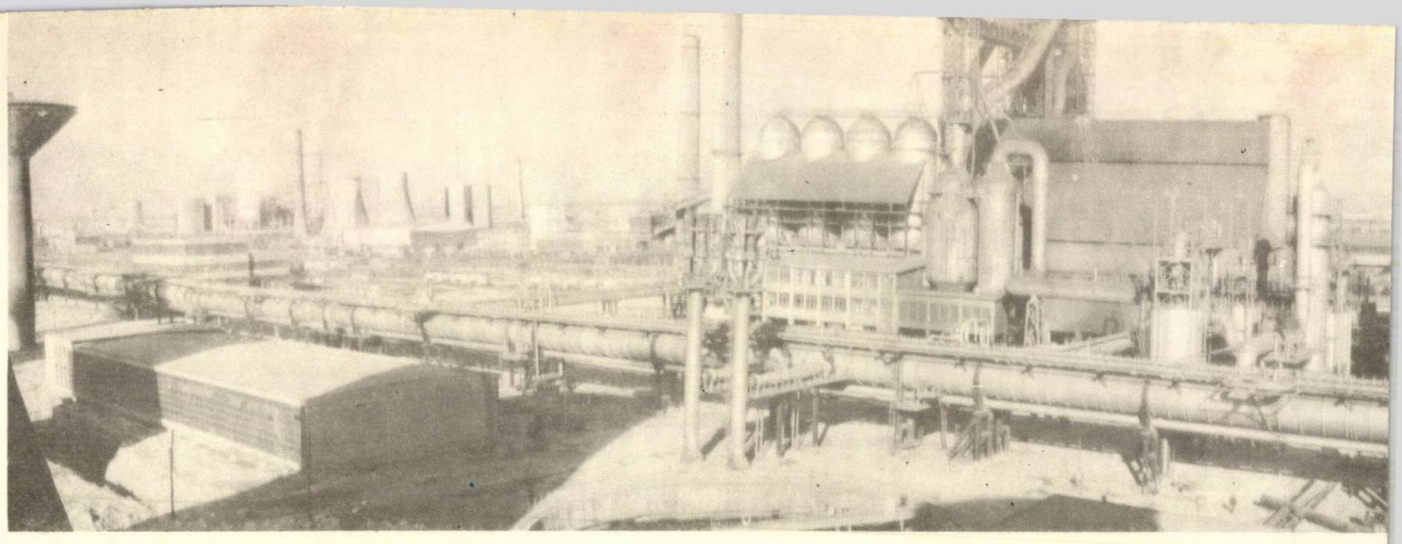

Combinatul siderurgic Galați

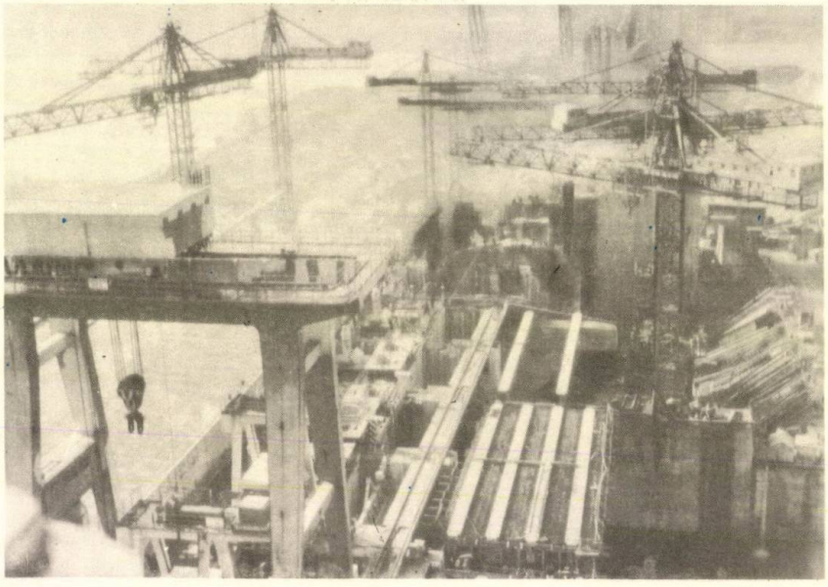

Sistemul hidroenergetic și de navigație de la Porțile de Fier

Aeroportul internațional Otopeni

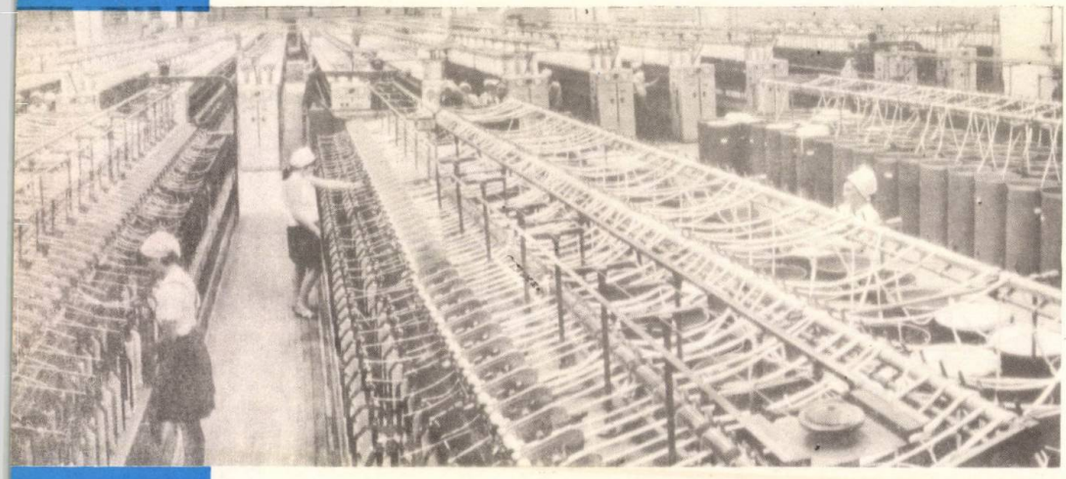

Complexul zootehnic Caracal

Filatura de fire și fibre din Oltenița

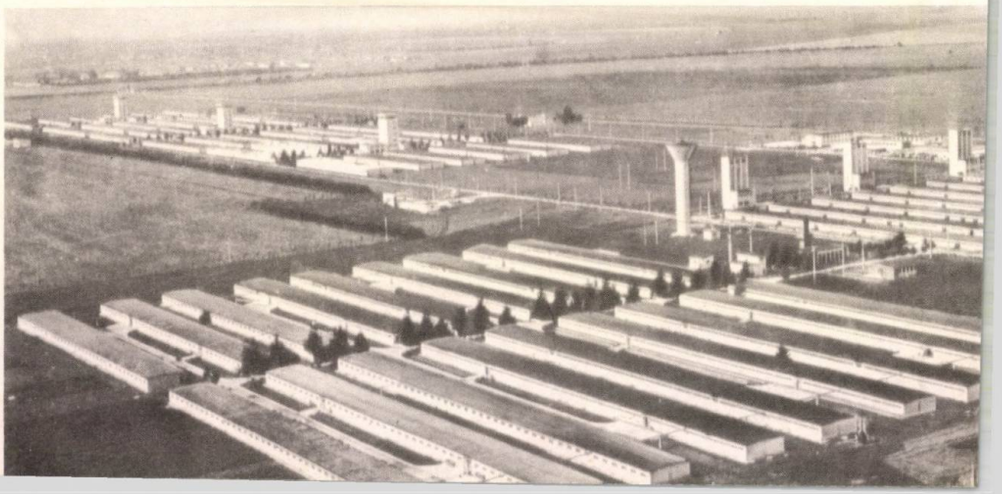

CABINETUL DE PARTID
BIBLIOTECA
SIBIU

LUMEA

Nr. 34 (356) — 20 august 1970

sumar

23 AUGUST

2 O POLITICĂ DE PACE ŞI COLABORARE INTERNAŢIONALĂ. *Nicolae Ecobescu*
5 Largă recunoaştere şi apreciere a politicii şi realizărilor României socialiste
8 ZILE DE NEUITAT. Un episod din luptele pentru eliberarea Capitalei. *Colonel rez. Răuţă G. Octavian*
10 Dinamica relaţiilor politico-diplomatice şi consulare ale României. *George G. Potra* şi *A. Vasiu*
12 Colaborarea economică şi tehnico-ştiinţifică a României cu ţările socialiste. *I. Ionescu*

14 SĂPTĂMÎNA în telegrame. *Anca Voican*

ARTICOLE

15 Ulster. După o paradă care n-a avut loc. *Mihai Matei*
18 Tratativele S.A.L.T. după a doua etapă. *Sergiu Verona*
19 Ankara. Devalorizarea şi politica economică. *Liana Enescu*
20 Indonezia. Preocupări economice. *Il. Sandu*
21 „Contestaţia" feminină în S.U.A. *Felicia Antip*
23 Pagini din istoria aerospaţială (2). Gloria şi decadenţa „baloanelor rigide". *Mircea Grigorescu*

REPORTAJ PE GLOB

16 Azi, în golful Broasca Ţestoasă. *Eugen Preda*

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

26—30 Pravda, Süddeutsche Zeitung, The Christian Science Monitor, Le Monde Diplomatique, Paris Match, Le Figaro Littéraire

PROFIL

30 JOSEPH-DÉSIRÉ MOBUTU, preşedintele Republicii Democratice Congo

POŞTA REDACŢIEI (31—32)

În acest număr

O POLITICĂ DE PACE ŞI COLABORARE INTERNAŢIONALĂ

Largă recunoaştere şi apreciere a politicii şi realizărilor României socialiste

Zile de neuitat

Un episod din luptele pentru eliberarea Capitalei

Din actualitatea internaţională

Ulster. După o paradă care n-a avut loc

Tratativele S. A. L. T. după a doua etapă

Ankara. Devalorizarea şi politica economică

„Contestaţia" feminină în S. U. A.

Gloria şi decadenţa „baloanelor rigide"

O politică de pace și colaborare internațională

Nicolae Ecobescu
adjunct al ministrului afacerilor externe

Întreaga activitate a poporului român în cursul acestui an, primul an al celui de-al doilea pătrar de veac de la istoricele evenimente revoluționare din August 1944, este îndreptată spre realizarea în cele mai bune condiții a programului însuflețitor adoptat de Congresul al X-lea al P.C.R., program inspirat din realitățile profunde ale României contemporane, de natura orînduirii noastre, avînd ca țel desăvîrșirea operei de construcție a socialismului, făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate.

Desfășurînd ample eforturi creatoare în scopul valorificării plenare a potențelor sale materiale și intelectuale, poporul român, condus cu înțelepciune de către partid, înregistrează noi succese în edificarea unei economii moderne, în înflorirea culturii și științelor, în dezvoltarea continuă a democrației socialiste.

În mod cu totul firesc, în cadrul preocupărilor partidului și guvernului român, un accent deosebit este pus pe rezolvarea sarcinilor construcției socialiste din țara noastră, pe îndeplinirea misiunii istorice încredințate de popor de a conduce societatea, de a găsi cele mai potrivite soluții problemelor importante și complexe ce apar în procesul făuririi noii orînduiri. Este, totodată, o elocventă expresie a convingerii ferme că înfăptuirea cu succes a obiectivelor construcției socialiste în România constituie o contribuție însemnată la cauza generală a socialismului.

Eforturilor susținute ale întregului popor în vederea îndeplinirii multiplelor sarcini social-politice și economice le corespunde, pe plan extern, o politică activă, științific fundamentată, ce se definește prin principialitate și fermitate, curaj și suplețe, dinamism și clarviziune. La baza politicii internaționale a partidului și statului nostru se află un sistem coerent de norme și principii fundamentale, a căror promovare neabătută este dictată de necesitatea imperioasă de a se asigura tuturor statelor dreptul la existență, la suveranitate și independență, se identifică cu nobilele aspirații de pace, libertate și progres ale popoarelor. Acest sistem este fundamentat pe respectarea suveranității și independenței naționale, deplina egalitate în drepturi, neamestecul în treburile interne, nerecurgerea la forță sau la amenințare cu forța, integritatea teritorială și inviolabilitatea frontierelor de stat, avantajul mutual și respectul reciproc, dreptul inalienabil al fiecărui popor de a-și hotărî singur soarta. Observarea strictă a acestor principii asigură cadrul internațional optim dezvoltării capacității creatoare și înfloririi economice și spirituale a fiecărei națiuni și, în același timp, constituie cheia de boltă a statornicirii unor relații de încredere și cooperare între state, a întăririi legalității internaționale.

Așa cum arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, **„muncind pentru asigurarea progresului și prosperitatea patriei sale, poporul român este profund animat de dorința de a trăi în deplină înțelegere și de a colabora cu toate popoarele lumii, de a conlucra larg pe arena internațională la înfăptuirea deziderateloor de pace și progres ale omenirii. În deplin consens cu aceste profunde aspirații și năzuințe ale poporului, România dezvoltă prietenia și cooperarea cu țările socialiste, promovează în mod susținut relații politico-diplomatice și de colaborare economică, tehnico-științifică, culturală cu toate țările, fără deosebire de orînduire socială, participă activ la schimbul mondial de valori".**

După cum este bine cunoscut și verificat de practică, coordonata centrală a politicii externe românești o reprezintă prietenia și alianța trainică cu toate țările socialiste. Partidul și guvernul țării noastre acordă o mare importanță dezvoltării continue, pe multiple planuri, a legăturilor de prietenie, colaborare și cooperare cu celelalte state socialiste, pe baza principiilor marxism-leninismului, internaționalismului socialist și întrajutorării tovărășești, pe temeiul normelor universal valabile ale relațiilor internaționale. Sensul fundamental al acestei colaborări și cooperări, care exprimă o necesitate obiectivă, rezultată din orînduirea socială comună, din idealurile și țelurile comune, îl constituie dezvoltarea fiecărei țări socialiste în parte, progresul ei multilateral și, pe această cale, întărirea sistemului socialist mondial, a pozițiilor și influenței socialismului în lume.

Privită retrospectiv, cu prilejul aniversării marii sărbători naționale a României, activitatea internațională a partidului și statului nostru relevă o perioadă bogată în acțiuni și evenimente menite să întărească și să amplifice colaborarea reciprocă, solidaritatea și unitatea țărilor socialiste. Un rol deosebit în dezvoltarea multilaterală a relațiilor bilaterale, în desfășurarea schimburilor de păreri și informații și în cunoașterea reciprocă a experienței în construcția socialismului și comunismului, l-au avut vizitele și întîlnirile dintre conducătorii de partid și de stat ai țării noastre și ai celorlalte țări socialiste.

Inscriindu-se în politica consecventă a partidului și guvernului nostru de a adînci continuu colaborarea, prietenia și alianța dintre România și Uniunea Sovietică, participarea delegației P.C.R. la aniversarea centenarului nașterii lui V.I. Lenin, și vizita la Moscova, din luna mai, a delegației partidului nostru, condusă de tovarășul Nicolae Ceaușescu, convorbirile avute cu tovarășul L.I. Brejnev și alți conducători ai partidului și statului sovietic, au prilejuit reafirmarea hotărîrii comune de a dezvolta pe mai departe relațiile dintre partidele și popoarele celor două țări. De asemenea, tratativele purtate la Moscova între delegația guvernamentală română, condusă de tovarășul Ion Gheorghe Maurer, și delegația guvernului sovietic, condusă de tovarășul Alexei Kosîghin, au permis examinarea problemelor lărgirii și intensificării colaborării și cooperării economice și tehnico-științifice bilaterale.

Vizita efectuată la începutul lunii trecute în România de către delegația de partid și guvernamentală a U.R.S.S., în frunte cu tovarășul A. Kosîghin, discuțiile purtate cu această ocazie s-au desfășurat într-o atmosferă caldă, de prietenie tovărășească, au permis efectuarea unui rodnic schimb de păreri, contribuind la aprofundarea înțelegerii reciproce. Cu acest prilej, a fost semnat noul Tratat româno-sovietic de prietenie, colaborare și asistență mutuală, document de o deosebită importanță pentru dezvoltarea relațiilor în domenii multiple, dintre România și Uniunea Sovietică, spre binele popoarelor român și sovietic, al cauzei întăririi sistemului socialist mondial și unității sale, al păcii și progresului în lume.

O evoluție rodnică și permanentă cunosc relațiile dintre România și Iugoslavia, prin transpunerea în practică a hotărîrilor luate de comun acord cu prilejul întîlnirii dintre tovarășii Nicolae Ceaușescu și Iosip Broz Tito din toamna anului trecut de la Porțile de Fier. Încadrîndu-se în suita de acțiuni concrete convenite între șefii celor două state, vizita tovarășului Ion Gheorghe Maurer în Iugoslavia, din luna ianuarie a.c. și recenta vizită a tovarășului Mitia Ribicici în România au permis identificarea unor noi căi și posibilități pentru a ridica la un nivel superior colaborarea româno-iugoslavă.

Vizitele efectuate de către delegația M.A.N. și a Consiliului de Stat, condusă de către tovarășul Emil Bodnaraș, în R.P.D. Coreeană și în R.P.Chineză constituie noi dovezi ale preocupării partidului și statului nostru de a dezvolta relațiile de prietenie și colaborare cu partidele și popoarele acestor țări. Rezultatele deosebite ale discuțiilor cu tovarășul Kim Ir Sen au relevat hotărîrea reciprocă de a promova raporturile dintre partidele și popoarele român și coreean, de a contribui la întărirea unității mișcării comuniste internaționale.

Partidul nostru apreciază în mod deosebit convorbirile avute de delegația română cu tovarășii Mao Tzedun, Lin Biao,

NICOLAE CEAUȘESCU :

„Între politica internă de construcție a societății socialiste, de înflorire multilaterală a patriei, și politica noastră externă există o legătură indisolubilă, o unitate dialectică inseparabilă. Politica externă a Republicii Socialiste România dă glas aspirațiilor profunde ale poporului român, care, consacrîndu-și forța și energia uriașei opere creatoare, pașnice, de edificare a noii orînduiri manifestă în același timp un înalt spirit de responsabilitate pentru cauza socialismului și progresului social în lume, pentru soarta întregii omeniri".

Ciu En-lai și alți conducători ai partidului comunist și statului chinez, discuții care au evidențiat dorința reciprocă de a intensifica pe mai departe relațiile rodnice dintre partidele și popoarele român și chinez în conformitate cu interesele celor două părți, ale cauzei generale a socialismului și păcii în lume.

Contacte fructuoase și frecvente schimburi de păreri și informații la diferite niveluri au avut loc și între reprezentanții partidului și statului român și reprezentanții celorlalte partide și țări socialiste, atît pe planul consultărilor bilaterale cît și al celor multilaterale, contribuind la întărirea coeziunii sistemului socialist mondial.

În anul 1969 și anul acesta, delegații române de partid și de stat, conduse de tovarășul Nicolae Ceaușescu, au participat la întîlnirea de la Budapesta a Comitetului Politic Consultativ al statelor participante la Tratatul de la Varșovia, la sesiunea a XXIII-a (specială) a C.A.E.R. precum și la întîlnirea de la Moscova a conducătorilor de partid și de stat din R.P. Bulgaria, R.S. Cehoslovacă, R.D. Germană, R.P. Polonă, R.S. România, R.P. Ungară și U.R.S.S. De asemenea, delegația guvernamentală română condusă de tovarășul Ion Gheorghe Maurer a participat la sesiunea a XXIV-a C.A.E.R. de la Varșovia. Cu acest prilej președintele guvernului român a avut o convorbire asupra unor probleme bilaterale de interes comun cu președintele guvernului polonez, tovarășul Iosif Cyrankiewicz.

Membră a Consiliului de Ajutor Economic Reciproc, România participă la extinderea și perfecționarea cooperării economice în cadrul acestei organizații, întreținînd, totodată, largi raporturi de colaborare multilaterală în domeniul economic cu toate țările socialiste.

Animată de înalta răspundere ce îi revine ca țară socialistă, România își întărește continuu capacitatea de apărare, asigură conducerea, înzestrarea și pregătirea forțelor armate naționale și, totodată, dezvoltă relațiile de colaborare pe plan militar cu armatele celorlalte țări care fac parte din Tratatul de la Varșovia, cu armatele tuturor țărilor socialiste, fiind gata să-și aducă contribuția la salvgardarea intereselor socialismului și păcii împotriva oricărui agresor imperialist.

Promovînd perseverent relațiile prietenești cu statele socialiste, țara noastră își lărgește concomitent raporturile de colaborare cu toate statele, fără deosebire de orînduire socială, pe baza respectării normelor internaționale, acționează pentru intensificarea legăturilor și contactelor pe plan economic, politic, tehnico-științific și cultural.

Acțiunile recente de politică externă ale României au deschis noi perspective dezvoltării relațiilor bilaterale cu un număr mare de țări, au prilejuit utile schimburi de păreri cu privire la problemele internaționale contemporane, contribuind, în același timp, la destindere și înțelegere în lume, în spiritul principiilor coexistenței pașnice, al responsabilității pentru soarta păcii.

Menționăm astfel vizita, încununată de succes, a președintelui Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu, în Franța, la invitația președintelui Georges Pompidou, vizitele efectuate în România de către președintele Republicii Turcia, Cevdet Sunay, președintele Zambiei, K. Kaunda, șahinșahul Iranului, Mohammad Reza Pahlavi Aryamehr, președintele Republicii Africa Centrală, I.B. Bokassa, vizita președintelui Consiliului de Miniștri, Ion Gheorghe Maurer în Belgia, Anglia și R.F. a Germaniei, precum și numeroase alte vizite la nivel guvernamental în și din România.

O problemă de mare actualitate și de interes vital și pentru țara noastră, în alcărei preocupări de politică externă ocupă un loc de frunte, o constituie statornicirea unui sistem trainic de securitate pe continentul european, a climatului necesar de pace și cooperare care să permită progresul nestingherit al tuturor națiunilor din Europa. Apreciind că în perioada actuală în Europa au apărut dovezi evidente ale unui proces pozitiv îndreptat spre normalizarea raporturilor interstatale, spre rezolvarea prin mijloace pașnice a problemelor în suspensie, România militează consecvent pentru succesul acțiunilor care tind să continue și să amplifice această evoluție, inclusiv organizarea conferinței țărilor europene.

După părerea țării noastre, exprimată în repetate rînduri de conducerea de partid și de stat, securitatea europeană necesită un sistem de angajamente ferme din partea tuturor statelor, precum și de măsuri concrete menite să ducă la excluderea forței și a amenințării cu folosirea forței în relațiile internaționale, să ofere tuturor țărilor garanții eficiente că se află la adăpost de orice act de agresiune. Un asemenea sistem va trebui să asigure dreptul la existență și dezvoltare pașnică, nestingherită a fiecărei națiuni de pe continent, în conformitate cu pro-

pria sa dorință, într-un climat de respect reciproc al independenței și suveranității naționale, neamestec în treburile interne, deplina egalitate în drepturi a tuturor statelor și popoarelor. În același timp, întărirea securității presupune dezvoltarea cooperării, cu care de altfel se află în interconexiune dialectică, intensificarea continuă a circuitului economic între țările europene, schimbul permanent de valori.

Edificarea securității pe continent, proces complex și de durată, necesită eforturi neîntrerupte, o abordare graduală a problemelor existente, înaintîndu-se treptat spre țelul final definit de conținutul conceptului de securitate. În opinia noastră, evoluția acestui proces presupune recunoașterea realităților de pe continent, a existenței celor două state germane, inviolabilitatea frontierelor existente, inclusiv frontiera Oder-Neisse, desființarea blocurilor și a bazelor militare de pe teritorii străine, retragerea trupelor în granițele naționale, normalizarea relațiilor și promovarea colaborării între toate statele. Pacea, securitatea și cooperarea în Europa nu pot fi decît opera tuturor țărilor continentului ; fiecare stat are nu numai dreptul, ci și datoria de a-și aduce contribuția la înfăptuirea acestui deziderat comun al tuturor popoarelor europene.

Realitatea, mutațiile politico-diplomatice din Europa atestă că în prezent există condiții pentru a se trece la pregătirea și organizarea primei conferințe general-europene, care ar fi de natură să promoveze destinderea și înțelegerea, să consolideze climatul de colaborare pașnică, să netezească drumul spre înfăptuirea securității, spre soluționarea treptată a problemelor ce s-au acumulat pe continent. În stadiul actual se impune trecerea la acțiuni practice, concrete, în vederea convocării conferinței, cu participarea directă și în condiții de egalitate a tuturor țărilor interesate, la toate fazele pregătitoare, cît și la desfășurarea reuniunii.

Memorandumul miniștrilor de externe ai țărilor socialiste membre ale Tratatului de la Varșovia, întruniți în luna iunie la Budapesta, oferind noi propuneri și idei se bucură de un ecou pozitiv în rîndul statelor continentului și reprezintă un nou stimulent în realizarea unui consens european cît mai larg pentru organizarea conferinței.

La înfăptuirea unui climat de destindere în cadrul procesului de realizare a securității europene, o contribuție însemnată o aduc și inițiativele pentru stabilirea unor relații de bună vecinătate pe plan regional. Este cunoscută preocuparea României pentru dezvoltarea multilaterală a relațiilor cu toate statele din Balcani, pentru transformarea acestei regiuni într-o zonă a păcii și conviețuirii pașnice, lipsită de arme nucleare.

Printre marile probleme ale contemporaneității a căror soluționare ar constitui fără îndoială un aport uriaș la cauza păcii și securității atît în Europa cît și în întreaga lume, un loc de prim ordin îl ocupă chestiunea dezarmării. Necesitatea înfăptuirii unor pași concreți pe calea dezarmării apare cu atît mai imperioasă cu cît cursa înarmărilor și proliferarea armamentelor dobîndesc dimensiuni tot mai mari, reprezentînd o gravă primejdie pentru întreaga omenire. Imensa irosire de resurse pentru înarmări se repercutează negativ asupra eforturilor depuse de popoare în vederea dezvoltării social-economice, este o grea povară, resimțită de toate statele. Realizarea unor progrese substanțiale în domeniul încetării cursei înarmărilor, al reducerii și lichidării armamentelor și, înainte de toate, a armelor nucleare, ar corespunde unor cerințe stringente ale realităților politico-economice actuale din lume, ar promova în mod viguros destinderea internațională. O expresie a înaltei responsabilități cu care statul nostru abordează problemele dezarmării o constituie propunerile concrete și constructive prezentate de delegația română în Comitetul pentru dezarmare de la Geneva în primăvara acestui an, care, fiind în concordanță cu aspirațiile de pace ale tuturor popoarelor, au fost privite cu interes și au avut o rezonanță favorabilă în opinia publică internațională. Profund conștientă de importanța dezarmării pentru viitorul omenirii, și dorind să-și aducă în continuare contribuția la dezbaterea și soluționarea acestei probleme, România a propus înscrierea pe ordinea de zi a celei de-a 25-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U. a unui punct referitor la „Consecințele economice și sociale ale cursei înarmărilor și efectele sale profund dăunătoare păcii și securității mondiale".

Persistența în lume a unor focare de tensiune și conflicte, susceptibile de a se agrava și extinde, de a se transforma într-un factor de tulburare a păcii provoacă îngrijorarea legitimă a popoarelor.

Într-o perfectă concordanță cu principiile care călăuzesc politica sa externă, România sprijină lupta dreaptă a popoarelor din Indochina, acționînd pentru încetarea războiului din această peninsulă. Țara noastră s-a pronunțat energic, în repetate rînduri, pentru încetarea agresiunii americane și retragerea trupelor străine din această zonă, pentru respectarea dreptului popoarelor vietnamez, khmer și laoțian de a decide în mod liber, fără nici un amestec din afară, asupra destinelor lor.

În cadrul aceleiași preocupări, România a militat constant pentru soluționarea conflictului din Orientul Apropiat pe cale pașnică, în conformitate cu prevederile rezoluției Consiliului de Securitate din noiembrie 1967, pentru retragerea trupelor israeliene din teritoriile arabe ocupate și instaurarea păcii în această parte a lumii.

Poporul nostru, care a simțit timp îndelungat în trecut asuprirea străină, iar în prezent muncește pentru dezvoltarea și înflorirea patriei sale, urmărește cu profundă simpatie eforturile tinerelor state de pe alte continente pentru apărarea și consolidarea independenței lor, sprijină lupta acestora pentru dezvoltarea social-economică și punerea în valoare a resurselor naționale în folosul propriilor popoare. România sprijină lupta popoarelor împotriva asupririi străine, a colonialismului și neocolonialismului, a manifestărilor de discriminare rasială, pentru abolirea oricărei forme de dominație a unei țări asupra alteia, de spoliere a bogățiilor naționale ale altor popoare. România consideră că un obiectiv de primordin al progresului omenirii îl constituie ridicarea economică și socială a țărilor în curs de dezvoltare, lichidarea decalajului care le separă de țările industrializate — ceea ce reprezintă o condiție esențială a lărgirii și adîncirii cooperării internaționale, a edificării păcii în lume.

În lumea zilelor noastre un rol tot mai însemnat în conjugarea eforturilor îndreptate spre salvgardarea sau consolidarea păcii, în extinderea cooperării și în respectarea principiilor dreptului internațional, îl pot juca organizațiile internaționale, îndeosebi Organizația Națiunilor Unite. România participă la activitățile O.N.U. și ale organismelor sale, cu convingerea că această organizație poate oferi un cadru prielnic pentru promovarea destinderii în raporturile interstatale, pentru abordarea și soluționarea unor importante probleme ale colaborării și păcii internaționale.

După părerea țării noastre, O.N.U., fiind chemată să contribuie la rezolvarea marilor probleme ale contemporaneității, trebuie să se adapteze schimbărilor petrecute în lume, să reflecteze fidel realitățile existente astăzi pe glob. O importanță primordială pentru întărirea rolului său o are înfăptuirea principiului universalității O.N.U., restabilirea drepturilor legitime ale R.P. Chineze și admiterea altor state în organizație. Așezarea fermă a întregii activități a O.N.U. pe temelia principiilor, obiectivelor și metodelor înscrise în Cartă este o cerință indispensabilă pentru ridicarea ei la înălțimea responsabilităților ce-i revin, a încrederii și speranțelor pe care popoarele și le-au pus în acest for internațional.

Sporirea contribuției tuturor țărilor, indiferent de mărimea lor, la reglementarea problemelor privind colaborarea dintre state și asigurarea păcii este o caracteristică esențială a procesului politic internațional contemporan. **„În condițiile actuale** — spunea tovarășul Nicolae Ceaușescu — **toate statele lumii, indiferent de mărimea teritoriului sau a populației, de puterea economică, militară sau de orînduirea social-politică, pot și au datoria să contribuie activ la cauza păcii și securității internaționale. Un rol deosebit de important în această privință au, după părerea noastră, țările mici și mijlocii care — așa cum arată viața — cad, de regulă, primele victime ale actelor agresive ale imperialismului ; cooperînd multilateral, aceste țări pot aduce o contribuție deosebită la dezvoltarea unor raporturi normale în viața internațională, la lichidarea focarelor de conflicte și încordare pe care imperialismul le creează și menține în diferite zone ale lumii, la apărarea păcii".**

Desfășurînd o vastă activitate internațională, avînd ca obiectiv pacea și colaborarea, militînd pentru principii care corespund întru totul aspirațiilor și intereselor tuturor națiunilor, România și-a cucerit un binemeritat prestigiu în lume, și-a dobîndit prieteni de nădejde, aprecierea și stima popoarelor și statelor lumii. Larga solidaritate internațională arătată față de poporul nostru în vremurile de grea încercare din primăvara acestui an, cînd natura ne-a fost nebănuit de potrivnică, sprijinul primit din partea țărilor socialiste, a altor țări, organizații și cetățeni din străinătate, sînt tot atîtea dovezi ale prieteniei și prețuirii de care se bucură România socialistă pe plan internațional.

Acționînd hotărît în spiritul directivelor Congresului al X-lea al Partidului Comunist Român în sensul promovării colaborării cu toate țările socialiste, pentru unitatea forțelor progresului și extinderea relațiilor cu toate statele și națiunile din lume, România își va aduce în continuare contribuția la cauza păcii internaționale.

Largă recunoaştere şi apreciere a politicii şi realizărilor României socialiste

Promovînd cu consecvenţă o activitate internaţională înscrisă ferm pe linia respectării neabătute a normelor şi principiilor dreptului şi moralei internaţionale contemporane, a dezvoltării unei largi şi fructuoase colaborări cu toate ţările, în numele nobilelor idealuri de pace, securitate, progres şi prosperitate generală, Republica Socialistă România dobîndeşte permanent în rîndul comunităţii naţiunilor un spor de prestigiu, de largă recunoaştere, căruia îi stau mărturie aprecierile elogioase pe care numeroase personalităţi politice şi influente ziare de peste hotare le fac în legătură cu politica externă şi realizările ţării noastre.

Din multitudinea acestor mărturii — şi limitîndu-ne la ultimele luni ale anului trecut şi la primele din cel în curs — reproducem în aceste pagini cîteva opinii, expresii sintetice ale prieteniei şi preţuirii sincere de care ţara noastră se bucură tot mai mult pe arena internaţională.

În spiritul solidarităţii socialiste

A.N. KOSÎGHIN,
preşedintele Consiliului de Miniştri al U.R.S.S.

Oamenii sovietici dau o înaltă preţuire prieteniei cu poporul Republicii Socialiste România. Încercăm sentimentul unei mari satisfacţii în legătură cu faptul că tratatul nostru exprimă hotărîrea ambelor părţi de a întări pe toate căile această prietenie şi de a dezvolta pe toate căile colaborarea politică, economică, în domeniul apărării, tehnico-ştiinţifică şi culturală între Uniunea Sovietică şi România socialistă.

CIU EN-LAI,
premierul Consiliului de Stat al R.P. Chineze

Poporul chinez felicită din inimă poporul frate român pentru succesele sale obţinute în toate domeniile şi este convins că poporul român, sub conducerea Partidului Comunist Român, înaintînd pe calea socialismului, va putea obţine cu siguranţă succese noi şi mai mari.

Cotidianul vietnamez NHAN DAN

România socialistă îşi manifestă consecvent solidaritatea şi sprijinul deplin faţă de cauza eroică a poporului vietnamez. Acţiunea de sprijinire a Vietnamului de către poporul român nu a încetat să se dezvolte. În toate formele, poporul român susţine cu entuziasm lupta dreaptă a poporului vietnamez.

MITIA RIBICICI,
preşedintele Vecei Executive Federale a R.S.F. Iugoslavia

Ţin să apreciez că relaţiile româno-iugoslave constituie un exemplu de relaţii între ţări socialiste şi că ele au toate posibilităţile de a se dezvolta mai departe, fără nici o piedică, în interesul celor două ţări, al cauzei socialismului şi păcii.

Cotidianul slovac PRACE

România se situează ferm pe poziţiile comunităţii socialiste, îşi exprimă încrederea în existenţa unor premise obiective pentru dezvoltarea continuă a legăturilor de prietenie şi colaborare frăţească între ţările socialiste.

PAK SEN CER,
membru al Prezidiului Comitetului Politic al C.C. al Partidului Muncii din Coreea, vicepreşedinte al Cabinetului de Miniştri

Guvernul şi poporul român au acordat poporului nostru un ajutor sincer atît în timpul războiului pentru eliberarea patriei, cît şi în timpul reconstrucţiei de după război. Noi nu uităm acest lucru şi sîntem recunoscători pentru aceasta.

EWALD MOLDT,
ambasador extraordinar şi plenipotenţiar al R.D. Germane la Bucureşti

Sistemul multilateral de acorduri dintre statele noastre exprimă diversitatea relaţiilor noastre. În domeniul cooperării economice, al comerţului exterior, al ştiinţei şi cercetării, culturii şi artei, pretutindeni se pot oferi exemple marcante, care vorbesc de colaborarea prietenească dintre cele două ţări.

Cotidianul polonez TRYBUNA LUDU

Volumul schimburilor comerciale polono-române în anii 1966—1970 a crescut cu aproximativ 60 la sută faţă de cei cinci ani anteriori. Avantajele reciproce au prilejuit ţărilor noastre sporirea cooperării tehnico-ştiinţifice, deschizînd noi posibilităţi pentru creşterea în continuare a întrajutorării în domeniul industriei. Relaţiile prieteneşti dintre cele două ţări se reflectă şi în înmulţirea schimburilor culturale.

În colaborare cu toate ţările lumii

FRANZ JONAS,
preşedintele federal al Austriei

Acordăm o mare importanţă dezvoltării relaţiilor cu ţara dv. Mulţumită străduinţelor noastre reciproce, relaţiile dintre Republica Austria şi Republica Socialistă România s-au putut dezvolta în ultimii ani într-un mod îmbucurător. Sîntem încredinţaţi că astfel servim nu numai interesele naţiunilor noastre, ci ne aducem contribuţia şi la înţelegerea popoarelor din regiunea în care trăim, şi prin aceasta, la asigurarea păcii.

CLELIO DARIDA,
primarul Romei

România este o ţară ce doreşte să trăiască în pace cu toate popoarele lumii, o ţară care a ştiut întotdeauna să-şi apere independenţa naţională. Deşi regimurile politice sînt deosebite, aceasta nu ne stînjeneşte, dimpotrivă, consider că cu cît cele două sisteme se dezvoltă şi îşi cunosc reciproc această dezvoltare, relaţiile dintre ele ajută stabilirii unui climat de pace şi securitate în lume.

WILLY BRANDT,
cancelarul R.F. a Germaniei

Îmi amintesc cu multă plăcere vizita pe care am făcut-o în ţara dv. O impresie deosebită mi-au lăsat convorbirile purtate cu conducătorii ţării dv., prietenia arătată de populaţie, precum şi dezvoltarea economică a ţării dv.

MITCHELL SHARP,
secretarul de stat pentru afacerile externe al Canadei

Deşi există multe deosebiri între noi în materie de politică externă şi internă adesea urmărim aceleaşi obiective şi acţionăm în comun pentru cooperare inter-

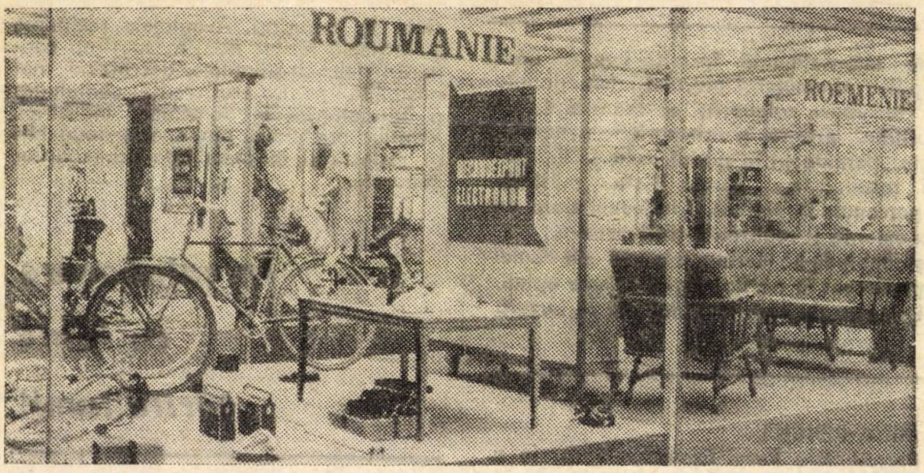

Standul românesc la Tîrgul internațional de la Poznan

JACQUES RABEMANANJARA,
ministrul afacerilor externe al Republicii Malgașe

Înainte de toate, noi credem că putem folosi experiența și metodele utilizate de România pe calea dezvoltării ei multilaterale. Sinteza grăitoare a progreselor substanțiale înregistrate de poporul român în toate domeniile de activitate — Expoziția Realizărilor Economiei Naționale — ca și seria de obiective industriale vizitate ne-au întărit convingerea în acest sens.

H.W. ALZAMORA,
ambasadorul Republicii Peru la București

Peru a stabilit relații diplomatice cu Republica Socialistă România, țară care a trezit admirație atît prin poziția sa internațională, cît și prin eforturile încununate de succes pe care le depune pentru realizarea bunăstării poporului său.

În slujba păcii și înțelegerii internaționale

națională, pace și securitate. Atitudinea consecventă și constructivă a României pe arena internațională este deosebit de apreciată în Canada.

JOURNAL D'EGYPTE

Stat socialist angajat cu toate resursele sale în contribuția la edificarea unei comunități mondiale progresiste, România se pronunță în favoarea unei politici de extindere a relațiilor sale cu toate țările, indiferent de sistemul lor social și politic, ferm convinsă că națiunile nu pot decît să profite de sporirea schimburilor de valori materiale și spirituale, ceea ce contribuie, de asemenea, la consolidarea păcii internaționale.

CYRILLE ADOULA,
ministrul de stat însărcinat cu afacerile externe, cooperarea și comerțul exterior al Republicii Democratice Congo

Datorită experienței sale trecute și prezente, România ne poate da un sprijin dezinteresat și avem încredere în autoritățile și poporul român, deoarece poziția lor este inspirată de principiile suveranității, egalității în drepturi și ale necesității dezvoltării pentru toate popoarele lumii.

V.V. GIRI,
președintele Republicii India

Aportul României la dezvoltarea noastră economică a fost extrem de important. În domeniul exploatării petrolului, în ramurile industriei de rafinărie și petrochimică, precum și în alte sectoare, asistența acordată de România a avut o importanță covîrșitoare pentru India.

Produse românești la Tîrgul internațional de la Bruxelles

AHTI KARJALAINEN,
primul ministru al Finlandei

Îmi amintesc cu plăcere vizita mea în România, vizită care a constituit o reușită ; am invitat atunci pe primul ministru al României, domnul Maurer, și pe ministrul afacerilor externe, domnul Mănescu, să viziteze Finlanda ; vizita lor a fost considerată la noi drept un succes... Faptul că pozițiile noastre politice sînt în unele chestiuni diferite nu ne împiedică să avem multe puncte comune în ceea ce privește problemele internaționale.

CESAR RUIZ VELARDE,
fost ministru al afacerilor externe al Boliviei

Știm că România a atins un important grad de dezvoltare în sectoare care prezintă interes pentru economia boliviană, cum sînt, de exemplu, industrializarea petrolului, tehnica de exploatare minieră și sectorul agricol. Pentru a se ajunge la o cooperare și la dezvoltarea schimburilor comerciale între cele două țări, au fost încheiate două convenții de bază, fixîndu-se liniile generale în vederea perfectării unor acorduri concrete, care considerăm că pot fi realizate într-un viitor foarte apropiat.

THAKIN KYAW TUM,
ambasadorul Uniunii Birmane la București

Deși țările noastre sînt situate la o mare depărtare din punct de vedere geografic, ele au stabilit relații apropiate și prietenești, a căror tărie derivă în mare măsură din idealurile comune, care ne inspiră și ne conduc spre căutarea unei vieți mai bune.

GEORGES POMPIDOU,
președintele Republicii Franceze

Totul mă face să cred că Franța și România au aceeași viziune asupra viitorului Europei, și că ele fac un serviciu tuturor, înțelegîndu-se și conjugîndu-și eforturile. Și aș dori să vă spun cît de mult apreciem noi contribuția pe care o aduce România, de pe locul în care se află, la această mare operă de apropiere.

PAUL STRUYE,
președintele Senatului belgian

Am admirat și continuăm să admirăm ascensiunea spre progres a poporului român, dragostea sa de pace și de înțelegere. Ați desfășurat o politică europeană... (prin care) ați reușit să impuneți respectul tuturor. Iată de ce sîntem fericiți să vă acordăm omagiul nostru de fraternitate.

Ziarul englez TIMES

Politica externă a României este una dintre cele mai pline de succes din toate țările europene... Ea se numără printre acele țări cu care este de dorit și posibil să se întrețină relații bune.

JOHN LYNG,
ministrul afacerilor externe al Norvegiei

Țările noastre sînt angajate în explorarea tuturor posibilităților de reducere a tensiunii și pentru inițierea unor negocieri între Est și Vest, în vederea unei soluționări pașnice a problemelor celor mai importante din Europa. Noi urmărim, într-adevăr, cu interes deosebit, rolul important pe care România îl joacă în relațiile internaționale.

JOSEPH LUNS,
ministrul de externe al Olandei

Relațiile între țările noastre poartă prețioasa a unei reciproce și călduroase încrederi. Ceea ce constituie, fără îndoială, o bună condiție pentru succesul dorinței noastre comune de a se instaura raporturi bune, cu adevărat bune, între toate țările Europei. Apreciem în mod deosebit eforturile pe care România le depune în acest sens.

ANDRÉ CHANDERNAGOR,
președintele Uniunii Interparlamentare

Activitatea susținută a Grupului român este deosebit de apreciată. Aportul tehnic și politic al deputaților români la buna desfășurare a lucrărilor diferitelor organisme este deosebit. Doresc, de asemenea, să subliniez că în planul relațiilor internaționale, reprezentanții României apără cu fervoare și constanță interesele țării lor adoptînd, totodată, o atitudine extrem de deschisă față de restul lumii.

RAZIUR RAHMAN NOOREM,
ambasadorul Pakistanului la București

Relațiile prietenești dintre Pakistan și România se bazează pe respect reciproc, înțelegere și dorința de a colabora în domeniile politic, economic, cultural și științific în scopul promovării păcii în lume și bunăstării popoarelor celor două țări. Atît România cît și Pakistanul aderă la principiile independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, neamestecului în treburile interne ale altor state, dreptului la autodeterminare al popoarelor și Cartei O.N.U.

ARDESHIR ZAHEDI,
ministrul afacerilor externe al Iranului

Prețuiesc mult politica externă a României, contribuția sa la stabilirea unei atmosfere de destindere și pace în lumea contemporană.

MATHIAS FASSOU MORIBA,
ambasadorul Republicii Guineea la București

Partidul Comunist Român și guvernul român au depus întotdeauna mari eforturi pentru a promova și susține principiile păcii și cooperării între popoare. Această politică exprimă într-un mod concret profundele aspirații ale poporului român, care a luptat și continuă să lupte pentru cauza păcii și progresului social în lumea întreagă.

LUCA PAVOLINI,
directorul revistei „Rinascita"

Ne sînt bine cunoscute liniile directoare ale politicii externe a României, preocuparea partidului și guvernului pentru asigurarea securității europene. Consider că acțiunile concrete ale României pe plan internațional au fost direcționate în mod extrem de coerent spre realizarea unui nou climat pozitiv sănătos, în raporturile dintre statele europene. Constatăm cu satisfacție că multe puncte de vedere ale Partidului Comunist Român coincid cu cele ale Partidului Comunist Italian.

AGOSTINHO NETO,
fost președinte al Mișcării Populare pentru Eliberarea Angolei

Aș vrea să mă fac interpretul sentimentelor de gratitudine pentru faptul că în politica statului dv. un rol important revine sprijinului față de noile state și față de popoarele care luptă cu arma în mînă pentru a-și dobîndi independența. Datorită poziției sale principiale, ideilor pentru care militează, această politică se bucură de mare stimă și respect în întreaga lume.

NGUYEN DUC VAN,
ambasadorul extraordinar și plenipotențiar al Guvernului Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud la București

Încă de mult timp populația Vietnamului de sud și poporul român și-au exprimat solidaritatea profundă printr-o prietenie frățească. Această prietenie continuă să se dezvolte și să se întărească în lupta revoluționară dusă de populația Vietnamului de sud și de poporul român.

În continuă dezvoltare economică și culturală

TOMAS PABLO,
președintele Senatului chilian

Dacă înainte de a veni în România, admiram politica guvernului ei, apreciată de diferite sectoare ale Parlamentului chilian, astăzi, cunoscînd gigantica sarcină a dezvoltării în care acesta s-a angajat — atît pe tărîm economic cît și social — plec cu impresia că România îndeplinește acea parte importantă a aspirațiilor tuturor comunităților politice.

FRANÇOIS PEROUX,
directorul Institutului de știință economică aplicată din Paris

Țara dumneavoastră a dovedit prin fapte că industrializarea și socialismul sînt indisolubile. Relațiile economice internaționale trebuie să se dezvolte în interesul popoarelor, ele sînt un factor hotărîtor al dezvoltării sociale și culturale.

KIICHI AICHI,
ministrul afacerilor externe al Japoniei

România este unul dintre cei mai mari parteneri comerciali ai Japoniei printre țările din estul Europei. Mă bucur că avem un nou tratat de comerț și navigație între țările noastre, semnat cu prilejul vizitei în Japonia a ministrului român al comerțului exterior.

DIE ZEIT,
revistă săptămînală din R.F.G

Datorită voinței dîrze a conducătorilor săi și datorită dorinței populației de a se adapta la viața unei societăți industrializate, România a reușit ca într-un timp surprinzător de scurt să treacă de la statutul de țară agricolă, sclavă a tradițiilor, la statutul de țară industrială în plină dezvoltare. Metodele de planificare economică folosite în acest scop și-au adus desigur contribuția la acest succes...

Săptămînalul JEUNE AFRIQUE

Exportatoare de bunuri de investiții, România are toate șansele de a dezvolta legături cu țările africane. Aceste țări au nevoie urgentă de tractoare, de mașini industriale, de utilaj agricol, produse care ocupă un loc important în exporturile României spre țările în curs de dezvoltare.

E.K. TSELLOS,
ministrul comerțului al Greciei

Grecia importă din România petrol și derivate de petrol, lemn, vagoane de cale ferată. Îndată după întoarcerea mea, am transmis o ofertă românească pentru 40 000 tone de îngrășăminte chimice, care a fost acceptată. Ceea ce va înlesni, sper, și achiziționarea de către România a unui volum mai important de produse grecești.

M. K. YOHARI,
ministrul comerțului și industriei al Malayeziei

România răspunde multora dintre cerințele actuale ale economiei malayeziene: cadre de specialiști bine pregătiți, o bogată experiență în multe domenii industriale — experiență cunoscută și peste hotare — și, bineînțeles, o industrie constructoare de mașini capabilă să realizeze instalații și echipamente de un nivel tehnic ridicat. În același timp, țara mea dispune de importante rezerve de materii prime, necesare unei țări cu o industrie modernă dezvoltată, cum o califică la ora actuală pe cea a României.

Ziarul francez LE MONDE

...Hotelurile ultramoderne ale Mării Negre, care oferă zeci de mii de paturi pe un litoral de 44 km ...imensele combinate siderurgice sau petrochimice care se înalță în ritmuri record, localitățile muncitorești ce răsar ca ciupercile, fermele de stat, ...uriașul baraj de la Porțile de Fier... Iar dacă pătrundem ceva mai departe în munți găsim, lîngă acele căsuțe pitorești de lemn ce l-ar fermeca pe Chagall, mînăstirile admirabil întreținute și pline de flori.

MEHRDAD PAHLBOD,
ministrul culturii și artelor din Iran

Mi-am dat seama care este poziția poporului român în fața catastrofalelor loviturl ale naturii. Aș spune că în această poziție transpare un profund substrat cultural. Numai un popor conștient de valoarea culturii sale, de perenitatea mesajului său uman și filozofic poate lupta cu o asemenea bărbăție, calm și optimism împotriva apelor demente.

S.A. CHEDID,
director al Centrului de informare al O.N.U. în România

Pentru mine, numirea în România înseamnă posibilitatea de a dezvolta o activitate utilă și rodnică într-o țară care se afirmă mereu mai puternic în lume, prin marea sa bogăție în resurse umane, printr-o înaltă cultură, printr-o expansiune remarcabilă în domeniul informației.

HENRY STJERNQUIST,
președintele consiliului municipal din Copenhaga

Este impresionant cît și cum s-a construit între cele două vizite pe care le-am făcut aici. Oamenii, însă, nu s-au schimbat... Pot spune că iubesc țara dumneavoastră.

ZILE DE NEUITAT

Ofițeri ai statului major hitlerist din București escortați de ostași români spre lagărul de prizonieri

În memoria poporului român, ziua de 23 August 1944 va rămîne înscrisă veșnic ca unul dintre evenimentele cele mai importante ale istoriei naționale, ca o expresie strălucită a eroismului maselor populare, a spiritului revoluționar al comuniștilor, al tuturor militanților progresiști din țara noastră. Răsturnarea dictaturii militaro-fasciste și eliberarea României de sub jugul fascist au asigurat un nou curs dezvoltării poporului român, inaugurînd o epocă de mari prefaceri și realizări pe calea înfăptuirii idealurilor de libertate și dreptate socială, de demnitate națională.

Revine Partidului Comunist Român meritul de a fi desfășurat cu succes activitatea pentru strîngerea laolaltă a tuturor forțelor patriotice naționale, antihitleriste, care, dintr-un motiv sau altul, acționau în vederea răsturnării dictaturii militaro-fasciste antonesciene și pentru eliberarea țării. În acest proces de mobilizare a tuturor forțelor naționale ce se ridicau împotriva fascismului și războiului un rol de seamă l-au avut crearea Frontului Patriotic Antihitlerist în iunie 1943, făurirea Frontului Unic Muncitoresc în aprilie 1944, pe baza înțelegerii intervenite între partidul comunist și partidul social-democrat, închegarea în iunie 1944 a Blocului Național Democrat între P.C.R., P.S.D., P.N.T. și P.N.L., care se angajau să acționeze pe baza unei platforme comune de luptă în scopul salvării țării. În același timp, P.C.R. a stabilit legături

Un episod din luptele pentru eliberarea Capitalei

Colonel rez.
Răuță S. Octavian
fost șef de Stat Major
al Comandamentului Transmisiunilor
Armatei

Măreția și importanța insurecției naționale antifasciste, de la 23 August 1944, organizată și condusă de Partidul Comunist Român crește pe măsură ce timpul scurs ne îndepărtează de istorica înfăptuire. După 26 de ani eroismul și solidaritatea de luptă revin tot mai puternice în sufletul și conștiința participanților, a întregului nostru popor.

În zilele insurecției eram șeful de Stat Major al Comandamentului Transmisiunilor Armatei, care avea organizat un post de comandă special în adăpostul din subsolul spitalului Panduri. În timp ce la radio se difuza proclamația și mesajul către țară, am încercat o convorbire cu comandantul transmisiunilor, generalul Constantin Eftimiu, care era în Ardeal. În lipsa comandantului îmi revenea mie, ca șef de Stat Major, sarcina de a lua măsurile ce se impuneau în această seară istorică. La un moment dat a sunat telefonul, și generalul Constantin Sănătescu mi-a ordonat să mă prezint imediat la palat. M-am grăbit să plec și peste o jumătate de oră m-am prezentat generalului Sănătescu, căruia i-am comunicat măsurile pe care le luasem în legătură cu circuitele germane, măsuri pe care le-a aprobat în întregime. Mi s-a ordonat ca „în aceste condițiuni excepționale pentru țară să se facă tot posibilul pentru a asigura legăturile necesare cu Capitala și împrejurimile, cu Valea Prahovei și bazinul petrolier, cu frontul și orașele mai importante din țară. În același timp — culegerea informațiilor despre reacția trupelor germane aflate pe teritoriul țării".

Folosind instalațiile existente în palat, am început să furnizez toate informațiile care să permită cunoașterea precisă și rapidă a situațiilor și, ca urmare, luarea măsurilor ce se impuneau și transmiterea lor fără întîrziere celor interesați.

Știrile primite arătau că armata și poporul au întîmpinat cu entuziasm chemarea la lupta de eliberare și că în rîndul armatelor germane se semnalează surprindere și panică.

La orele 23, au sosit în audiență generalii Hanssen și Gerstenberg. Ei au fost introduși într-o cameră alăturată aceleia în care lucram eu. După puțin timp au intrat în aceeași încăpere generalul Sănătescu, Gr. Niculescu Buzești, Mocsoni Stârcea și Mircea Ioanițiu.

După terminarea audienței, care a fost scurtă, mi s-a cerut legătura telefonică cu Tîrgul Ocna, unde era Comandamentul mixt româno-german. A vorbit generalul Sănătescu și apoi generalul Hanssen. Din convorbirile acestora am înțeles că se discuta despre retragerea armatelor germane de pe teritoriul țării.

După efectuarea acestor convorbiri, cei prezenți au plecat. La aproximativ o oră, generalul Gerstenberg a revenit singur și a solicitat ca un ofițer român să-l însoțească la postul său de comandă de la Otopeni, pentru a lua măsuri în raport cu „angajamentul de onoare" pe care îl luase. Observîndu-l cu atenție, am văzut că era nervos, agitat și nerăbdător să plece. Părîndu-mi suspectă această atitudine, am sugerat generalului Sănătescu să nu-i lăsăm libertatea de acțiune, deoarece plănuiește ceva periculos. Pentru a cîștiga timp, Sănătescu i-a permis plecarea, ordonînd colonelului Valeriu Selescu, care era în palat, să-l însoțească.

Începînd de la ora 23 și pînă în dimineața zilei de 24 august, informațiile ce se succedau sau se suprapuneau cu repeziciune indicau o schimbare bruscă de situație.

La nord de București, generalul Gerstenberg pregătea atacul asupra Capitalei. De la colonelul Selescu nu se primea nici o veste. În Valea Prahovei și bazinul petrolier situația devenise gravă. La Brașov erau lupte de stradă și colonelul Chiriță Atanase, șeful de Stat Major al Corpului de Munte, a raportat că o coloană auto, încărcată cu hitleriști, a depășit linia de demarcație și a atacat prin surprindere postul de radio emisie de la Bod. Colonelul Lovinescu, șeful secției a 6-a din Marele Stat Major, informînd că gara Brașov este blocată de numeroase garnituri de tren germane, încărcate cu material și muniții, care se succedau trecînd peste frontieră, comunica măsurile ce le luase. Maiorul Călin Aurel din Secția a 3-a operații a comunicat că oficiul telegrafic al Marelui Stat Major nu mai funcționează și că a deplasat o parte din personal în subsolul de la P.T.T. În alte

cu monarhia și cercurile din jurul palatului, ca și cu cadrele de comandă ale armatei, cu diverși generali și ofițeri patrioți.

Realizarea cu succes, sub directa conducere a P.C.R., a unui larg sistem de alianțe semnifica izolarea completă a dictaturii militaro-fasciste, posibilitatea angrenării în luptă, într-un mod coordonat, a marii majorități a poporului român. În aceste condiții de gravitate excepțională pentru țară și popor, P.C.R. a demonstrat încă o dată caracterul realist al orientării sale politice și tactice, capacitatea sa organizatorică și de mobilizare. „Este meritul istoric al Partidului Comunist Român — arăta tovarășul Nicolae Ceaușescu — că în aceste grave împrejurări a reușit să găsească calea pentru colaborarea cu toate forțele antifasciste în vederea răsturnării dictaturii militaro-fasciste, a scoaterii României din războiul antisovietic și alăturării sale coaliției antihitleriste, dezvoltării democratice a țării".

Victoria insurecției armate din august 1944 a reprezentat o încununare strălucită a luptei eroice pe care oamenii muncii, toate forțele progresiste ale societății românești, în frunte cu Partidul Comunist Român, au purtat-o cu energie și eroism împotriva fascismului și războiului, împotriva dominației imperialismului străin, pentru eliberare socială și națională.

Răsturnarea dictaturii militaro-fasciste antonesciene a coincis cu ieșirea României din războiul antisovietic și întoarcerea armelor împotriva Germaniei hitleriste. În cursul a grele bătălii, marcate de numeroase sacrificii materiale și umane, unitățile militare românești, împreună cu formațiunile patriotice, au înfrînt rezistența trupelor naziste, eliberînd în cîteva zile Capitala. Sosirea la 30 august a trupelor sovietice în Bucureștiul eliberat a fost întîmpinată cu entuziasm și simpatie de masele largi ale populației.

Victoria insurecției armate și alăturarea României coaliției antihitleriste, prin intrarea armatei române în război de partea aliaților, au dat o grea lovitură Germaniei hitleriste, au dus la prăbușirea frontului german din această zonă a Europei, au dejucat încercările lui Hitler și Antonescu de a organiza pe teritoriul României o nouă linie de rezistență, au deschis calea înaintării rapide a trupelor sovietice spre Bulgaria, Iugoslavia și Ungaria, constituind o prețioasă contribuție la terminarea mai grabnică a războiului.

Punînd la dispoziția frontului antihitlerist toate resursele sale materiale și umane — chemarea „Totul pentru front, totul pentru victorie" devenind cuvîntul de ordine al întregului popor — armata română, alături de armata sovietică, a luptat cu eroism pentru zdrobirea și alungarea trupelor hitleristo-horthiste de pe întreg teritoriul țării și a continuat acțiunile militare dincolo de hotare, participînd activ la eliberarea Ungariei, Cehoslovaciei și Austriei, pînă la înfrîngerea definitivă a Germaniei fasciste și încheierea victorioasă a războiului în Europa.

Începînd de la 23 august 1944 și pînă la 9 mai 1945, data încheierii războiului în Europa, efectivele militare angajate de România în acțiunile contra trupelor fasciste s-au ridicat la aproape 540 000 de oameni. 170 000 de militari români și-au dat viața în marile bătălii pentru înfrîngerea fascismului. După o evaluare aproximativă, contribuția economică a României la războiul contra Germaniei hitleriste se ridică la circa 770 000 000 dolari.

Jertfele poporului român în lupta pentru dobîndirea libertății sale și pentru eliberarea altor popoare, aportul României la înfrîngerea Germaniei hitleriste s-au bucurat de o înaltă și binemeritată apreciere pe plan internațional.

Moment de însemnătate epocală în istoria națiunii noastre, insurecția armată de la 23 august 1944 constituie începutul unei noi epoci în dezvoltarea poporului român, bogată în victorii și înfăptuiri, încoronînd activitatea fiilor țării, conduși de Partidul Comunist Român, pentru progres, democrație, socialism și pace.

Publicăm în cele ce urmează un episod al luptelor din august 1944 pentru eliberarea Capitalei.

regiuni ale țării situația era asemănătoare. Comandamentul militar al Capitalei semnala mișcarea unor coloane spre Capitală, în timp ce alte formațiuni se grăbeau să părăsească Capitala sau erau în curs de regrupare.

Nemții erau dezorientați și acționau izolat, organizîndu-și apărarea în cuiburi de rezistență și clădiri baricadate.

În Capitală, dispozitivul stabilit pentru desfășurarea insurecției era realizat în întregime. Marele Stat Major transmisese directiva operației nr. 1 către comandamentele de mari unități.

Elaborarea planului nostru de acțiune s-a făcut cu minuțiozitate și răbdare. În clipa cînd s-a apreciat că bătălia de care depinde victoria a fost bine pregătită din toate punctele de vedere, s-a ordonat, la 24 august, ora 2, deschiderea focului în Capitală și pe tot cuprinsul țării. Pînă la ora 4, atacul unităților militare și al formațiunilor patriotice asupra obiectivelor germane din Capitală se generalizase.

Pentru a veni în ajutorul trupelor ce luptau în interiorul orașului, generalul Gerstenberg a declanșat atacul său la 24 august, ora 6,30. Avansul de 4 ore al unităților noastre a cîntărit mult în balanța situației, contribuind mult la reușita luptelor din Capitală. Unitățile germane izolate și lipsite de sprijinul din afară au fost nimicite sau capturate, deși au luptat cu îndîrjire.

La ora 10, aviația hitleristă a început bombardamentul intens asupra Capitalei, lovind și aripa stîngă a palatului, unde lucram noi. Activitatea în clădirea palatului devenea imposibilă. Ușile se trînteau, geamurile erau sparte și mobilierul răsturnat. Majoritatea celor prezenți se refugiaseră astfel că în jurul orei 15 rămăseseră aici numai cîteva persoane. După transmiterea ultimelor dispoziții am părăsit palatul, strecurîndu-ne, nu fără pericol, spre Prefectura Poliției Capitalei. Străzile orașului răsunau de împușcături. În fața Telefoanelor se aflau civili și militari. Din cauza unui nou bombardament al aviației germane și al pericolului de a ne întîlni cu vreun grup de nemți, eram siliți să ne adăpostim foarte des sau să ne culcăm la pămînt.

Ne-am refugiat întîi la Prefectura de Poliție. După aceea, traversînd pasajul din față ne-am dus la Banca Națională, în adăpostul din subsol. Numeroase familii și femei cu copii, asupra cărora bombardamentele își puseseră amprenta groazei, se refugiaseră în acest adăpost. Într-o altă latură a acestuia se găsea cea mai mare parte a persoanelor ce compuneau guvernul. Lîngă ușa de intrare se afla un aparat telefonic de perete, la care eram atent să pot răspunde la orice chemare. La un moment dat a sunat colonelul Dumitru Dămăceanu, șeful de Stat Major al Comandamentului Militar al Capitalei. El a raportat situația militară și că intenționează să reziste pe actuala poziție. Am raportat acestea generalului Sănătescu, care folosind harta ce o avea asupra sa mi-a dictat următoarea Directivă specială pentru generalul Mihail: „În cazul unui atac inamic cu forțe puternice, dacă nu se va putea rezista pe actuala poziție și pentru a se cruța Capitala și populația de la distrugere, să se evite luptele în interiorul orașului, ordonînd retragerea în direcția Bolintin — Malul Spart, opunînd o primă rezistență pe Valea Ciorogîrla și eventual pe Argeș". Am înmînat personal această directivă generalului Mihail.

Comunicarea colonelului Dămăceanu și luptele ce se duceau în Capitală arătau că situația se complică. Tot în această seară s-a discutat și alegerea unui amplasament de lucru mai stabil. Am propus să mergem la Regimentul I transmisiuni, care se afla în tabăra de instrucție din pădurea Bolintinul. Acest amplasament, aflat înapoia Văii Ciorogîrla, oferea un plus de siguranță, putînd conta aici pe cele mai bune legă-

România liberă

CĂTRE TOȚI CETĂȚENII CAPITALEI

ROMÂNI PATRIOȚI!

Pacea cu Alia

Lupta e pe viață și pe moarte

ei vor să înnece în sânge populația Capitalei.

Armata Sovietică Eliberatoare se apropie!

Viața noastră și a copiilor noștri este în peric

Nu avem timp de pierdut!

Ediție specială a ziarului „România liberă" care anunța insurecția armată

turi și posibilitatea regimentului de a executa la nevoie orice alte lucrări. Propunerea a dat loc la discuții și păre-

rile erau împărțite. În cele din urmă s-a hotărît deplasarea în această zonă.

Folosind turismele parcate chiar în subsolul Băncii, deplasarea s-a făcut în seara de 24 august în cadrul unui convoi cu mașini distanțate și farurile stinse.

Am lucrat aici patru zile, timp în care această unitate de elită ne-a asigurat adăpost, hrană și sprijin în cele mai bune condițiuni. Măsurile de pază apropiată au fost întărite și s-a organizat controlul circulației pe drumurile de acces spre pădure.

În zorii zilei de 25 august, am executat o recunoaștere a Văii Ciorogîrla în vederea unei eventuale ocupări și în continuare am venit în Capitală la Comandamentul Transmisiunilor din șoseaua Panduri, unde, împreună cu înlocuitorul meu, maiorul Virgil Iliescu, am luat noi măsuri legate de conlucrarea ce trebuia să o păstrăm. Generalul Eftimiu nu se înapoiase. Am revenit la Bolintinul și am raportat cele executate.

Către orele 11 s-au auzit focuri de armă la liziera pădurii Bolintin : era o coloană germană auto, ce venea dinspre București. Cu ajutorul unităților din regiment s-au luat toate măsurile pentru surprinderea acesteia într-o ambuscadă, evitîndu-se lupta, după care am procedat la dezarmarea ei. Se aflau aproximativ 25 de ofițeri și peste 100 subofițeri și soldați. Armamentul, muniția și două posturi de radio au intrat în posesia regimentului de transmisiuni.

Informațiile și rapoartele ce se primeau arătau că în Capitală pînă în seara de 25—26 august rezistența hitleristă a fost lichidată iar pe teritoriul țării luptele se desfășurau într-un mod favorabil nouă.

Întrucît în cursul nopții de 25—26 august s-a auzit în cîteva rînduri zgomotul unor avioane deasupra pădurii unde ne aflam și spre a se evita alte surprize, s-a hotărît continuarea lucrărilor într-un dispozitiv mai larg, folosind și unele clădiri din comunele Bolintinul din Deal și Bolintinul din Vale.

În aceste condițiuni dispozitivul de conducere ce se crease în acest punct a trecut la finalizarea și definitivarea acțiunilor de pînă acum. La una din ședințele de lucru, colonelul Zamfirescu a raportat situația precară a colonelului Selescu. Generalul Sănătescu i-a dat dispoziții să procedeze la reținerea în stare de arest, la sediul legației germane, a generalului Hanssen, pînă la clarificarea situației colonelului Selescu.

În după-amiaza zilei de 26 august, a avut loc o ședință specială, la care au luat parte toți membrii guvernului, alte personalități politice, delegați ai Partidului Comunist Român. Cu acel prilej s-a hotărît :

— Ratificarea de către guvern a proclamației prin care România ieșea din războiul antisovietic și se alătura coaliției antihitleriste.

— Participarea României cu tot potențialul militar și economic alături de trupele sovietice, pînă la victoria definitivă asupra fascismului.

Deși ședința a avut loc în cadrul modest al unei săli de clasă a școlii din comuna Bolintin, ea a fost plină de măreția evenimentului. Lucrările au continuat și în dimineața de 27 august, cînd s-a stabilit o serie de măsuri privind activitatea imediată a diferitelor ministere în noua etapă, colaborarea între acestea și cu unitățile militare.

Dinamica relațiilor politico-diplomatice și consulare ale României

Drumul parcurs de România — de la primii pași făcuți pe arena internațională și pînă la participarea sa largă la sfera relațiilor internaționale, în zilele noastre — se confundă cu lupta grea și plină de sacrificii dusă de poporul român pentru crearea statului său național, pentru dobîndirea independenței și construirea vieții sale noi.

Formarea statului național român, în anul 1859, a fost factorul determinant al creșterii activității externe a Principatelor Unite și al înființării primelor agenții diplomatice românești peste hotare. Deschiderii agențiilor diplomatice românești în Turcia, Franța, Serbia, Anglia și apoi Germania, i-a urmat — în anii consolidării poziției internaționale a Principatelor Unite — stabilirea de relații, la același nivel, cu Austro-Ungaria, Rusia, Belgia și Italia.

Ridicarea agențiilor diplomatice românești la nivel de legație, care a avut loc după cucerirea independenței de stat și a suveranității în războiul din 1877—1878, a reflectat procesul de maturizare politică și economică a țării și recunoașterea treptată a României ca subiect de drept internațional.

După războiul de independență, raporturile diplomatice ale României au continuat să se lărgească, țărilor cu care statul român întreținea relații adăugîndu-li-se Grecia, Olanda, S.U.A., Spania și Bulgaria.

În perioada primului război mondial România a rupt relațiile cu cinci state, stabilind însă raporturi diplomatice cu alte 10 state străine.

Cadrul activității externe a României avea să se extindă în anii care au urmat primului război mondial. În anul 1922, România întreținea relații diplomatice cu 29 de state, pentru ca în perioada 1925—1939 să fie stabilite relații cu încă opt state, printre care U.R.S.S. și șapte state latino-americane.

Primele misiuni diplomatice românești ridicate la nivel de ambasadă au fost cele din Franța, Iugoslavia, Turcia, Polonia și Vatican, în anii 1938—1939.

La sfîrșitul celui de al doilea război mondial România întreținea relații diplomatice cu numai 16 state, față de 37 de state în anul 1939. Reluarea — în anii postbelici — a relațiilor diplomatice cu un număr de state a făcut ca la finele anului 1947 România să întrețină relații diplomatice cu 26 de state. Abolirea monarhiei și proclamarea republicii a coincis cu începutul unei activizări a politicii externe românești, țara noastră stabilind în anii 1948, 1949 și 1950 relații cu încă opt state.

Apreciind că normalizarea reală a vieții internaționale, consolidarea păcii și securității, o largă și fructuoasă cooperare internațională reclamă dezvoltarea și întărirea legăturilor bilaterale, România a acționat și acționează cu perseverență în vederea amplificării relațiilor sale cu statele socialiste, precum și cu celelalte țări, indiferent de orînduirea lor social-economică. La baza relațiilor cu toate statele, România așează principiile — care se afirmă tot mai mult, căpătînd o importanță sporită în viața popoarelor — ale respectării independenței și suveranității naționale, egalității în drepturi, avantajului reciproc, neamestecului în treburile interne, dreptului fiecărui stat de a hotărî de sine stătător asupra politicii sale interne și externe.

Intrarea României în Organizația Națiunilor Unite, în anul 1955, a fost urmată de lărgirea considerabilă a relațiilor sale diplomatice. În perioada 1955—1965 numărul statelor cu care România întreținea relații diplomatice și consulare s-a dublat. Au fost stabilite raporturi politico-diplomatice cu 25 de state și au fost restabilite relațiile cu Brazilia, Japonia și Grecia.

O dezvoltare deosebit de intensă au cunoscut relațiile diplomatice ale țării noastre după Congresul al IX-lea al P.C.R., ca urmare a puternicei afirmări a României socialiste pe plan internațional și a activizării continue a politicii sale externe. Este grăitor faptul că între Congresul al IX-lea al P.C.R. și Congresul al X-lea, adică în numai patru ani, au fost stabilite relații diplomatice și consulare cu 30 de state, față de 27 de state cu care s-au stabilit relații în cursul întregului deceniu 1955—1965. În această perioadă România a deschis în străinătate 11 misiuni diplomatice sau consular-comerciale ; la București au fost deschise cinci misiuni diplomatice ale unor state străine.

Preocuparea permanentă a partidului și guvernului de extindere a cadrului relațiilor diplomatice ale țării noastre, s-a materializat în anul 1970 prin stabilirea relațiilor cu două state din zone geografice mai puțin cuprinse în sfera raporturilor bilaterale ale României : Camerun (Africa neagră) și Costa Rica (America centrală).

În sfera relațiilor politico-diplomatice și consulare ale României sînt cuprinse majoritatea statelor din toate regiunile lumii. În prezent, Republica Socialistă România întreține relații diplomatice și consulare cu 97 de state, dintre care cu

94 de state la rang de ambasadă, cu unul la rang de legație (Brazilia), cu Spania — relații consular-comerciale și cu San Marino — relații consulare. Țara noastră are, deci, relații diplomatice și consulare cu peste 70 la sută din numărul statelor independente ale lumii, sau aproximativ 75 la sută din acela al statelor membre ale O.N.U.

Procesul extinderii numerice a relațiilor diplomatice și consulare ale țării noastre ilustrează deopotrivă și preocuparea pentru cuprinderea în sfera relațiilor României a tuturor regiunilor geografice ale lumii. Țara noastră întreține relații cu 26 de state din Europa, 29 din Asia și Oceania, 29 din Africa și 13 din America de Nord și de Sud.

De asemenea, România are 4 misiuni permanente : două pe lîngă Organizația Națiunilor Unite (New York și Geneva), una pe lîngă UNESCO (Paris), una pe lîngă A.I.E.A. (Viena).

Amploarea fără precedent a relațiilor internaționale bilaterale pe care le are în prezent România dovedește justețea și caracterul activ, deosebit de dinamic, al politicii externe promovate de partid și guvern, prestigiul de care se bucură țara noastră în comunitatea națiunilor, dorința ei de a dezvolta relații de bună înțelegere, prietenie și colaborare cu toate popoarele lumii.

Actualmente în 57 la sută din țările cu care întreținem relații diplomatice sau consulare funcționează reprezentanțe permanente românești. 45 de state care au relații diplomatice sau consulare cu România și-au înființat la București misiuni diplomatice. De notat, înființarea în anul 1970 a primelor reprezentanțe diplomatice la București a unor țări din Africa neagră : ambasadele Republicii Africa Centrală și R. D. Congo (K).

Creșterea neîntreruptă a prestigiului internațional al Republicii Socialiste România, politica sa externă înscrisă cu fermitate și consecvență pe principiile dreptului și moralei internaționale, ale echității și colaborării permanente între toate statele, indiferent de orînduirea lor social-politică oferă condiții optime dezvoltării și în viitor a relațiilor externe ale țării noastre, atît în ceea ce privește extinderea sferei acestora, cît și în direcția adîncirii și diversificării conținutului lor.

George G. POTRA
A. VASIU

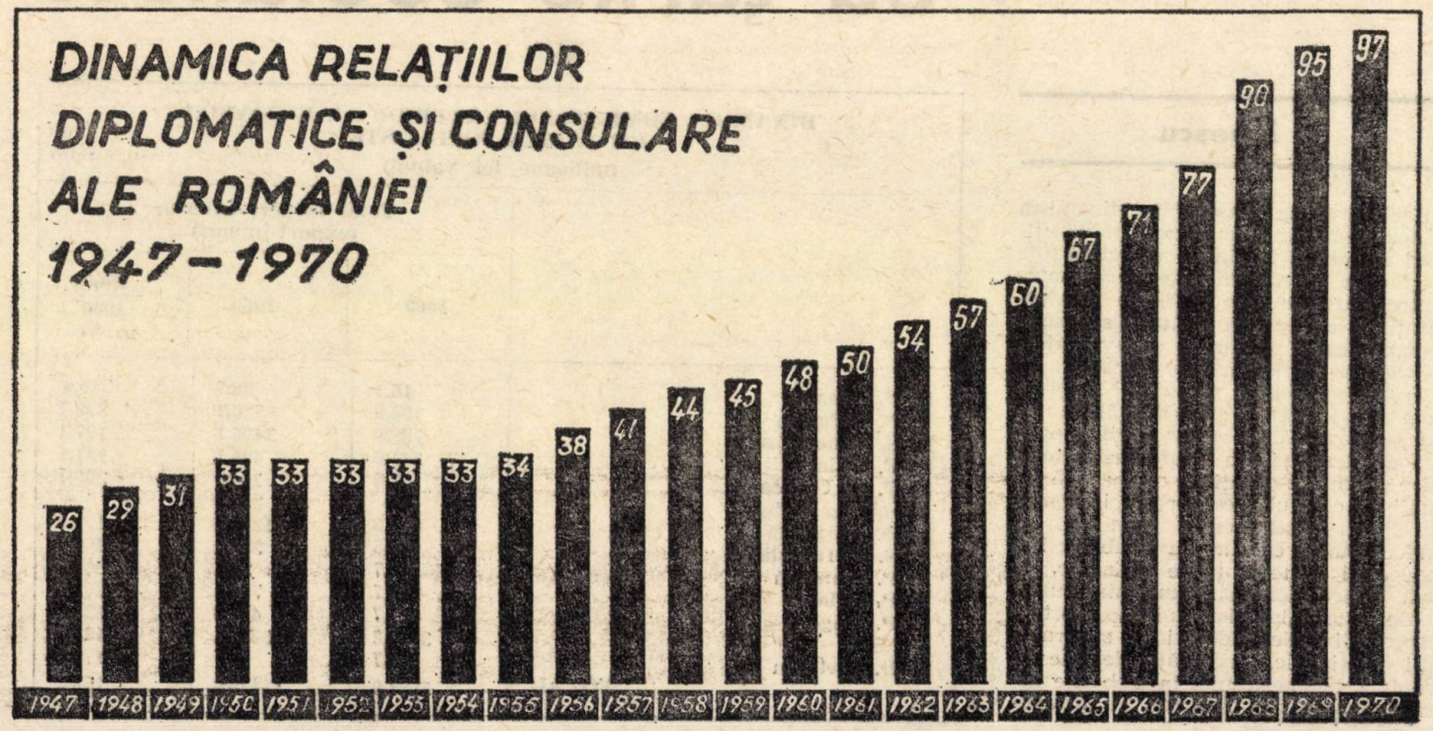

La sfîrșitul anului 1947 România avea relații diplomatice cu următoarele state :

1. Uruguay
2. R. P. Ungară
3. U.R.S.S.
4. Turcia
5. S.U.A.
6. Suedia
7. R. P. Polonă
8. Norvegia
9. Luxemburg
10. R.S.F. Iugoslavia
11. Italia
12. Iran
13. Franța
14. Finlanda
15. Elveția
16. Danemarca
17. R.S. Cehoslovacă
18. R. P. Bulgaria
19. Belgia
20. Austria
21. Argentina
22. Marea Britanie
23. R.P. Albania
24. Olanda
25. R.A.U.
    Vatican *)

ANUL 1948

26. Israel
27. India
28. R.P.D. Coreeană

ANUL 1949

29. R.D. Germană
30. R.P. Chineză

ANUL 1950

31. Indonezia
32. R.P. Mongolă
33. R.D. Vietnam

ANUL 1955

Siria **)

ANUL 1956

34. Islanda
35. Birmania
    Sudan ***)
36. Grecia

ANUL 1957

37. Yemen
38. Etiopia
39. Ceylon

ANUL 1958

40. Afganistan
41. Irak
42. Guineea

ANUL 1959

43. Japonia

ANUL 1960

44. Mali
45. Cipru
46. Cuba

ANUL 1961

47. Brazilia
48. Ghana

ANUL 1962

49. Maroc
50. Laos
51. Dahomey
52. Algeria

ANUL 1963

53. Tunisia
54. Kuweit
55. Cambodgia

ANUL 1964

56. Tanzania
57. Sierra Leone
58. Pakistan

ANUL 1965

59. Somalia
60. Senegal
61. Ruanda
62. Mauritania
63. Liban
64. Iordania
65. Chile

ANUL 1966

66. Venezuela
67. Nigeria
68. R.D. Congo (K)
69. R.P. Congo (B)

ANUL 1967

70. Spania — relații consular-comerciale
71. Singapore
72. Coasta de Fildeș
73. Columbia
74. R.F. a Germaniei
75. Canada

ANUL 1968

76. Volta Superioară
77. Republica Africa Centrală
78. Nepal
79. Zambia
80. Kenya
81. R.P. Yemenul de Sud
82. Burundi
83. Malta
84. Australia
85. Republica Malgașă
86. Ecuador
87. Peru
88. San Marino — relații consulare

ANUL 1969

89. Uganda
90. Malayezia
91. Noua Zeelandă
92. Guvernul Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud
93. Niger
94. Ciad
95. Bolivia

ANUL 1970

96. Camerun
97. Costa Rica

*) Relațiile au fost întrerupte în anul 1950

, *) După cum se știe, în anul 1969 Siria și Sudan au rupt relațiile diplomatice cu R.S. România

Colaborarea economică şi tehnico-ştiinţifică a României cu ţările socialiste

I. Ionescu

Bazîndu-se pe remarcabilul dinamism al dezvoltării economiei naţionale şi ţinînd seama de tendinţa obiectivă de creştere a interdependenţei economice dintre state, pe care revoluţia tehnico-ştiinţifică o imprimă evoluţiei societăţii contemporane, precum şi de avantajele pe care le oferă participarea activă la circuitul economic mondial, Partidul Comunist Român şi guvernul ţării noastre promovează cu consecvenţă o politică de dezvoltare a colaborării economice şi tehnico-ştiinţifice cu toate ţările lumii. În centrul acestei politicii România situează extinderea, adîncirea şi perfecţionarea continuă a colaborării şi cooperării cu toate ţările socialiste, pe baza principiilor marxism-leninismului şi ale internaţionalismului socialist, a respectării independenţei şi suveranităţii naţionale, egalităţii depline în drepturi, neamestecului în treburile interne, avantajului reciproc, şi întrajutorării tovărăşeşti.

Profund legată de celelalte ţări socialiste prin comunitatea de orînduire, ideologie şi ţeluri fundamentale, printr-o trainică prietenie şi solidaritate, România acordă o importanţă deosebită relaţiilor economice dintre ţările socialiste, datorită contribuţiei pe care aceste relaţii o pot aduce la înfăptuirea cu succes a construcţiei noii societăţi, la progresul multilateral şi creşterea bunăstării materiale şi culturale a maselor din fiecare ţară, precum şi la întărirea prieteniei şi unităţii ţărilor socialiste, la creşterea prestigiului şi influenţei socialismului în lume.

Dezvoltarea relaţiilor economice ale ţării noastre cu celelalte ţări socialiste are loc atît în mod nemijlocit prin forme şi mijloace bilaterale cît şi în cadrul unor organizaţii internaţionale.

Amploarea şi diversitatea relaţiilor economice nemijlocite dintre ţara noastră şi celelalte ţări socialiste se reflectă, în primul rînd, în **volumul şi structura schimburilor de mărfuri.** Cu o pondere de peste 55 la sută, ţările socialiste ocupau în anul 1969 primul loc în volumul total al comerţului exterior al României, fluxul de mărfuri înregistrînd, în ambele sensuri, creşteri importante de la an la an. Aşa cum rezultă din datele cuprinse în tabelul alăturat, în anul 1969, volumul schimburilor comerciale ale ţării noastre cu toate ţările socialiste se ridica la peste 11,1 miliarde lei valută faţă de aproape 6 miliarde în 1960. Aceleaşi date atestă că, în condiţiile unei creşteri de 86,4 la sută pe ansamblu, relaţiile noastre comerciale se înscriu într-o curbă ascendentă cu fiecare ţară socialistă în parte. Principalul partener comercial al României este Uniunea Sovietică. Cu circa 28 la sută din totalul comerţului nostru exterior şi jumătate din volumul schimburilor noastre cu ţările socialiste, U.R.S.S. se plasează pe primul loc nu numai în rîndul acestor ţări, ci şi al tuturor ţărilor cu care România are relaţii comerciale.

DINAMICA COMERŢULUI EXTERIOR AL ROMÂNIEI CU ŢĂRILE SOCIALISTE
(milioane lei valută)

	Total comerţ exterior (export-import)		
	1960	1969	1969 / 1960 în %
R. P. Albania	16,1	38,7	240,4
R. P. Bulgaria	106,8	320,1	299,7
R. S. Cehoslovacă	758,9	1496,1	197,1
R. P. Chineză	341,6	484,1	141,7
R. P. D. Coreeană	49,6	104,0	209,7
Republica Cuba	—	234,8	—
R. D. Germană	634,5	1234,6	194,6
R. S. F. Iugoslavia	76,5	352,1	460,3
R. P. Mongolă	2,7	23,4	866,7
R. P. Polonă	263,7	777,7	294,9
R. P. Ungară	406,7	491,6	120,9
U.R.S.S.	3284,2	5518,1	168,0
R. D. Vietnam	39,7	70,7	178,1
TOTAL	5981,0	11146,8	186,4

Tendinţa de creştere a volumului schimburilor dintre ţara noastră şi celelalte ţări socialiste se menţine şi în continuare. Potrivit prevederilor acordurilor de lungă durată, volumul comerţului exterior al României cu ţările socialiste urmează să crească, în anul 1970, cu circa 27 la sută faţă de realizările anului 1965. Practica arată însă că, pe parcursul îndeplinirii lor, cu ocazia încheierii protocoalelor anuale, prevederile acordurilor de lungă durată se completează cu noi contingente de mărfuri. Dată fiind însemnătatea pe care acordurile comerciale pe termen lung şi protocoalele anuale o au pentru planificarea în perspectivă a relaţiilor economice dintre ţările socialiste, respectarea deplină a livrărilor convenite, atît la import cît şi la export, rămîne în continuare una dintre problemele menite să contribuie la desfăşurarea unui comerţ stabil. În această privinţă ţara noastră face toate eforturile necesare atît în direcţia sporirii disponibilităţilor la exportul către celelalte ţări socialiste, cît şi a acoperirii unei părţi cît mai mari a ofertei prezentate de către acestea.

Analiza schimburilor comerciale ale României cu ţările socialiste relevă **importante mutaţii în structura exportului,** în sensul tendinţei de creştere a volumului produselor cu un grad superior de prelucrare. Aceste mutaţii constituie rezultatul succeselor dobîndite de ţara noastră ca şi de celelalte ţări socialiste în domeniul dezvoltării, pe baze moderne, a industriei, aplicării în producţie a cuceririlor ştiinţei şi tehnicii contemporane şi folosirii unor forme avansate de cooperare şi specializare în producţie. Ca urmare a preocupării constante a partidului şi guvernului ţării noastre pentru creşterea eficienţei comerţului exterior pe măsura progresului realizat în diversifica-

rea și ridicarea nivelului calitativ și tehnic al producției crește ponderea la export a mașinilor, utilajelor și altor produse care întruchipează eforturile îndelungate dar încununate de succes, depuse de țara noastră pe tărîmul industrializării socialiste și al modernizării structurii economiei naționale prin dezvoltarea cu precădere a ramurilor care au un rol hotărîtor în stimularea progresului tehnic și creșterea productivității muncii. Astfel, în exportul românesc către țările socialiste ponderea mașinilor și utilajelor a crescut de la 19,8 la sută, în 1960, la 30,5 la sută, în 1969, iar cea a produselor chimice, îngrășămintelor și cauciucului de la 2,3 la sută la 6,3 la sută. În același timp se înregistrează o tendință consecventă de scădere a ponderii combustibililor, materiilor prime de origine minerală și metalelor (de la 39,5 la sută, în 1960, la 20,9 la sută, în 1969), a materiilor prime de proveniență vegetală și animală, fără produse alimentare (de la 11,4 la sută în 1960, la 6,8 la sută în 1969) etc.

România, care în trecutul nu prea îndepărtat era tributară străinătății chiar și pentru procurarea unora dintre cele mai simple mașini și utilaje, exportă astăzi în țările socialiste și în alte țări o gamă variată de produse ale industriei grele, dintre care multe cu parametri tehnici foarte ridicați. Nomenclatorul acestor produse cuprinde mașini-unelte pentru așchierea metalelor, motoare Diesel staționare, motoare electrice, transformatori de forță, utilaj petrolier, utilaj și instalații pentru rafinării, pentru industria chimică și pentru alte ramuri industriale, cargouri și șlepuri fluviale, nave și utilaj naval, utilaj energetic, utilaj pentru laminoare, excavatoare, compresoare de aer, locomotive Diesel, vagoane de marfă, autocamioane, tractoare, laminate, țevi, rulmenți ș.a. Exportăm, de asemenea, în țările socialiste produse petroliere, îngrășăminte chimice, sodă caustică și calcinată, cauciuc și anvelope din cauciuc, negru de fum, celuloză, cherestea, mobilă, ciment, un larg sortiment de produse ale industriei ușoare și alimentare.

În același timp, România exportă în celelalte țări socialiste o serie de materii prime și produse agro-alimentare pentru care țara noastră dispune de resurse și condiții naturale prielnice și de o bază de producție corespunzător dezvoltată : sare, tutun, vinuri, legume, fructe proaspete și semiconservate etc.

Importurile României din țările socialiste reflectă nevoile specifice ale țării, determinate, în primul rînd, de dezvoltarea în ritm susținut a industriei. În acest sens, în structura acestor importuri se înscriu cu o pondere însemnată mașinile, utilajele și instalațiile complexe, destinate întreprinderilor în curs de construcție sau reutilării pe baze tehnice noi a unităților mai vechi. Importăm îndeosebi mașini-unelte, utilaj energetic, utilaj și instalații pentru industria metalurgică, chimică și minieră, pentru industria poligrafică, ușoară și alimentară, utilaj și instalații pentru întreprinderi complete, mașini de ridicat și transportat, utilaj pentru industria electrotehnică, telecomunicații, motoare electrice, motoare Diesel navale, autocamioane și autoturisme, material rulant de cale ferată, laminate feroase, rulmenți, cabluri, acumulatori, tablă de oțel, aliaje dure, îngrășăminte potasice, mase plastice, materiale pentru lacuri și vopsele, cărămizi refractare, materiale foto, instrumente muzicale, mărfuri de larg consum ș.a.

Efortul susținut și constant pe care țara noastră îl depune, alocînd un volum important de investiții pentru dezvoltarea bazei de materii prime, a dus la îmbunătățirea aprovizionării industriei din resurse interne. Cu toate acestea, o bună parte din nevoile de materii prime, îndeosebi din nevoile legate de alimentarea unora din ramurile noi ale economiei naționale, este satisfăcută pe seama importului. De aceea, în structura importurilor țării noastre din țările socialiste materiile prime continuă să dețină o pondere importantă. Importăm, îndeosebi, cocs și cărbune cocsificabil, minereu de fier, bauxită, minereu de crom, bitum, cauciuc natural, bumbac, piei, păr, lînă, melasă, produse agro-alimentare.

Un rol tot mai important în dezvoltarea relațiilor economice cu celelalte țări socialiste revine **cooperării economice și tehnice,** formă de colaborare căreia țara noastră îi acordă o atenție deosebită. Ca urmare a măsurilor adoptate la Plenara C.C. al P.C.R. din martie 1967, în cadrul Comisiilor mixte guvernamentale de colaborare economică, existente între țara noastră și majoritatea țărilor socialiste, au fost examinate un număr important de propuneri reciproce de cooperare economică și tehnică. Ca urmare, o serie de acțiuni au și fost finalizate, sau se află în curs de tratative și de examinare, atît cu țările participante la activitatea C.A.E.R. cît și cu celelalte țări socialiste.

Printre cele mai importante din acțiunile finalizate se numără cooperarea cu **U.R.S.S.** în livrarea și asimilarea în România a unor hidroagregate de 178 MW necesare sistemului hidroenergetic și de navigație de la Porțile de Fier. De curînd, organele de resort române și sovietice au încheiat un acord pentru construirea în România a unei centrale atomoelectrice de 400 MW, obiectiv pentru a cărui realizare partea sovietică urmează să livreze documentații tehnice, utilaje și instalații și să acorde asistență tehnică la proiectare, montaj și punere în funcțiune și să asigure specializarea cadrelor pentru montaj și exploatare, iar partea română să participe cu unele utilaje și instalații, precum și cu lucrări de proiectare și construcții montaj. De asemenea, a fost încheiat un acord pentru construirea în România a unor importante obiective metalurgice : o instalație de turnare continuă a oțelului, un laminor de semifabricate pentru oțeluri aliate, un laminor de profile grele, șine și semifabricate, secții chimice la uzina cocsochimică de la combinatul metalurgic Galați ; sînt în curs tratative pentru construirea și a unor alte obiective în acest domeniu. Totodată, țara noastră cooperează cu U.R.S.S. în producția utilajelor pentru prevenirea erupțiilor la extracția petrolului, acțiune în cadrul căreia România livrează comenzile hidraulice pentru echiparea prevenitoarelor fabricate în U.R.S.S.

Sînt de menționat, de asemenea, unele acțiuni de cooperare industrială destinate să contribuie la acoperirea într-o mai mare măsură a nevoilor de materii prime, semifabricate sau produse finite importante pentru economiile naționale ale celor două țări. În acest sens, într-o fază avansată de tratative se află acțiunea de cooperare pentru dezvoltarea capacităților de producție a minereului de fier și palete în U.R.S.S. în vederea sporirii livrărilor către România, partea română urmînd să participe la aceasta cu mașini, utilaje și alte mijloace. Organele competente din cele două țări examinează, totodată, posibilitățile de participare a României, în condiții similare, la dezvoltarea capacităților de producție în U.R.S.S. a unor metale neferoase, azbestului fibră și celulozei, în vederea sporirii exportului acestor produse din U.R.S.S. în România, precum și posibilitățile de participare a U.R.S.S. la dezvoltarea capacităților de producție în România la sodă caustică și sodă calcinată pentru mărirea exportului către U.R.S.S.

Gama acțiunilor de cooperare dintre țara noastră și U.R.S.S. poate fi completată și cu alte acțiuni importante aflate într-un stadiu înaintat de examinare. Este vorba de construirea unor importante obiective, la realizarea cărora organizațiile și instituțiile sovietice de specialitate urmează să livreze o parte din utilajele de bază sau de completare, documentația tehnică, asistență la proiectare, execuție sau punere în funcțiune, organizațiile sau instituțiile românești urmînd să participe și ele cu o parte din utilaje și instalații, precum și cu livrări de diferite mărfuri asupra cărora se va cădea de acord cu partenerii sovietici. În această categorie de acțiuni se înscrie cooperarea pentru construirea complexului hidroenergetic și de irigare din zona Stînca—Costești, pe rîul Prut. Complexul va fi format dintr-o uzină electrică și un lac de acumulare. Se are în vedere că la realizarea acestui obiectiv cele două părți să contribuie în părți egale la investiții și la cheltuielile de întreținere și să folosească în cote egale potențialul hidroenergetic și capacitățile de regularizare a lacului, în vederea alimentării cu apă a irigațiilor sau a altor folosințe.

Pe agenda specialiștilor români și sovietici și a organelor și organizațiilor de specialitate din cele două țări se află și examinarea unor probleme de colaborare și acțiuni de cooperare în domeniul construcțiilor navale, inclusiv producția motoarelor Diesel navale de mare putere, producția de utilaje pentru centrale atomice, realizarea de instalații complete pentru întreprinderile metalurgice din România. Alte acțiuni se referă la cooperarea în vederea sporirii livrărilor reciproce de utilaje complexe și linii tehnologice pentru diferite ramuri industriale din România și U.R.S.S., prelucrarea în capacitățile existente din industria ușoară din România a unor materii prime sovietice în vederea livrării de produse finite în U.R.S.S. etc.

(Va urma)

săptămîna în telegrame

Moscova-Bonn

ECOURI LA TRATATUL SOVIETO-VEST-GERMAN

Înscris pe linia eforturilor de îmbunătățire a climatului politic în Europa, de promovare a încrederii și colaborării între toate statele continentului, indiferent de orînduirea lor socială, conținutul Tratatului dintre Uniunea Sovietică și Republica Federală a Germaniei, semnat la 12 august la Moscova, a fost întîmpinat pozitiv în cercurile oficiale din numeroase țări europene, cît și în comentariile presei internaționale.

În cronica săptămînală a ziarului „Pravda" se spune printre altele : „Încheierea tratativelor sovieto—vest-germane și semnarea tratatului, pregătite de întreaga evoluție a realității europene, depășesc cu mult cadrul relațiilor bilaterale și trebuie să aibă o influență favorabilă asupra întregii situații europene". Președintele iugoslav Iosip Broz Tito, într-o declarație făcută agenției Taniug cu prilejul încheierii tratatului remarca : „Tratatul încheiat între Uniunea Sovietică și R.F.G. reprezintă un pas foarte important pe calea reglementării situației postbelice din Europa care, ca moștenire a celui de-al doilea război mondial și a evoluției postbelice, a împovărat serios relațiile între țările europene, a îngreunat colaborarea largă europeană și a constituit o amenințare permanentă la adresa păcii și securității continentului nostru". Sub titlul „Un act de pace", ziarul „Il Popolo" scrie într-un editorial : „Semnarea acordului marchează fără îndoială o dată istorică în evoluția dificilă a realității europene de după război. Textul Tratatului reprezintă sumarul și sinteza unui proces politic grandios". La Budapesta, presa („Magyar Hirlap") relevă faptul că „tratatul consolidează practica metodelor bune : a convorbirilor, a colaborării pașnice". Imperativul reglementării politice, prin tratative pașnice, ca singura cale rațională pentru soluționarea problemelor litigioase, constituie, așa cum subliniază însuși tratatul și cum demonstrează actul semnării lui, o realitate cu șanse tot mai mari de a da rezultate concrete. Semnarea tratatului este considerată de cotidianul englez „Times" o etapă a cărei importanță depășește mult conținutul tratatului. Fiecare nouă etapă, subliniază ziarul, este mai ușoară decît precedenta și acest tratat face posibilă o serie întreagă de noi etape.

Ziarul francez „La Nation" scrie : „Semnînd un tratat de nefolosire a forței, cancelarul Brandt și premierul Kosîghin au făcut ca raporturile dintre R.F.G. și U.R.S.S. să intre într-o fază nouă : cea a normalizării". Ecouri pozitive s-au exprimat referitor la faptul că pentru prima dată este înscris, într-un document cu valoarea juridică a unui tratat, angajamentul de a respecta neabătut integritatea teritorială a tuturor statelor din Europa. Astfel declarația Consiliului de Miniștri al R.D.G., constată că tratatul stipulează respectarea deplină a integrității teritoriale a R.D.G. și inviolabilitatea frontierei de stat dintre R.D.G. și R.F.G. și subliniază : „Prin aceasta normalizarea relațiilor dintre R.D.G. și R.F.G., pe baza egalității, a devenit o chestiune care poate fi cu adevărat soluționată. Obligațiile incluse în Tratatul dintre U.R.S.S. și R.F.G. fac necesară, ca un pas următor, stabilirea pe viitor a relațiilor diplomatice normale între R.D.G. și R.F.G."

O idee subliniată de presa iugoslavă din ultimele zile este reluată de ziarul „Borba" care arată că unul din elementele decisive care au facilitat încheierea Tratatului sovieto—vest-german este interesul reciproc al celor două țări pentru amplificarea colaborării economice.

Rezultatele pozitive ale tratativelor încheiate prin semnarea Tratatului de la Moscova sînt apreciate inclusiv în lumina perspectivelor care se deschid tratativelor în curs dintre R.F.G. și alte țări socialiste, în vederea normalizării și dezvoltării relațiilor dintre ele. Dintre ecourile la tratat apărute în presa din aceste țări semnalăm comentariul publicat de săptămînalul polonez „Perspectywy" în care se spune : „Cotitura hotărîtă de transformare, de care vorbea ministrul Gromîko, se va produce nu numai cînd acest tratat va fi ratificat de Bundestag, ci și cînd politica răsăriteană a lui Brandt se va manifesta pe deplin prin normalizarea relațiilor cu Polonia și cu alte state socialiste". Într-o perspectivă mai largă, se exprimă și părerea că încheierea tratatului va stimula și accelera organizarea conferinței general-europene, consacrată securității și cooperării. Astfel, Tratatul semnat la 12 august între U.R.S.S. și R.F.G., — a declarat președintele Partidului Comunist German, Kurt Bachmann — creează o atmosferă mult mai favorabilă pentru convocarea conferinței general-europene. Asigurarea păcii și securității în Europa este abordată în acești termeni de „The Washington Post" : „Poate Europa să rămînă divizată politic ? Sau să apară relații noi și mai complexe în care interesele comune și interdependența mutuală să devină atît de puternice încît pacea să fie păstrată printr-un consens multilateral. Mai mult decît alte fapte individuale, tratatul de neagresiune sovieto—vest-german abordează această uriașă problemă".

În ansamblul ecourilor înregistrate după semnarea Tratatului sovieto—vest-german, reacții defavorabile s-au semnalat doar din partea cercurilor de opoziție de la Bonn, cărora Willy Brandt le-a răspuns la conferința de presă de la 14 august. Premierul vest-german a afirmat că tratatul nu afectează relațiile Republicii Federale cu partenerii ei occidentali. Adresîndu-se opoziției, cancelarul Brandt a declarat că guvernul federal este dispus să colaboreze cu ea. Echilibrul cu răsăritul, a subliniat, nu este chestiunea unui partid. Guvernul federal dorește echilibrul și este convins că „sîntem sprijiniți în aceasta de marea majoritate a poporului".

Orientul Apropiat

LA O.N.U. ȘI PE PLAN LOCAL

După săptămîni abundente în declarații oficiale, în special pe marginea „planului Rogers", referitor la situația din Orientul Apropiat, comentatorii constată în această săptămînă o orientare a preocupărilor oficiale spre efectuarea unor intense sondaje în sensul găsirii soluțiilor de reanimare a misiunii Jarring. Astfel, la New York reprezentantul permanent al R.A.U. la O.N.U., Mohamed Hassan El Zayat, și reprezentantul Iordaniei, Muhammad El Farra au avut întrevederi cu Gunnar Jarring. Aceștia vor fi, se pare, doi dintre interlocutorii dr-ului Jarring la viitoarele convorbiri de pace, care deocamdată nu au putut începe datorită prelungirii preliminariilor în vederea realizării lor și, de asemenea, datorită unor incidente semnalate în zonă atît pe plan militar (este vorba de acțiunile desfășurate de grupurile de comando palestiniene) cît și diplomatic (reținerea pe aeroportul Lod, din Tel Aviv, a doi funcționari superiori algerieni — pentru interogatoriu, au declarat autoritățile israeliene, ca urmare a stării de beligeranță dintre Israel și Algeria). Pe plan local se reține faptul că o delegație guvernamentală sudaneză a plecat la Bagdad. Aici urmează să întîlnească președintelui Irakului, Al-Bakr, un mesaj în legătură cu situația din Orientul Apropiat. De asemenea, începînd de astăzi Regele Hussein al Iordaniei va face o vizită oficială de trei zile în Republica Arabă Unită, anunță ziarul „Al Ahram". Suveranul iordanian va avea întrevederi cu președintele Gamal Abdel Nasser și cu alte personalități politice egiptene, consacrate relațiilor între cele două țări, precum și evoluției situației din Orientul Apropiat.

Pe planul vieții politice interne, Libanul este cel care înregistrează în această săptămînă un important eveniment și anume alegerea unui nou președinte al țării, pe o perioadă de șase ani. Consultarea electorală de la 17 august — data alegerilor — este considerată una din cele mai disputate din istoria țării. La încheierea ei a devenit președinte al Libanului Suleiman Frangieh, propus candidat la președinție chiar în ajunul alegerilor. S-a prezentat în numele grupului parlamentar de centru întrunind și adeziunea liderilor Partidului Național Liberal și ai Blocului Național. Desigur, șansele sale pentru ocuparea scaunului prezidențial deveniseră considerabile. Principalul adversar, Elias Sarkis, guvernatorul băncii din Liban și reprezentantul grupării Nahzi—Rashid Karame, primul ministru al țării și Sabri Hamade, președintele parlamentului sînt liderii grupului — a avut totuși mari speranțe, îndreptățite în parte de faptul că la primul tur de scrutin obținuse 45 de voturi (față de 38, cîte primise actualul președinte ales). S-a procedat însă la cel de al doilea tur de scrutin, deoarece, potrivit constituției libaneze, învingătorul are nevoie de două treimi din numărul voturilor exprimate. Și cum nici unul din candidați nu îndeplinirea după primul tur de scrutin această condiție, s-a procedat la o a doua consultare electorală, în care este suficientă majoritatea simplă. Frangieh a obținut 50 de voturi (49 reveniseră lui Sarkis), preluînd înalta funcție de președinte. Pe planul poziției față de situația din Orientul Apropiat, noul președinte s-a făcut cunoscut ca un sprijinitor al activității forțelor palestiniene de guerilă staționate pe teritoriul Libanului, cu condiția ca aceasta să nu afecteze suveranitatea și integritatea țării. În acest sens, el s-a pronunțat pentru respectarea acordurilor de la Cairo.

Anca VOICAN

ULSTER

După o paradă care n-a avut loc

Anul acesta „parada ucenicilor" din Londonderry nu a avut loc. Despre procesiunea care comemora anual, la 12 august, pe eroii asediului din 1689 se știa că are calitatea nedorită de a declanșa incidente între protestanți și catolici. În atmosfera de tensiune a acestei veri, guvernul nord-irlandez a considerat că nu poate accepta crearea încă a unui moment potențial exploziv și a interzis, cu aproape două săptămîni în urmă, organizarea marșului protestant. Defavorizați de o ploaie persistentă, aproximativ 5 000 de presupuși descendenți ai legendarilor ucenici s-au adunat în St. Columb's Park — ținerea unei întruniri, spre deosebire de marș, nu le era interzisă — și l-au ascultat pe fostul ministru de interne William Craig profețind un război civil. Plecînd, au încercat să defileze, totuși, dar au fost dispersați de trupele engleze care, în momentele mai dificile, au utilizat gaze lacrimogene. Dacă adăugăm la acest episod incidentele din cartierul catolic Bogside și cele cîteva atentate cu bombe (în orășelul Crossmaglen, la frontiera cu republica Irlanda, unul dintre acestea s-a soldat cu moartea a doi polițiști), se poate vedea că 12 august a fost, totuși, un punct de vîrf pentru violența din Ulster, chiar dacă nu s-a atins cota ridicată din 1969.

Dacă pe străzi manifestările au fost mai puțin spectaculare, conflictul nord-irlandez a cunoscut o agravare pe un teren diferit — în rîndurile partidului guvernamental. Influențate și sprijinite (într-o proporție greu de definit) de guvernul laburist, apoi de cel conservator, cercurile unioniste moderate — pînă acum majoritare — s-au angajat să efectueze un program de reforme, în ritmul pe care l-ar considera acceptabil pentru suporterii lor. Acest ritm nu pare deosebit de rapid (mai detaliat, am examinat acest aspect în nr. 30/1970 al revistei noastre). Dar chiar și angajamentul condiționat al guvernului Chichester-Clark i-a nemulțumit pe unioniștii de dreapta, partizani ai unui imobilism absolut. Nemulțumire agravată, la începutul acestei luni, de știrea că „parada ucenicilor" nu va avea loc.

Conflictul s-a purtat în două reprize : inițial, la un nivel subaltern ; apoi au intrat în arenă protagoniștii — premierul Chichester-Clark și William Craig, oratorul din St. Columb's Park. Lovitura de începere a dat-o „comitetul din 1966", grupare a unioniștilor de dreapta, care a formulat singurul program de care dispune această orientare : represiunea. Programul cuprindea trecerea principalelor responsabilități privind asigurarea ordinii asupra poliției nord-irlandeze (deocamdată subordonată comandamentului militar britanic), crearea unei rezerve a poliției (adică reînființarea „forțelor speciale B", detestate de catolici) și reactivarea legislației speciale împotriva adepților unirii cu republica Irlanda, astfel încît

James Chichester-Clark

William Craig

această legislație să poată fi aplicată oricăror elemente turbulente.

După formularea acestui program, dreapta a trecut la acțiune — o acțiune care ar fi urmat să determine, în ultimă instanță, căderea guvernului Chichester-Clark și înlocuirea lui cu o echipă de dreapta. S-a acționat în două direcții : pe de o parte, dreapta a depus eforturi pentru a submina poziția premierului și a partizanilor săi în circumscripțiile electorale ; pe de altă parte, s-a încercat punerea în minoritate a guvernului în cadrul grupului parlamentar unionist. Prin chemarea la ordine de către locțiitorul primului ministru, Joseph Andrews, a doi deputați care formulaseră rezerve serioase față de poziția guvernului, s-a încheiat prima repriză, cu un rezultat nedecis : se putea constata că guvernul nu mai era sprijinit decît de 28 din cei 52 de deputați unioniști ; în același timp, dreapta nu putea spera să formeze un guvern fără să cîștige o majoritate substanțială a unioniștilor, aceasta pentru că în parlamentul nord-irlandez cei mai mulți dintre deputații neguvernamentali se plasează la stînga unioniștilor.

La sfîrșitul săptămînii care preceda „parada ucenicilor" au revenit în Irlanda de Nord, aproape simultan, premierul Chichester-Clark (după o vacanță în insulele Baleare) și William Craig (după un tratament medical în R.F.G.). În timp ce primul ministru se pregătea pentru o reuniune (agitată) cu alegătorii săi, fostul ministru de interne și-a anunțat, cu rezerve pur formale, dorința de a conduce un guvern nou, cu compoziție și program de dreapta.

A fost momentul în care a intervenit, cu destulă fermitate, ministrul de interne englez Maudling. În esență, mesajul său era următorul : guvernul de la Londra nu dorește să încalce autonomia Ulsterului, cu condiția, însă, de a putea coopera cu guvernul nord-irlandez. Cu guvernul actual, arăta ministrul de externe conservator, această cooperare este posibilă. Cu un guvern extremist — nu ; iar în eventualitatea impunerii unor astfel de elemente, Londra ar putea suspenda autonomia Ulsterului, trecînd la administrarea directă.

Chiar dacă premierul Chichester-Clark a protestat, formal, împotriva simplei menționări a încălcării autonomiei, el nu putea să nu fie satisfăcut de această luare de poziție, al cărei efect era, inevitabil, descurajarea adversarilor săi. Desfășurarea evenimentelor în zilele următoare a dat cîștig de cauză premierului. Dacă întrunirea din circumscripția sa electorală a decurs tumultuos, votul de încredere primit fiind contestat (și nu deosebit de convingător prin majoritatea sa redusă), guvernul reunit și-a exprimat solidaritatea deplină cu primul ministru, chiar mai mult, pentru a infirma pretențiile lui Craig — după care programul său ar avea trei adepți chiar printre miniștri — patru membri ai guvernului, dintre cei presupuși a avea înclinații de dreapta, au adăugat la declarația cabinetului luări de poziție individuale. Ulterior, primul ministru a avut o întrevedere, apreciată ca un succes pentru guvern, cu grupul parlamentar unionist.

Predecesorul lui Chichester-Clark, Terrence O'Neill a fost obligat să demisioneze atunci cînd, acceptînd ideea necesității reformelor, a intrat în conflict cu aripa de dreapta. Actualul premier a reușit, cel puțin deocamdată, să se impună într-o confruntare similară. Este permisă, deci, constatarea că moderații au cîștigat teren în partidul unionist. Rămîne de văzut dacă unioniștii moderați se vor dovedi destul de moderați și de consecvenți în realizarea programului de reforme pentru a da satisfacție acelor sectoare ale populației care rămîn nemulțumite. Pe termen lung, de aceasta depinde pacea internă a nordului Irlandei.

Mihai MATEI

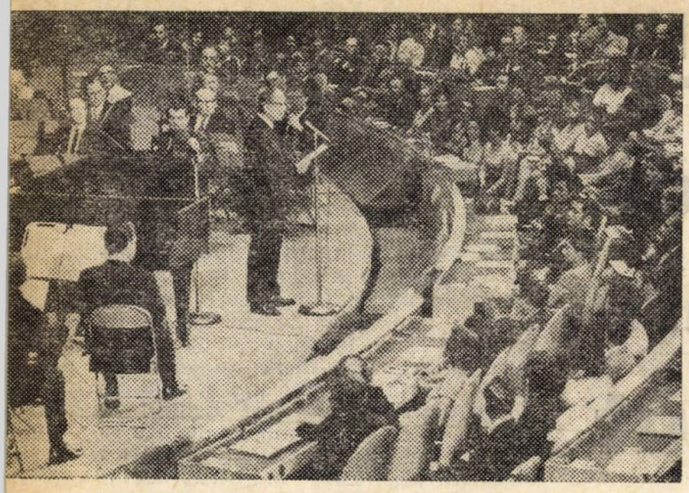

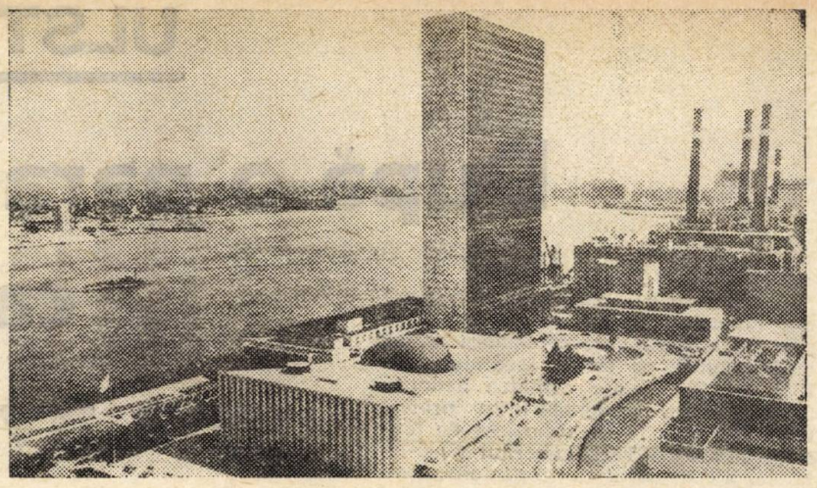

Un aspect mai puțin obișnuit al Sălii Adunării Generale a O.N.U. În loc de dezbateri, delegații ascultă un concert. Această manifestare are loc, în fiecare an, de Ziua Națiunilor Unite — 24 octombrie

reportaj pe glob

AZI, ÎN GOLFUL BROASCA ȚESTOASĂ

Eugen Preda

...În 1639 doi coloniști englezi, George Holmes și Thomas Hall, au deschis aici o plantație de tutun cunoscută sub denumirea de ferma din golful Broasca Țestoasă...

Vocea plăcută, ce desfășoară nevăzutul fir al întîmplărilor, aparține unei tinere în uniformă albastru-marin. Privești prin peretele de sticlă. Nici urmă de plantație de tutun sau fermă. Ele aparțin memoriei istoriei. Pe retină se întipărește doar linia frîntă a zgîrie-norilor și scurgerea lenevă a vapoarelor pe East River. A dispărut și arborele de care a fost spînzurat în timpul războiului american de independență Nathan Hale, viteazul cercetaș al generalului Washington. Legenda îi atribuie aceste ultime cuvinte : „Singurul meu regret este că am numai o singură viață pe care să o dau țării mele". Vizitatorii, și sînt 3 000 care se perindă zilnic, ascultă politicos „introducerea istorică". Dar nu pentru aceasta au venit ca să petreacă o oră, cît durează un tur, la cartierul general din New York al Națiunilor Unite. Ei vor să vadă „diplomația pe viu".

INTRAREA PUBLICULUI

În aripa clădirii Adunării Generale, unde se află intrarea vizitatorilor, canaturile grele cu gravuri în bronz, simbolizînd Pacea, Justiția, Adevărul, Fraternitatea, sînt larg deschise. Anual, un milion de vizitatori vin aici într-un adevărat pelerinaj. Pătrunzi în acest forum întîmpinat de pendulul lui Foucault și de macheta primului sputnik care sugerează enorma evoluție a științei în decurs de peste un secol : pe de o parte, demonstrația rotației zilnice a pămîntului, pe de alta primul obiect făurit de om care a fost lansat în spațiul extraterestru. Este un „memento" științific, care în limbajul său vorbește despre necesitatea ca în lumea contemporană să se respecte principiile proclamate de Cartă, să se intensifice eforturile tuturor statelor în vederea lichidării politicii de forță, de dominație și agresiune, de lichidare a oricărei forme de dependență colonială sau neocolonială, pentru stabilirea de legături de colaborare, de echitate, între toate statele.

De obicei, ghidul își începe explicațiile în fața unei machete care cu toată mărimea ei, cu greu poate reda vastitatea ansamblului sediului O.N.U. : calota de marmură a Adunării Generale, paralelipipedul de sticlă verzuie al secretariatului, clădirea pentru conferințe și biblioteca. Totul răspîndit pe o suprafață de peste 8 hectare care înmănunchează o personalitate arhitectonică remarcabilă a civilizației secolului nostru.

Căutarea locului pentru sediul O.N.U. a început imediat după semnarea la San Francisco în 1945 a Cartei. Au fost luate în considerare mai multe ipoteze. S-a propus chiar instalarea cartierului general pe un vapor care să poată naviga spre diferite puncte ale globului. În condițiile de atunci, s-a decis ca sediul să fie stabilit la New York. Un factor care a influențat hotărîrea, desigur nu cel mai important, a fost și oferta de donație a terenului pe care s-au înălțat clădirile. În acțiune au intrat oamenii de afaceri care se ocupă cu terenurile imobiliare. Marele agent imobiliar William Zeckendorf i-a sugerat lui John D. Rockefeller jr, unul dintre cei mai bogați proprietari de terenuri din New York, că regenerarea zonei golfului Broasca Țestoasă ar spori enorm valoarea tuturor terenurilor învecinate. Pe atunci aceste locuri reprezentau un labirint de abatoare, fabrici de bere, case de raport. Rockefeller și-a însușit raționamentul lui Zeckendorf și a oferit în mod prompt O.N.U. suma de opt milioane și jumătate de dolari pentru a cumpăra locul.

Piatra fundamentală a clădirilor O.N.U. a fost pusă la 24 octombrie 1949. Ea conținea, în mod simbolic, un exemplar al Cartei Națiunilor Unite. Un an mai tîrziu, funcționarii internaționali au început să se instaleze în clădirea Secretariatului, iar în 1952 Adunarea Generală s-a putut întruni în ședință plenară în noua clădire. Profeția lui Zeckendorf s-a realizat pe deplin : ca ciupercile după ploaie în jurul sediului O.N.U. au apărut noi clădiri pentru birouri și apartamente, „Broasca Țestoasă" devenind una din cele mai atractive zone ale insulei Manhattan.

Lungile coridoare, multe decorate cu valoroase opere de artă, îi poartă mai întîi pe vizitatori în galeria publicului din sala Consiliului de Securitate. Se simt ca într-un sanctuar. Privirile aleargă pe pictura murală ce acoperă un perete întreg prezentînd ascensiunea omenirii de la sclavie și război spre cîmpiile păcii. Consiliul de Securitate este organizat pentru a putea funcționa în permanență. Aceasta nu înseamnă, firește, că el este în ședință continuă. Dar chiar și în sala goală, cu masa de mahon în formă de potcoavă, plutește un aer de solemnitate care inspiră un respect deosebit.

Traseul include în mod obligatoriu cîte un scurt popas în lojile Adunării Generale și ale principalelor ei comitete. Chiar dacă Adunarea Generală este în sesiune, impresiile nu pot fi decît superficiale, sensul activității rămînînd indescifrabil. Mi-aduc aminte că în urmă cu un deceniu circula o anecdotă despre un vizitator care dorise neapărat să urmărească dezbaterea dintr-unul din comitete. La încheierea ședinței a remarcat : „Sînt încă confuz dar la un nivel mai înalt". De cînd însă marile probleme ale vieții internaționale au primit viză de intrare în activitatea O.N.U., interesul publicului față de dezbateri a sporit și nu întîmplător asistența este numeroasă cînd probleme-cheie se află în discuție.

Locul unde vizitatorii se simt în largul lor este subsolul cu sălile sale de amintiri și cadouri provenite din toate țările lumii, cu ghișeele sale de timbre asaltate de vîrstnici și școlari, dornici să-și expedieze pe propria adresă o ilustrată de la Națiunile Unite.

INTRAREA FUNCȚIONARILOR

Temperatura la New York nu depășește în această lună 78 de grade, bineînțeles Fahrenheit. 25 de grade Celsius nu reprezintă desigur o căldură prea mare. Numai că saturarea atmosferei de umiditate face aerul aproape irespirabil. De obicei, vara este însă sezon mort. Abia spre sfîr-

Sala de lectură a presei mondiale la biblioteca O.N.U.

situl lunii august lucrurile reintră în normal.

Datorită imaginilor de televiziune, fotografiilor din presă „Palatul de sticlă", de 38 de etaje, este identificat cu Organizația Națiunilor Unite. La ora 9 dimineața, ușile turnante încep să se învîrte fără de răgaz. La această oră clădirea aspiră aproape 4 mii de funcționari. Ascensoarele rapide și scările rulante îi răspîndesc în birouri și săli de ședințe. Aici frămîntările din organismele O.N.U. pătrund și pleacă mai ales sub forma unei Niagare de hîrtii. Rapoarte de dimensiuni enciclopedice, procese-verbale, texte de cuvîntări, sinteze, dări de seamă, documente de tot felul, ies pe bandă rulantă. Cifra „producției" de hîrtie tipărită de către Secretariat este de-a dreptul impresionantă : un milion de pagini pe zi. Suprafața pe care o au de curățat oamenii de serviciu numai în clădirea Secretariatului este de aproape zece hectare. 2 300 de mașini de scris sînt adaptate pentru 18 limbi, iar 1 000-1 200 de chemări telefonice solicită zilnic răspunsuri.

Profesorul John G. Stoessinger de la Universitatea Columbia și Colegiul Hunter, într-o lucrare apărută în 1964, sub auspiciile reputatului Brookings Institution din Washington, aprecia că în urma salariilor personalului și celorlalte cheltuieli legate de prezența delegațiilor, ziariștilor, specialiștilor, reprezentanților organizațiilor neguvernamentale „o sumă de 60 de milioane de dolari se revarsă (anual) în economia New York-ului ca urmare a prezenței aici a Națiunilor Unite".

În apropierea sediului O.N.U. se găsesc cartierele generale ale Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (P.N.U.D.) și U.N.I.C.E.F. În ultimii ani Palatul Națiunilor din Geneva a căpătat statutul unui al doilea cartier general al O.N.U. și ansamblul de clădiri de aici se lărgește urmînd a fi completat pînă în 1972. În 1974 vor fi gata sediile Organizației Națiunilor Unite pentru Dezvoltarea Industrială (O.N.U.D.I.) și Agenției Internaționale pentru Energia Atomică (A.I.E.A.). Anul trecut s-a luat hotărîrea ca ansamblul sediului din New York să fie completat cu o nouă clădire de 8 etaje destinată birourilor. Hotărîrea a fost întîmpinată cu multă reticență, existînd numeroase delegații care sînt în favoarea descentralizării activităților O.N.U., iar unele dintre ele au formulat de mai mulți ani opinia mutării chiar a cartierului general. Este puțin probabil că într-un viitor previzibil s-ar putea întîmpla așa ceva. Deocamdată, Consiliul de conducere al Programului de Dezvoltare al Națiunilor Unite, întrunit în a doua jumătate a lunii iunie la Geneva, a hotărît să amîne pînă la începutul anului viitor deschiderea finanțării lucrărilor pentru mărirea sediului din New York. Ziarul „New York Times" interpreta această hotărîre ca permițînd abandonarea proiectului și transferarea celor mai multe din funcțiile nepolitice ale O.N.U. din Manhattan în Europa.

Etajul al treilea al clădirii Secretariatului este rezervat în exclusivitate presei. Parcurgînd cîteva zeci de metri și privind tăblițele de pe ușile birourilor poți întocmi o adevărată hartă a presei mondiale. La etajul 8 sînt birourile corespondenților de radio, iar mai sus cu un etaj — laboratoarele foto-reporterilor. Nivelul întîi al subsolurilor adăpostește studiourile de radio, iar dedesubtul lor sînt laboratoarele pentru televiziune și cinematografie. Activitatea principală a presei are loc însă la etajul 3, acompaniată de zgomotul ritmic al teleimprimatoarelor. Ceasuri indicînd ora pe diferite meridiane amintesc permanent gazetarilor că munca lor este o veritabilă cursă contra cronometru. Etajul 3 deține o „poziție strategică" în clădire. La unul din capete se află centrul de distribuire al documentelor pentru presă. Celălalt capăt duce spre lojile presei din Adunarea Generală și Consiliul de Securitate. Barometru extrem de sensibil al atmosferei de la sediul Organizației Națiunilor Unite, etajul presei, datorită diferenței de fusuri orare, este totodată locul unde activitatea se desfășoară fără oprire.

INTRAREA DELEGAȚILOR

Apropiata sesiune a Adunării Generale va începe ca de obicei. Dar a 25-a sesiune a Adunării Generale va fi marcată în apropierea datei de 24 octombrie — — „Ziua Națiunilor Unite", cînd se sărbătorește intrarea în vigoare a Cartei — de desfășurarea unei sesiuni jubiliare la care secretarul general U Thant și-a exprimat speranța că vor participa un număr cît mai mare de șefi de stat și de guvern.

Delegațiile care se vor reuni în toamnă la New York vor trece prin Piața steagurilor, unde fluturâ drapelele celor 126 de state membre. Ca în fiecare an, la capătul șirului de pavilioane, limuzinele vor coti scurt spre dreapta. În parbrize se vor reflecta mîini ținute la chipiu. Operatori de televiziune și film se vor înghesui pentru a reține pe peliculă imagini, iar fulgerele lămpilor vor lumina orbitor portierele ce se deschid.

În sistemul Organizației Națiunilor Unite, Adunarea Generală ocupă un loc central. Aici sînt reprezentate toate statele membre. Aici sînt examinate și se fac recomandări cu privire la principiile colaborării internaționale, în vederea menținerii păcii și securității.

Marea sală a Adunării Generale, de formă tronconică, are o culoare azurie. Ca o boltă înstelată din care coboară o lumină uniformă, plăcută, se prezintă plafonul. Pupitrele verzui dispuse în semicerc prezintă cartea de vizită a fiecărei țări. Tribuna președintelui, masivă, o domină pe cea a vorbitorilor. Pe fundal harta globului privită dinspre Polul Nord încadrată de două ramuri de măslin. Totul pe un fond albastru. Este emblema Organizației Națiunilor Unite. Cînd becurile în culori diferite ale sistemului electronic de vot fac să apară în dreptul numelui unei țări poziția ei în legătură cu o rezoluție, iar apoi, pe ecranele ce încadrează tribuna președintelui citești rezultatul global, ai sentimentul că fiecare impuls este expresia unei atitudini definitorii.

Desfășurarea plenarelor Adunării Generale este urmărită de televiziune, de comentatorii de radio, de foto-reporteri, din boxe speciale, iar de ziariști din loja ce le este rezervată. De fapt, ai adeseori impresia că asiști la două sesiuni în același timp. Una, cea oficială, se desfășoară în săli impunătoare. Are ordine de zi, președinte, ciocănel, care anunță începerea sau încheierea ședinței și luarea unei hotărîri, iar fiecare cuvînt rostit este captat de microfoane, înregistrat pe bandă de magnetofon și disc, stenografiat cu mașina și manual, transcris în procese-verbale. Desfășurarea celeilalte „sesiuni" nu este consemnată în nici un document public. Ea are drept cadru saloanele delegațiilor sau sălile pentru întruniri restrînse și prilejuiește consultări între delegații, care, atît ca număr, cît și ca amploare depășesc de regulă tot ceea ce cunosc analele diplomatice. Implicațiile celei de-a doua „sesiuni" se prelungesc mult dincolo de perimetrul sediului Organizației, au importante repercusiuni asupra sesiunii oficiale, a vieții internaționale, a relațiilor bilaterale.

Locul preferat al acestor contacte este „Salonul-nord al delegaților". În jurul barului, al măsuțelor joase, al nenumăratelor telefoane, întîlnești de dimineață și pînă noaptea tîrziu, delegați, consilieri, experți, discutînd aprins sau calm, sondînd opinii, pledînd sau parînd. Acestui loc i se acordă o importanță poate chiar mai mare decît sălilor de ședințe. Semnificativ poate fi cine cu cine discută. Semnificativ poate fi cine lipsește. Nu cumva, dacă este vorba de o persoană importantă, se află angajată într-o negociere delicată în alt loc al sediului sau în vreuna din clădirile numeroaselor misiuni permanente de pe lîngă O.N.U. Pentru cei familiarizați cu sediul O.N.U., marele avantaj al celei de-a doua „sesiuni" este tocmai caracterul neoficial, faptul, după o expresie curentă, că ele nu duc „la pierderea feței".

A 25-a sesiune a Adunării Generale va începe în a 3-a marți a lunii septembrie. Lucrările ei vor fi deschise de președintele sesiunii precedente, delegatul Liberiei, Angie Brooks. Dacă nu intervine un fapt neprevăzut, președinte al sesiunii va fi ales reprezentantul Norvegiei, Edvard Hambro.

Pentru Organizația Națiunilor Unite, jubileul din acest an este un moment de bilanț, de introspecție, de scrutarea perspectivei. Trebuie să fie însă mai presus de toate un moment de acțiune și în aceasta constă semnificația majoră a apropiatei sesiuni. La cartierul general O.N.U. activitatea de pregătire a sesiunii este în plină desfășurare. În curînd cele 126 de steaguri vor flutura din nou pe catargele lor...

Steaguri vechi, steaguri noi. Imens buchet, din al cărui foșnet descifrezi freamătul istoriei.

Tratativele S.A.L.T. după a doua etapă

La masa tratativelor

16 aprilie—14 august. Aproape 4 luni a durat etapa vieneză a tratativelor sovieto-americane pentru limitarea armamentelor strategice (S.A.L.T.). 32 de reuniuni urmate de scurte comunicate de presă care nu făceau altceva decît să înregistreze evenimentul. Încheierea acestui al doilea act al laborioaselor și îndelungatelor negocieri sovieto-americane nu a adus mult mai multe elemente de natură să îngăduie o exactă apreciere a stadiului și perspectivelor existente pe planul S.A.L.T. Comunicatul final consemnează că „au fost abordate în detaliu un anumit număr de probleme referitoare la problema armamentelor strategice ofensive și defensive". Și afirmă în același timp că schimbul de idei „a fost util celor două părți și a lărgit înțelegerea mutuală asupra unei multitudini de aspecte ale chestiunilor abordate".

Discursurile celor doi negociatori principali aduc oarecum mai multă lumină în ce privește semnificația momentului vienez al negocierilor. Ideea comună ambelor intervenții este aceea a progreselor realizate. „O muncă utilă și de mare importanță a fost realizată în cursul celor patru luni de convorbiri la Viena" — a declarat șeful delegației sovietice V. Semionov. „Cred că cele două părți sînt de acord să declare că au fost realizate progrese importante în privința limitării armamentelor strategice în cursul convorbirilor S.A.L.T. de la Viena" — a declarat șeful delegației americane G. Smith. Firește, intervențiile celor doi reprezentanți au cuprins și rezerve legate de complexitatea problemei tratate și dificultățile care rămîn de trecut, dar nu au omis să sublinieze importanța ca atare a dialogului pentru relațiile bilaterale dintre cele două puteri, precum și pentru ansamblul situației internaționale. În fine, se consideră de bun augur stabilirea etapei următoare a convorbirilor în toamnă la Helsinki. Aceste elemente au determinat un ton de optimism moderat al primelor ecouri de presă. Agenția France Presse transmitea din Viena că „americanii și sovieticii au căzut de acord pentru a pune prima piatră în edificiul unei înțelegeri al cărui obiectiv este încetarea cursei înarmărilor...".

Dar pentru a avea o viziune ceva mai completă a S.A.L.T.-ului, trebuie să ne referim și la informațiile care — într-un fel sau altul — au trecut dincolo de grilajul păzit cu strășnicie al comunicatelor oficiale și mai ales să-l privim în toate conexiunile sale.

Ce s-a discutat în mod concret la Viena? După cît se pare, negocierile sovieto-americane au abordat în ansamblu problema reducerii tuturor tipurilor de arme strategice existente în prezent. Cu alte cuvinte se preconizează o anumită reducere (sau înghețare) globală a arsenalelor existente. Spre sfîrșitul lunii iulie s-a anunțat în presă despre existența unei propuneri americane. Agenția U.P.I. detailînd acest plan scria că ar fi vorba de limitarea rachetelor nucleare strategice aproximativ la numărul existent în prezent. Acest „plafon numeric" care ar urma să cuprindă atît rachetele intercontinentale, cît și cele lansate de pe submarine sau bombardiere cu rază mare de acțiune, ar fi selectiv, respectiv fiecare din cele două părți ar decide asupra eventualelor reduceri din arsenalul existent.

După cum se vede, propunerea nu merge mai departe de așa-numitul „freezing", deci plafonarea la **nivelul actual** al stocurilor de arme strategice, ceea ce firește ar putea corespunde doar unei etape și nu obiectivului tratativelor.

În S.U.A., senatorul William Fulbright a legat această propunere de dezbaterea care are loc în Congres pentru alocarea de credite militare. „Critici ai cheltuielilor mlitare ale S.U.A. — scria «International Herald Tribune» — bănuiesc că inițiativa americană în cadrul convorbirilor sovieto-americane pentru limitarea armamentelor strategice, au fost programate în așa fel încît să se obțină maximum de sprijin din partea Senatului pentru sistemul de rachete antirachete Safeguard".

Există într-adevăr un curent bine conturat în rîndul unor senatori, membri ai Congresului și firește vîrfuri ale Pentagonului, pentru intensificarea în etapa ce se va scurge pînă la realizarea unui acord în cadrul S.A.L.T., a cursei înarmărilor strategice. Un exponent al acestui curs, senatorul John Stennis, președintele comisiei senatoriale pentru serviciile armate declara: „A.M.B. reprezintă un moment important la convorbirile S.A.L.T. de la Viena... Ar fi o tragedie ca în timp ce se desfășoară convorbirile, Senatul să nu aprobe aceste planuri". În baza unei asemenea concepții pentru a opri cursa înarmărilor și a se trece ulterior la lichidarea armamentelor strategice, ar trebui mai întîi exins arsenalul racheo-nuclear!

Și într-adevăr lucrurile se înscriu pe această linie, deoarece Senatul a aprobat — cu toată opoziția existentă și printr-un vot foarte strîns — alocarea a încă 1,3 miliarde dolari pentru sistemul Safeguard din suma de aproape 20 miliarde prevăzută la acest capitol.

Așadar, „plafonare la nivel actual" ar însemna, în fond, întreținerea arsenalului nuclear existent **la încheierea** tratativelor S.A.L.T. (după unii experți aceste tratative nu s-ar putea termina înainte de 1972). Or, pînă atunci cursa înarmărilor strategice ar putea continua și îmbrăca forme noi. Avem în vedere nu numai rețeaua A.M.B. dar și crearea unor noi tipuri de rachetă — M.I.R.V. (rachete cu focoase multiple) care încep să intre de pe acum în înzestrare.

Iată motivul pentru care cercurile largi internaționale pledează pentru **măsuri urgente,** esențiale pe planul reducerii și lichidării armelor strategice.

O a doua problemă ce se desprinde din dosarul S.A.L.T. este cea a finalității acestor negocieri importante. Unele teorii afirmă că tratativele S.A.L.T. trebuie să ducă la menținerea echilibrului de forță al celor două puteri. („Se va stabili o anumită paritate între cele două puteri", scrie J. Alsop în „International Herald Tribune"). În această viziune negocierile sovieto-americane ar urma să realizeze un simplu armistițiu pentru a nu se continua intensificarea

cursei înarmărilor. În acest sens s-ar preconiza (după cum scria ziarul austriac „Die Presse") ca S.A.L.T. să devină o „instituție permanentă". Dar ce înseamnă oare „echilibrul" respectiv ? Se consideră astfel că pentru realizarea acestui „echilibru" statele trebuie să dispună de o „capacitate de distrugere garantată" (Assured Destruction Capacity), cu alte cuvinte de un asemenea arsenal militar capabil să anihileze potențialul militar și economic al unui eventual adversar.

Există însă vreo limită oarecare a acestei „capacități" ? Cunoscutul expert militar francez, generalul André Beaufre, nota că dezvoltarea continuă a tehnicii racheto-nucleare presupune implicit și o variație în scara de apreciere a arsenalului militar necesar pentru „capacitatea de distrugere garantată". De unde este ușor de văzut că este vorba de un proces de permanentă intensificare a cursei înarmărilor strategice.

Cît timp și pînă unde poate continua acest proces ? Cît timp și în ce măsură cadrul relațiilor internaționale va putea rezista presiunii acestei imense acumulări de mijloace de distrugere ? Experiența postbelică a confirmat că înarmările continue prezintă nu numai substratul unei politici de forță, ci și încălcarea normelor relațiilor între state, un mijloc de permanentizare a zonelor de criză.

Evident, nu aceasta este pespectiva ce poate interesa omenirea. Toate țările — mari sau mici, nucleare sau nenucleare — sînt interesate în obținerea unor progrese reale pe calea dezarmării generale și în primul rînd nucleare. Astfel este făcută conexiunea ce se stabilește, și trebuie stabilită între tratativele S.A.L.T. și imperativul dezarmării. Negocierile sovieto-americane pot și trebuie să stimuleze realizarea obiectivului principal — dezarmarea generală, dezarmarea nucleară.

Acesta este mijlocul cel mai radical de înlăturare a pericolelor pe care le generează acumularea unor imense stocuri de arme distructive. Și totodată aceasta este calea pentru a se pune capăt irosirii în proporții cu adevărat astronomice a resurselor umanității.

Se poate subscrie întru totul la declarațiile făcute de cei doi negociatori în cursul tratativelor și anume că „măsuri eficiente în direcția frînării cursei armamentelor strategice ar fi o contribuție esențială la cauza consolidării păcii și ar contribui la progresul pe calea dezarmării" (declarația reprezentantului sovietic P. Semionov, făcută la 16 aprilie la începerea negocierilor SALT de la Viena). Limitarea armamentelor — dezarmare. Aceasta este relația esențială pe care trebuie să o stabilească SALT.

Nu putem ignora momentul în care s-au încheiat negocierile de la Viena. Semnarea tratatului sovieto—vest-german, primele elemente de oarecare optimism în situația din Orientul Apropiat sînt de bun augur pentru ansamblul relațiilor internaționale. Acest moment ar putea impulsiona tratativele S.A.L.T. pentru înscrierea lor pe calea hotărîtă a dezarmării generale.

Sergiu VERONA

ANKARA

Devalorizarea și politica economică

Decizia guvernului turc de a devaloriza moneda națională a fost întîmpinată la Ankara cu o variată gamă de sentimente, dintre care însă a lipsit cu desăvîrșire surprinderea. În ultimii ani, ideea devalorizării a revenit cu frecvență în discuțiile avînd ca temă situația economică și financiară a țării și deși i s-au preferat, pînă acum, soluții mai puțin radicale, niciodată nu s-a renunțat definitiv la ea. Astfel încît singurul element care ar fi putut surprinde era momentul ales. Alegînd însă momentul actual : plină vacanță parlamentară, climat prin definiție mai calm, guvernul, au arătat comentatorii, este beneficiarul unei reușite tactici. Anunțînd măsura adoptată, guvernul turc a explicat că ea este menită să ajute la „progresul economiei și la armonizarea dezvoltării cu obiectivele planului economic".

Ultima devalorizare a lirei turcești a avut loc în 1958. De la această dată, cu puține clipe de răgaz, în țară s-a manifestat o permanentă tendință de creștere a prețurilor și totodată de accentuare a diferenței dintre prețurile interne și externe. Majorarea, în repetate rînduri, a prețurilor unor produse și servicii de primă importanță a avut repercusiuni asupra costului vieții. Cauzele sînt multiple. Într-o oarecare măsură, această evoluție s-a datorat politicii unor întreprinderi, care, prin sporirea prețurilor produselor lor, încercau să-și acopere deficitele. Pe lîngă faptul că soluția nu însemna decît un paleativ, ea atrăgea după sine o reacție în lanț a altor întreprinderi, chiar ramuri, în interdependență cu primele. Așa s-au scumpit băuturile, textilele, țigările, transportul, combustibilul. La ora actuală, față de nivelul din 1958, prețurile au crescut cu 80 la sută. În același timp, prețurile de import au crescut cu numai 25 la sută. O altă dificultate a constituit-o dezechilibrul dintre exporturi și importuri. Deși Turcia dispune de numeroase posibilități de schimb : aluminiu, cupru, lemn, bumbac, cereale, exportul ei a cuprins un sortiment relativ redus de produse. În aceste condiții, finanțarea importului a creat probleme serioase economiei. Banca Centrală a Turciei semnala, la rîndul ei, un serios deficit de devize, iar capitalul străin investit în țară n-a izbutit decît să adîncească dificultățile.

Realegerea în octombrie 1969, a Partidului dreptății în fruntea statului a fost interpretată ca un vot de încredere acordat unei administrații a cărei politică economică obținuse în perioada precedentă certe succese în opera de stăvilire a fenomenelor negative. Astfel, în prima legislatură a cabinetului Demirel au crescut veniturile provenite din export și s-au creat noi industrii, dezvoltîndu-se totodată cele existente. Tot în acest răstimp se manifestase tendința unei lărgiri a cercului de parteneri comerciali și a unei mai strînse și multiple colaborări cu țările socialiste. În ce privește aspectele nagative care mai persistau, noul guvern își propunea lichidarea lor treptată. Sarcina sa nu a fost însă de loc facilitată de disensiunile care s-au manifestat încă de la început între diferitele grupări ale partidului de guvernămînt. Ascuțirea neînțelegerilor făcea chiar ca, în martie anul acesta, să se pună sub semnul întrebării perspectiva cabinetului Demirel. După cum se știe, în toiul discuțiilor privind bugetul pe anul 1970, 41 de deputați aparținînd grupării lui Suadettin Bilgic, adversar declarat al politicii guvernamentale, se aliau, la sfîrșitul lui februarie, opoziției, votînd contra proiectului bugetar și punînd astfel guvernul în minoritate. Perspectivele unei noi crize politice au fost însă înlăturate, fără totuși, ca greutățile pe plan economic să-și găsească o soluționare definitivă. O tentativă de soluționare au constituit-o noile impozite anunțate, dar ele nu schimbau prea mult tabloul general. În plus, ca o amendare a disensiunilor parlamentare și o respingere a noilor creșteri de prețuri, izbucneau la Istanbul și Izmir manifestațiile din iunie. Instaurarea la 15 iunie a stării excepționale va menține o stare de spirit încordată dar ultima excludere din parlament a unei grupări opoziționiste din partid va asigura guvernului răgazul unei analize atente a situației.

Actuala devalorizare este prezentată ca un prim rezultat al acestui bilanț și totodată o acțiune servind efortului economic al dezvoltării. Este semnificativ în această direcție că știrea devalorizării a fost însoțită de informații referitoare la noi obiective industriale. Astfel, cu cîteva zile înainte, era anunțată construcția, începînd din 1972, a trei mari centrale hidroelectrice pe cursul superior al Eufratului. Totodată, guvernul a anunțat o serie de măsuri economice și financiare avînd drept scop instituirea unui control sever asupra cererii interne, și limitarea consumului. Astfel, cu începere de la 1 septembrie, taxa de scont a Băncii Centrale va crește de la 5,25 la 7,5 la sută. Sistemul creditului bancar va fi reajustat și se va aplica un regim special de subvenții, pentru orientarea investițiilor industriale spre export. Se prevăd, de asemenea, o serie de măsuri de încurajare a comerțului exterior. În scopul consolidării cît mai grabnice a monedei naționale, Fondul Monetar Internațional a acordat Turciei un credit mergînd pînă la 90 milioane dolari.

Faptul că măsurile luate se referă la acele sectoare de care depinde în cel mai înalt grad redresarea economică și că se insistă asupra întăririi rolului statului în conducere, determină, atît cercurile oficiale cît și observatorii, să privească cu optimism evoluția ulterioară.

Liana ENESCU

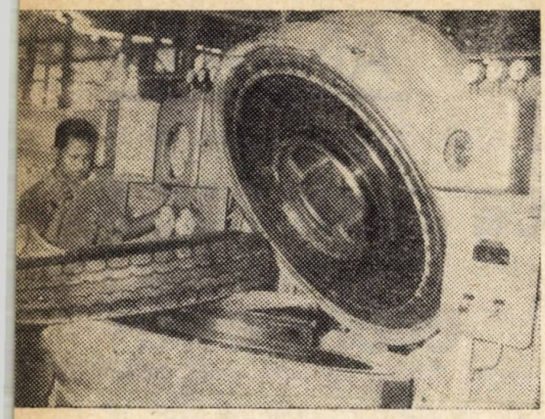

Fabrica de anvelope din Bogor (Jawa de Vest)

Indonezia

Preocupări economice

CONCOMITENT cu continuarea luptei împotriva acțiunilor forțelor colonialiste de a-și menține vechile poziții și privilegii, pentru apărarea și consolidarea independenței, pentru încheierea procesului de desăvîrșire a unității naționale, poporul indonezian a fost, în decursul sfertului de veac ce s-a scurs de la 17 august 1945, într-o permanentă căutare a căilor și modului de înviorare și dezvoltare a economiei sale naționale, de valorificare mai eficientă a bogatelor resurse naturale ale solului și subsolului țării.

Fiind una din țările cu mari zăcăminte ale subsolului (petrol, cositor, bauxită, nichel, cărbuni etc.), ramura de bază a industriei o constituie cea extractivă. Potrivit statisticilor oficiale indoneziene, în 1967 s-au extras : 29,4 mil. tone petrol, față de 8 milioane tone în 1940 ; 44 400 tone cositor față de 13 819 tone în 1940 ; 912 266 tone bauxită, față de 275 000 tone în 1940 ; 170 601 tone minereu de nichel, față de 55 000 tone extrase în 1940. Aceste produse sînt, în cea mai mare parte, exportate, în formă neprelucrată, în numeroase țări.

Sectorul agricol și forestier, în care trăiește și muncește peste 70 la sută din populație, ocupă locul principal în economia națională a țării. De aceea găsirea formelor și mijloacelor pentru dezvoltarea agriculturii și a sectorului forestier constituie una din preocupările actuale majore ale conducerii de stat centrale și locale.

În condițiile geografice și climaterice din Indonezia, peste 60 la sută din suprafața țării este acoperită de păduri, din care, deocamdată, sînt exploatate aproximativ o zecime, obținîndu-se în prezent o cantitate de 3—4 milioane metri cubi de masă lemnoasă. Deoarece, după aprecierile estimative ale specialiștilor, prin intensificarea exploatărilor forestiere în Indonezia se poate obține anual o producție de 100 000 m³ de masă lemnoasă, multe firme străine (japoneze, americane, sud-coreene, australiene etc.) acționează în direcția obținerii de la guvernul indonezian de drepturi de concesionare a unor mari suprafețe de păduri din Sumatra, Kalimantan, Sulawesi și alte insule.

Solul și clima arhipelagului fiind favorabile, o parte însemnată a suprafeței arabile (12 la sută din suprafața țării) este ocupată cu plantații de cauciuc, cocotieri, ceai, tutun, piper, cafea, trestie de zahăr etc., a căror producție merge în majoritate la export. Principala cultură cerealieră o constituie orezul, care reprezintă și alimentul de bază a populației indoneziene, ca de altfel, a tuturor popoarelor din Asia. Se mai cultivă și porumb, cartofi, arahide, pomi fructiferi specifici zonei ecuatoriale și altele.

Deși producția anuală de orez, obținută din cele 2—3 recolte pe an, este relativ mare (10—12 milioane tone), ea este insuficientă pentru consumul intern, din care cauză Indonezia este un mare importator de orez (între 500—900 mii tone anual).

Pentru a înlătura această situație, guvernul indonezian a prevăzut în planul de cinci ani, elaborat recent, o serie de măsuri tinzînd spre creșterea producției de orez și, ca urmare, reducerea treptată a importurilor, printre care, extinderea suprafețelor irigate, folosirea unor semințe de mai mare productivitate, utilizarea unei cantități sporite de îngrășăminte chimice, precum și orientarea populației către introducerea treptată în alimentație a porumbului și griului.

La 1 aprilie 1969 a intrat în vigoare planul cincinal de dezvoltare economică a Indoneziei. Pentru finanțarea obiectivelor prevăzute în plan, experții indonezieni preconizează, pe lîngă investițiile interne, obținerea unor credite externe, în sumă de cca. 500—600 milioane dolari anual, precum și atragerea unui volum crescînd de capitaluri străine.

După cum se știe, numai în ultimii trei ani o serie de state (S.U.A., Japonia, R.F.G., Olanda, Anglia și altele) au acordat Indoneziei credite pe termen lung și ajutoare în valoare de peste un miliard de dolari. În ceea ce privește volumul investițiilor străine de capital, potrivit unei declarații recente a președintelui Suharto, pînă la sfîrșitul anului 1969 au fost încheiate contracte cu firme străine pentru 175 proiecte prevăzînd investiții de peste un miliard de dolari.

Pentru a contrabalansa consecințele pătrunderii capitalului străin în economia țării, unii factori de răspundere și specialiști indonezieni contează și pe faptul că statul, cu toate măsurile de denaționalizare, continuă să dețină încă puternice poziții în toate ramurile economice, ca de exemplu, în industria energetică, extractivă (petrol, cositor, bauxită, aur, argint, cărbuni etc.), prelucrătoare, în transporturile maritime, aeriene și feroviare, în telecomunicații, plantații, întreprinderi de desfacere etc.

Realizarea prevederilor din planurile și programele de dezvoltare economică a Indoneziei va depinde, în viitor, de modul în care acestea vor corespunde cerințelor obiective ale etapei actuale și de perspectivă ale țării, și ca urmare dă posibilitatea mobilizării maselor largi populare la înfăptuirea lor.

IL. SANDU

reflector

ACORD TUNISIANO-LIBIAN

În cursul vizitei sale de săptămîna trecută la Tripoli, ministrul tunisian al afacerilor externe, Mohammed Masmoudi, a semnat un acord de cooperare tunisiano-libian, care privește diverse domenii de activitate : economic, comerț, cultură, turism etc. Potrivit observatorilor de la Tripoli, acordul — primul de acest gen existent între cele două țări — marchează o reînnoire a interesului Libiei față de țările Maghrebului. La plecarea spre țară, delegația tunisiană — care a avut numeroase întrevederi cu oficialitățile libiene — și-a exprimat via satisfacție pentru „atmosfera de înțelegere" în care au avut loc convorbirile. Ele „au permis sondarea posibilităților și a limitelor cooperării" între cele două state. Ca urmare a recentului acord, Tunisia va acorda Libiei asistență tehnică în domeniul agriculturii și o va sprijini pentru soluționarea eventualelor probleme care ar surveni ca urmare a naționalizării bunurilor italiene (dată fiind experiența Tunisiei, care în 1964 a procedat similar cu firmele franceze). De asemenea, în schimbul potasiului, necesar tinerei industrii libiene, Tunisia va primi din partea Libiei diverse produse petrochimice.

AMBIȚIILE R.S.A.

Republica Sud-Africană își propune să iasă din izolarea în care au adus-o politica de apartheid și menținerea abuzivă a stăpînirii sale asupra sud-vestului continentului. Ea însă nu renunță la nici una din aceste orientări. Dimpotrivă, de vreo zece ani, a elaborat și urmărește un plan strategico-diplomatic nu lipsit de ambiție. Într-adevăr, Pretoria își propune să-și consolideze și să-și extindă rolul pe continentul african, să introducă R.S.A. în alianța atlantică și să-și confere o poziție pe prim plan în întreaga emisferă sudică. Observatorii grupează în trei capitole acțiunile întreprinse în acest scop : 1) în Africa, este vorba pe de o parte de sprijinul financiar și diplomatic pe care îl acordă Rhodesiei și administrației din coloniile portugheze, pe de altă parte de presiunile pe care le exercită asupra altor state care cunosc anumite dificultăți economice ; 2) apelurile către N.A.T.O. evocă invariabil valoarea strategică a așezării R.S.A. și solidul ei atașament față de țelurile acestei organizații ; 3) în ceea ce privește emisfera australă, visul Pretoriei este de a asocia într-o vastă „alianță albă" sudul continentului african, America Latină, eventual Australia și Noua Zeelandă. Eventual, în ceea ce le privește pe acestea — pentru că și ele, la urma urmei, și-ar putea descoperi vocații întru „leadership"..

„Contestația" feminină în S.U.A.

Un foarte îndrăznet roman american de anticipație încearcă să povestească ce s-ar întîmpla dacă un negru ar ajunge președinte al Statelor Unite. Nici un scriitor n-a împins însă incursiunea în domeniul improbabilului atît de departe încît să imagineze o femeie titulară a Casei Albe. Constituția nu le refuză nici negrilor nici femeilor suprema funcție electivă, dar în această privință, ca și în atîtea altele, precumpănesc tradițiile, mai bine zis prejudecățile, nu constituția.

„O femeie președinte ? N-aș vedea nimic rău în asta" a spus doamna Patsy Mink în 1964, după ce statul Hawai a trimis-o în Camera Reprezentanților. N-a contrazis-o nimeni. O declarație romantică fără consecințe practice, așa cum fac de multe ori noii veniți în viața politică. La 30 aprilie 1970, Patsy Mink, una dintre cele 11 membre ale Congresului, a cerut într-o ședință a Comitetului pentru prioritățile naționale al partidului democrat „să se acorde cauzei drepturilor femeilor înalta prioritate pe care o merită". Alt membru al Comitetului, dr. Edgar Berman, prieten apropiat al fostului vicepreședinte Hubert Humphrey, i-a replicat sarcastic că femeile au o structură fiziologică incompatibilă cu înaltele funcții de conducere și că o femeie-președinte, de pildă, ar fi o adevărată primejdie pentru Statele Unite. Două luni mai tîrziu, doamna Mink i-a scris lui Hubert Humphrey că ar trebui să-i ceară dr-lui Berman să demisioneze din Comitetul pentru prioritățile naționale : „Sînt sigură că veți fi șocat de dezgustătoarea atitudine a dr-ului Berman care a manifestat cea mai josnică prejudecată împotriva femeilor, caracterizîndu-ne ca fiind incapabile de a guverna și respingînd aspirațiile noastre la egalitate, sub pretext că am fi inferioare din punct de vedere fiziologic". Rugat de Hubert Humphrey să-i răspundă membrei Camerei Reprezentanților, dr. Edgar Berman i-a scris că va prefera întotdeauna să știe că la Casa Albă se află un bărbat, nu o femeie, care în momente de criză națională ar putea să aibă reacții imprevizibile. În cele din urmă, însă, dr. Berman a cărui îndepărtare din Comitet a fost cerută de Shirley Chisholm singura femeie de culoare din Congres, de ziarista Gloria Steinem și de alte membre influente ale partidului democrat, a demisionat, avînd însă grijă să sublinieze că rămîne la părerea lui : femeile sînt „altfel".

Emanuel Celler este membru al Camerei Reprezentanților din 1923. În același an, Congresul a primit spre examinare un proiect de amendament la constituție prevăzînd egalitatea în drepturi a femeilor. L-a examinat pe îndelete pînă la 11 august 1970, cînd Camera Reprezentanților a hotărît să-l adopte cu 346 voturi contra 15. Emanuel Celler, care a ajuns între timp președintele Comitetului juridic al Camerei Reprezentanților, este revoltat : „S-a făcut un pas istoric înapoi. Nu s-au studiat toate consecințele, nu s-au calculat toate riscurile, n-am avut timp". „Cum poate să spună președintele Comitetului juridic că n-a avut timp ? Au avut la dispoziție 47 de ani" s-a mirat Martha Griffiths, membră a Camerei Reprezentanților, care a condus campania pentru adoptarea respectivului amendament. „Amendamentul, stăruie Celler, poate avea cele mai dezastruoase consecințe. Dacă va fi interpretat în sensul că femeile, deplin egale în drepturi cu bărbații, trebuie să se supună și recrutării în armată ? Dacă se vor schimba, pe baza lui, legislația muncii și legile privind protecția familiei, a copilului, alocațiile de întreținere ? Amendamentul ar putea să lase fără protecție adecvată zeci de mii de femei care muncesc".

Femei americane revendicînd condiții de deplină egalitate cu bărbații

Iată și conținutul acestui atît de disputat amendament : „Egalitatea în drepturi în baza legii nu va fi refuzată sau limitată de Statele Unite sau de vreunul dintre statele federale din motive de sex". Pentru ca să intre în vigoare, are nevoie nu numai de aprobarea (sigură) a Senatului ci și de consimțămîntul (foarte greu de obținut) a două treimi dintre statele federale. Ceea ce înseamnă că, în viitorul previzibil, femeile vor trebui să se mulțumească cu garanțiile acordate indirect de Legea drepturilor civile din 1960 care interzice discriminarea „pe considerente de culoare, rasă, religie sau sex". Știm că „discriminarea pe considerente de culoare" n-a fost abolită practic o dată cu intrarea în vigoare a acestei legi. Același lucru — evident în proporții și cu efecte mai puțin dramatice — se întîmplă și în privința femeilor americane. Printre ciudățeniile legislației unor state americane se pot cita și îngrădiri ale drepturilor politice sau sociale ale femeilor. Mișcarea pentru egalitatea în drepturi este, deci, perfect îndreptățită.

În ultimul timp, în Statele Unite s-au înmulțit acțiunile împotriva discriminărilor la angajarea femeilor. Ziaristele de la revista „Newsweek", de pildă, au protestat împotriva faptului că sînt folosite aproape în exclusivitate pentru munci organizatorice de pregătire și verificare a materialelor documentare, în timp ce scrierea articolelor este un domeniu rezervat colegilor lor. În luna iunie, guvernul american a elaborat un sistem de eliminare a discriminării împotriva femeilor în repartizarea posturilor care depind prin contract de autoritățile federale. De curînd, Departamentul justiției a dat în judecată trustul Libbey — Owens — Ford care nu angajează femei în toate fabricile sale de sticlă, iar atunci cînd le angajează le oferă munci mai prost plătite.

Numai că societatea americană este atît de complexă și pe alocuri complexată, atît de pestriță și atît de dornică de „altceva", încît fiecare mișcare revendicativă, oricît de legitime ar fi aspirațiile ei, are excrescențe stranii, extravagante. În marginea mișcării populației de culoare pentru drepturile civile au apărut „Musulmanii negri", „Panterele negre" și alte grupuscule extremiste. Contestatarii din universități, activi militanți pentru pace, resimt tot mai acut nevoia de a se delimita de „Yppies" de „Ciinii turbați", de „Țicniți" și de toți ceilalți fanatici ai contestației de dragul contestației care ar vrea nu să schimbe societatea ci s-o arunce în aer, practică terorismul și ridică inadaptabilitatea la rangul de principiu suprem al vieții. Cu cît sînt mai puțini (uneori numărul aderenților lor este sub zece) cu atît sînt mai gălăgioși și mai amatori de scandal și de publicitate. Au fost descriși ca o maladie a societății de consum : tinerii care plasează bombe la întîmplare prin zgîrie-norii New Yorkului, cei mai mulți dintre cerșetorii nomazi, pletoși, murdari, care au compromis modul de viață hippie sînt copiii unor familii înstărite, plictisiți de îndestularea de acasă.

Nici mișcarea femeilor pentru deplină egalitate politică și socială nu a fost scutită de o asemenea plagă. Clasa mijlocie americană obișnuiește să țină femeile acasă. Numărul studentelor nu

este mult mai mic decît numărul studenților, dar printre ingineri, avocați, medici etc. proporția femeilor este infimă : după ce se mărită, fosta studentă devine „casnică". În timp ce soțul ei ia zilnic contact cu tumultul orașului, ea vede de casă, de grădină, de copii (americanii din clasa mijlocie au familii foarte numeroase) și își petrece ziua neîntîlnind pe nimeni, cu excepția vecinelor din cartierul suburban în care locuiește și a vînzătoarelor din magazine. De aici spleen-ul. De aici insatisfacția. Și tot de aici, o curioasă revoltă împotriva condiției ei de viață și a propriei ei feminități.

„Lib" de la liberare este numele unei mișcări care, după unele aderente, ar avea zece mii de participante, după altele o jumătate de milion. Toate doresc să se „elibereze" de tot ceea ce face din ele femei. Nimeni nu le poate număra pentru că este vorba nu de o organizație definită, ci de o mulțime de grupări mărunte. La început, în 1966, a fost numai NOW. (Noua Organizație a Femeilor) condusă de Betty Friedan, autoarea cărții „Mistica feminină". În societatea postbelică ; dominată de bărbați și orientată spre consum, demonstra Betty Friedan în cartea ei, femeile au ajuns să aibă mai mulți copii decît mamele lor, să renunțe la ambițiile profesionale, să ducă o viață searbădă și, după ce copiii cresc mari, să nu mai aibă nimic de făcut. NOW, care are membre în circa 35 de orașe, nu disprețuiește lupta pentru drepturile civile ale femeilor, inițiază acțiuni judiciare în anumite cazuri de discriminări la angajare și îndeamnă femeile să se angajaze în funcții publice. Principala țintă a atacurilor organizației NOW o constituie însă bărbații, care sînt acuzați de „sexism", un nou cuvînt american format prin analogie cu cuvîntul rasism. Stilul de viață impus de bărbați femeilor, argumentează „teoreticienele" mișcării, pune preț pe frumusețea lor, pe dragoste, pe familie. Așadar, jos frumusețea, jos dragostea, jos familia. Noile feministe le cer consorelor lor să renunțe la fard, la grija pentru menținerea siluetei, la orice formă de cochetărie, la rochiile care le stau bine, să refuze dragostea și căsătoria sau, dacă sînt măritate, să-și părăsească familia, așa cum a făcut Roxanne Dunbar, care scrie în revista „No more Fun and Games" (Gata cu distracția și cu joaca) periodic „Lib" din Boston : „Ajunsesem să am toate simptomele tipice ale femeii casnice, declară ea : isterie, nervozitate, plictiseală, dorința de a dormi tot timpul. Mi-am părăsit soțul și copilul care avea pe atunci un an". Altă teoreticiană, Ti-Grace Atkinson, provenită dintr-o familie aristocratică, din Louisiana, lideră a grupării new-yorkeze „Feministele", declară plină de mîndrie : „N-am nici un fel de viață personală. Multe femei nu par încă dispuse să renunțe, dar cînd își vor da seama că ceea ce au e aproape nimic, vor renunța". Acum există cel puțin tot atîtea „teoreticiene" cîte organizații „Lib", iar acestea devin tot mai numeroase și mai extravagante. La San Francisco acționează „Surorile Lilithei". Și mai diavolește sună numele „Conspirației teroriste internaționale din iad a femeilor", cunoscută sub inițialele WITCH (ceea ce înseamnă, de altfel, vrăjitoarea). La Boston funcționează organizația „Pîine și trandafiri", iar la New York „Feministele", „Feministele radicale", „Ciorapii roșii", „Femeile mijloacelor de comunicație" și multe altele. Cele mai multe grupuri — formate în general din 10—15 femei — n-au nici un nume. Majoritatea aderentelor au mai puțin de 30 de ani, sînt albe din clasa mijlocie (femeile negre preferînd să continue lupta pentru drepturile civile) și au marcate tendințe anarhiste. Principalul lor obiectiv : abolirea căsniciei și a maternității. Scriitorii care omagiază frumusețea și dragostea sînt puși la index de femeile „Lib". În cartea „Politica sexelor", Kate Millet, altă teoreticiană Lib, îi tratează drept „contrarevoluționari în materie de sex", recomandîndu-l în schimb pe Jean Genet care, preconizînd o lume invertită, „supune întregul cod social al masculinității și feminității unei analize dezinteresate și ajunge la concluzia că este odios".

Ce s-ar întîmpla dacă o jumătate din societate — femeile — ar lupta împotriva celeilalte jumătăți și împotriva temeiului însuși al societății umane ? Evident, Lib are o audiență redusă și o influență minimă, apărînd doar ca încă unul dintre simptomele alienării, ale înstrăinării de sine și de semeni dusă pînă la extrem. Ultima extravaganță pusă la cale de NOW este o grevă de tip Lysistrata, nu însă, ca în Aristofan, pentru a-i determina pe bărbați să renunțe la război ci ca un capitol al propriului lor război împotriva bărbaților. Pentru început, femeile americane sînt invitate de NOW să întoarcă spatele societății și propriilor lor familii, să se izoleze cu totul, să nu depună nici o activitate, să nu intre în magazine, să nu îndeplinească nici una dintre treburile casnice, să nu-și îngrijească copiii și să nu-și îmbrățișeze soții, ci, dimpotrivă, să-i dea afară din casă și pe unii și pe ceilalți, să nu deschidă ușa și să nu răspundă la telefon.

Unele femei americane nu vor să mai fie femei ; nu vor să mai fie frumoase și dezirabile, nu mai vor să iubească și să fie iubite, nu mai vor să facă copii și să-i crească. Celelalte femei rîd și ridică din umeri, bărbații rîd, firește, și ridică din umeri și ei, iar revendicările cu adevărat serioase ale femeilor care muncesc pentru salarii mai mici decît bărbații sau sînt nevoite să accepte slujbe inferioare calificării lor sînt umbrite de această „contestare" derizorie. Nu toate femeile americane au spleen. 31 de milioane de femei îndeplinesc munci salariate, multe dintre ele sînt în același timp mame și gospodine, iar problemele lor se aseamănă cu acelea ale femeilor obișnuite din alte țări.

Demonstrațiile pentru abolirea concursurilor de frumusețe și pentru dreptul de a se îmbăta în baruri nu le interesează. Vor să trăiască mai bine fiind ceea ce sînt, să se bucure de drepturi cetățenești și de securitate socială, să nu li se aplice nici un fel de discriminare. Dar, în timp ce amendamentul la constituție vechi de 47 de ani își croiește încet drum prin hățișurile sistemului legislativ, reporterii (bărbați, firește) de la revistele ilustrate preferă să se amuze și să amuze consemnînd fiecare nouă trăznaie semnată „Lib"

Felicia ANTIP

reflector

DON HELDER CAMARA — LAUREAT AL „PREMIULUI MARTIN LUTHER KING"

Don Helder Camara, arhiepiscop de Recife, al cărui atașament pentru populația regiunilor subdezvoltate ale Braziliei determină o parte din ierarhia catolică să-l considere ca pe un periculos „contestatar", a primit săptămîna trecută la Atlanta, S.U.A., „Premiul Martin Luther King" din mîinile Reverendului Ralph Abernathy, „pentru avîntul pe care l-a dat în țara sa acțiunilor sociale prin non-violență. Don Helder Camara este al doilea laureat al acestui premiu : anul trecut „Premiul Martin Luther King" a fost atribuit Reverendului Abernathy.

CONTEMPORAN CU FARAONII

Acest arbore de liliac, din specia denumită dragonier, existent în localitatea Teneriffe (insulele Canare),

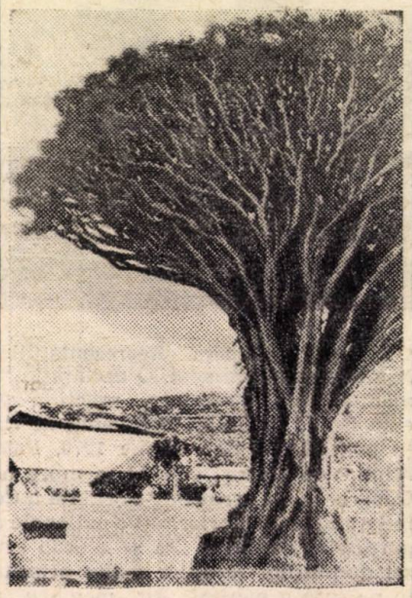

era, pe vremea faraonilor care au înălțat primele obeliscuri în Egipt, un simplu lăstar fraged, abia răsărit din pămînt. Astăzi are respectabila vîrstă de 3 500 de ani, și se află încă în plină vigoare. Este singurul loc de pe glob în care crește dragonierul. Vîrsta „bătrînului" i-a fost stabilită, prin măsurători izotopice.

MEDICAMENTOFAGIA RENTABILĂ

O anchetă oficială recentă a demonstrat că produsele farmaceutice sînt cea mai rentabilă industrie din Statele Unite. Fără îndoială contribuie la aceasta progresele medicinii, ale cercetărilor din laboratoarele farmaceutice, dar și extinderea consumului de medicamente, cu și fără nevoie. Fapt este că, în raport cu investițiile, industria farmaceutică dă un profit mediu de 18,8 la sută, mai mult chiar decît mașinile de scris și ordinatoarele (17,7 la sută).

„LZ-130" Graf Zeppelin, în zbor

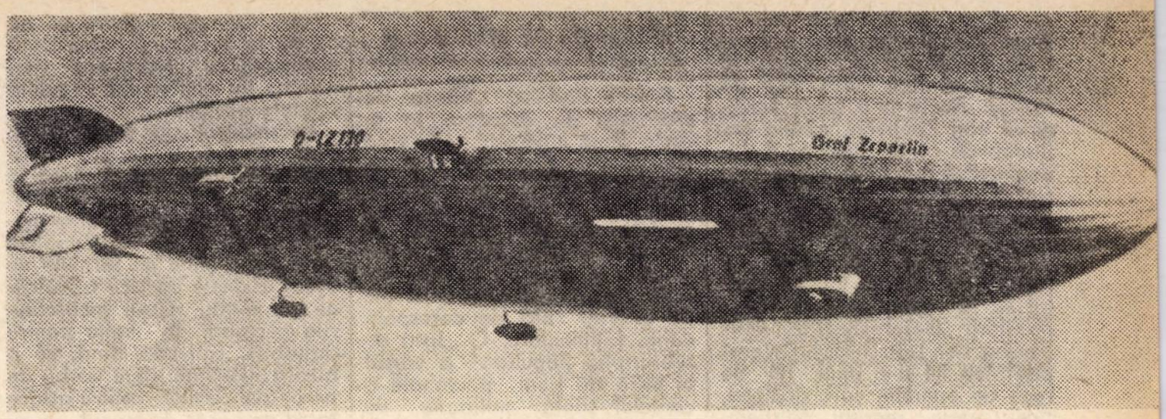

Pagini din istoria aerospațială (2)

Gloria și decadența „baloanelor rigide"

În clipa cînd a ieșit la lumină din hangarul plutitor de pe lacul Konstanz, dirijabilul construit de Ferdinand Graff von Zeppelin, era cel mai mare și mai complicat agregat mecanic al epocii sale. L-ar fi putut concura vapoarele cu aburi și vreo cîteva centrale termoelectrice, dar și față de acestea, „zepelinul" era superior datorită complexității construcției și a numărului imens de piese din care era compus. Automobilul, care-și făcea și el apariția triumfală pe drumurile lumii, rămînea o simplă și agreabilă jucărie, pe lîngă dirijabil. Nu se mai îndoia nimeni că acesta va fi vehiculul veacului. Presa vremii îi consacra reportaje ditirambice, iar oamenii stăteau cu ochii pe cer, deîndată ce auzeau zumzetul specific al marelui „trabuc volant".

UN NEBUN PERICULOS...

Un singur om era foarte sceptic cu privire la viitorul zepelinului și anume inginerul austriac Gotlieb Daimler, cel mai important constructor de motoare cu ardere internă, pentru automobile, din anul 1900. În ziua în care Contele Ferdinand i s-a adresat cu rugămintea să-i monteze și lui două motoare, mai puternice decît cele obișnuite, pentru a echipa cu ele dirijabilul, Daimler a răspuns cu o scrisoare din care istoriograful Klemm extrage următoarele rînduri:

Un dirijabil „Goodyear" deasupra New Yorkului, în scop publicitar

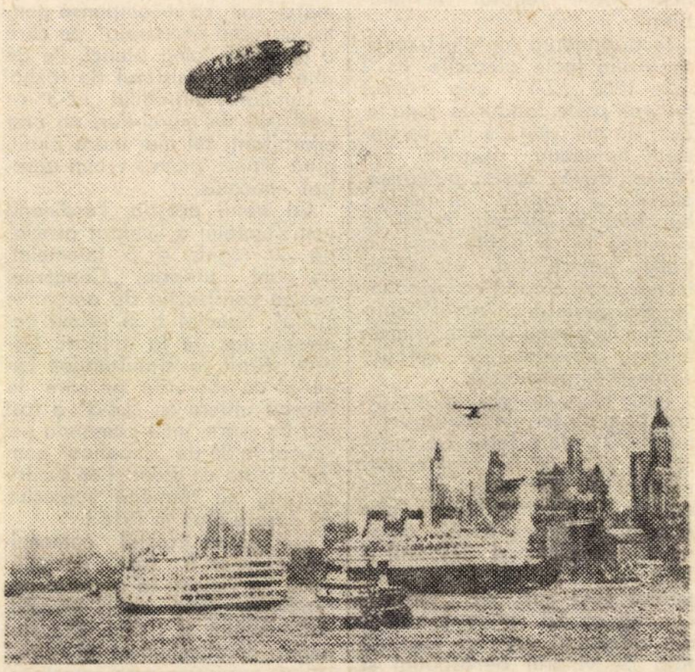

Scheletul dirijabilului englez R-101, după catastrofa de la Beauvais (1930)

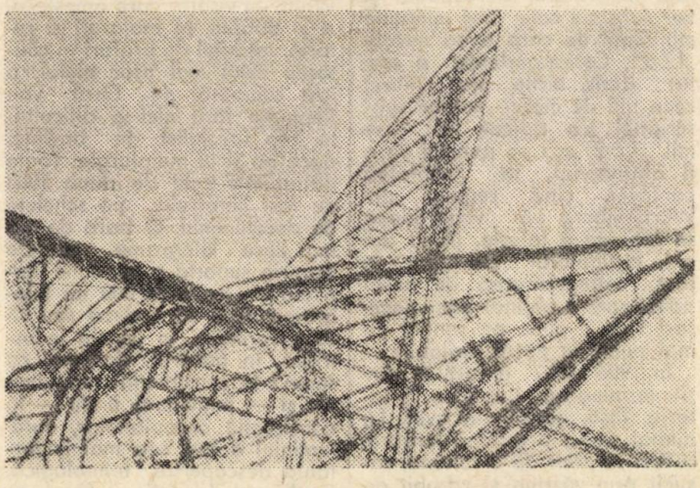

„dumneata mă crezi prost, pentru că eu fabric numai motoare pentru vehiculele de transport pe șosele; dar dacă ți-aș spune că pot să fabric și motoare pentru «vehicule de zburat prin aer», cu siguranță că m-ai crede un nebun periculos pentru liniștea generală!"

Mulți oameni ar fi renunțat să stăruie, după citirea acestei scrisori melodramatice. Gratul Zeppelin nu era dintre ei. El voia motoare Daimler, indiferent în ce condiții și trebuia să le obțină. De altfel, singurele lui calități reale erau organizarea impecabilă și voința inflexibilă. Zeppelin nu avea, și nici nu a reușit să aibă vreodată, cunoștințe tehnice pentru a contribui în mod direct la construcția dirijabilelor sale. Nu era inginer, nu pricepea nimic din ciudatele aptitudini ale motoarelor, iar calculele de aerodinamică ale tehnicienilor săi i se păreau vrăjitorii. Un singur factor îl îndemna să organizeze construcția de dirijabile și anume pasiunea lui pentru zbor, sprijinită de convingerea unor prieteni ai săi din marele stat major imperial de la Berlin, că „baloanele rigide și orientabile" sînt una din cele mai interesante arme secrete, pentru pregătirea războaielor viitoare. De fapt, numai datorită acestui sprijin a reușit Graff von Zeppelin să construiască hangarul său plutitor și să adune, acolo, ingineri, muncitori și materiale pe bani de împrumut, pentru a face „baloane de metal".

Cînd s-a început asamblarea primului dirijabil propriu-zis, „LZ-1", în 1898, contele nu avea nici un ban afară de soldă și nici un plan de lucru. S-a dovedit, însă, a fi un foarte bun „vînător de brevete", meserie înfloritoare de la debuturile erei industriale și pînă azi. Primul brevet de aeronavă pe care a pus mîna a fost al lui David Schwartz, balonarul care fugise cu banii de la curtea țarului și murise, fără glorie, în Anglia, după mai multe încercări nefericite de a zbura cu dirijabilul proiectat de el. Săracă și dezamăgită, văduva lui Schwartz i-a vîndut contelui Zeppelin toate planurile soțului ei, pe un preț ridicol. Contele nu s-a oprit aici. Alt inventator, Hermann Ganswindt, lucrase ani îndelungați la niște proiecte ingenioase, între care cel mai important era împărțirea „trabucului" orizontal al aeronavelor în mai multe compartimente etanșe, umplute fiecare cu hidrogen, în cantități variate, ceea ce permitea un control mai bun al orizontalității dirijabilului și manevrarea lui mai ușoară. Ganswindt, săr-

manul, nu lăsase nici o văduvă. Planurile sale fuseseră sechestrate de fisc, apoi depuse în arhiva secretă a ministerului de război. Acolo le-a găsit Ferdinand von Zeppelin, căruia calitatea de ofițer superior îi dădea acces la documente. N-a stat, zadarnic, la gînduri, a copiat plan după plan și cînd zestrea doamnei Schwartz și relicvele domnului Ganswindt au fost în buzunarele lui, s-a grăbit să le vîndă, pe veci, întreprinderii „Gesellschaft zur Förderung der Luftschiffahrt", proprietatea lui și a unui fel de rege de operetă, care domnea, fictiv, peste „regatul Württemberg".

Încăpățînarea contelui a reușit să biruie toate piedicile. La 2 iulie 1900 „LZ-1" și-a început turneul peste landurile renane. Zeci de mii, sute de mii de oameni aplaudau apariția lui. Numai două caste, puternice, păstrau o tăcere prudentă: bancherii și militarii. Primii se întrebau la ce poate servi un trabuc printre nori, iar ultimii începeau să creadă că avioanele „mai grele decît aerul", care tocmai începeau a face primele minuni, dovedeau o valoare strategică superioară.

Între timp, contele nu mai avea bani să termine construcția lui „LZ-2". Un prieten i-a sugerat să scrie celor mai bogați oameni din Germania, cu rugămintea de a cotiza fiecare, cîte o sută de mărci, pentru aeronave. Zeppelin a întocmit o listă de opt mii de nume, a expediat șase mii de scrisori, contînd că cel puțin jumătate din adresanți vor fi sensibili față de viitorul aerospațial și vor subscrie cele trei milioane minimale de care avea nevoie „LZ-2". Corespondența a costat (scris, hîrtie, plus timbre) zece mii de mărci. Totalul subscripției s-a ridicat la... șase mii. „LZ-2" era pe punctul de a fi abandonat la jumătatea carcasei, cînd regelui din Württemberg i-a venit ideea să lanseze o loterie. După doi ani, cîștigătorul principal a fost... întreprinderea de aeronave, care a obținut banii necesari spre a pune pe șantier nu mai puțin de patru dirijabile

În 1906 „LZ-2" a fost, în sfîrșit, terminat, cu banii de la loterie. Însă, noroc n-a avut. La numai cîteva ore după lansare, a fost surprins de o furtună, răsucit prin văzduh și zdrobit de pămînt, în flăcări. Moralul constructorilor era, din nou, foarte scăzut, dar contele Zeppelin fusese prevăzător. „LZ-3" era aproape gata. După trei luni de la prăbușirea „numărului 2" al treilea născut al hangarului plutitor, echipat, în fine, cu motoare speciale uzinate de „nebunul" de Daimler, a putut să zboare cu viteza de aproape 44 km/oră, la două mii de metri altitudine. După doi ani, în 1908, a ieșit din matcă și „LZ-4", care a efectuat primele curse aeriene și anume de la Friedrichshafen pînă la Luzern, în Elveția, în zece ore de zbor și de la Luzern la Mainz, în 24 de ore.

MILIOANE DE MĂRCI-AUR

Propriu vorbind, „viteza de croazieră" se reducea, în aceste două călătorii, la vreo 10—15 km/oră, din cauza vînturilor contrarii și a prudenței piloților, comandați de însuși contele Zeppelin. Totuși, un val nou și puternic de entuziasm s-a revărsat asupra aeronavelor. N-a mai fost nevoie de loterie, nici de corespondențe falimentare. O „listă de subscripție populară" a vărsat în casa de bani personală a contelui șapte milioane de mărci- aur, ca recompensă pentru „averea personală" pe care o pierduse, pînă atunci. Pe de altă parte, ministerul de război a cumpărat dirijabilul „LZ-3" cu 1 650 000 de mărci-aur, un preț exorbitant, cel mai mare plătit, pînă atunci, pentru vreun agregat mecanic.

Cu banii aceștia, Ferdinand von Zeppelin a lichidat asociația cu regele și a întemeiat, pe cont propriu, „Concernul pentru construcția de aeronave civile". Imediat a și primit comenzi, dar de la militari. Delirul stîrnit la statul-major imperial de zborurile pe care le făceau ofițerii cu „LZ-3" a fost atît de mare, încît comanda s-a ridicat la 35 de „zepeline" pentru armata de uscat și 66 pentru marină, cu termene succesive de livrare pînă în 1916 !

Efectuarea acestei comenzi-mamut n-ar fi fost posibilă, dacă nu veneau în ajutorul aeronavelor două mari invenții, duraluminiul și heliul. Brevetul pentru duraluminiu al lui Alfred Wilm, un visător care amesteca, zi și noapte, în mojaruri și retorte, tot felul de prafuri în căutarea celui mai ușor metal, a fost cumpărat de Graf von Zeppelin fără nici o dificultate. Era specialist în brevete, dacă nu și în metalurgie. Toate dirijabilele sale de după 1908 au fost construite pe schelete de duraluminiu. O bară de numai zece kilograme greutate proprie suporta o presiune verticală de peste 50 000 de kilograme, fără să cedeze sau să se deformeze. În istoria industrială, în general, dar mai cu seamă în construcția aeronavelor și — puțin mai tîrziu — în construcția aeroplanelor, duraluminiul a fost cea mai importantă descoperire tehnologică. Ferdinand Zeppelin a făcut cu el nenumărate milioane, în timp ce Alfred Wilm a murit ca îngrijitor la o crescătorie de găini.

A doua descoperire, „gazul solar", heliul, era cel puțin de aceeași însemnătate pentru soarta aeronavelor, deoarece heliul nu este inflamabil. Blestemul congenital al navelor „mai ușoare decît aerul" era obligația „să se joace cu focul", fie că se înălțau cu incomodul „aer încălzit", fie cu explozivul hidrogen. În sfîrșit, blestemul putea să rămînă doar o tristă amintire.

Heliul era ceva mai greu decît hidrogenul, deci pentru o sarcină de transport egală, aeronava cu heliu trebuia să fie cu 13 la sută mai mare decît aeronava cu hidrogen, dar, oricum, nu mai lua foc la prima scînteie posibilă.

Enigmaticul „gaz solar" avea, însă, alt defect. Nu era fabricat, pe vremea aceea, decît în America. Secretul izolării lui era foarte bine păzit. Toate manevrele abile ale lui Zeppelin de a pune mîna pe formule au eșuat. Uzinele chimice americane au livrat, totuși, încărcăturile necesare de heliu pentru dirijabile, convinse fiind, cu o bizară naivitate, că e vorba de aeronave „civile". Pentru a face farsa mai ușor de crezut, societatea contelui Zeppelin a și inaugurat o „secție de aerotransporturi civile și comerciale", botezată, cu ipocrizie, în limba engleză „German-Zeppelin Company" și agrementată cu o linguriță de capital american, furnizat de uzina de anvelope „Goodyear of Akron (Ohio)".

Între 1910 și 1914, pînă la izbucnirea primului război mondial, aeronavele „companiei civile" au străbătut aproape 200 000 de kilometri în zboruri demonstrative între orașele Europei occidentale și au transportat 14 000 de pasageri, ceea ce însemna, în raport cu stadiul în care se aflau avioanele, un avans incontestabil și, la prima vedere, irecuperabil.

De îndată ce a început războiul din 1914, zepelinele au devenit „arma aeriană" și au debutat aruncînd bombe asupra Angliei. Primele atacuri au produs o panică teribilă, dar foarte curînd s-a văzut că „trabucurile tragice" erau mult mai vulnerabile decît se bănuia. Puteau fi vînate cu armele obișnuite ale infanteriei, cînd navigau la „înălțime tactică", patru sute pînă la șase sute de metri. Norii și vîntul le handicapau considerabil. După o serie de eșecuri, după ce au început să se prăbușească în cascadă, sinistrele „zepeline" s-au resemnat să zboare numai în nopțile cu lună și să arunce bombe la întîmplare, transformîndu-se într-o armă de teroare psihologică. În 1916, vreo două „zepeline" au ajuns pînă la malurile Dîmboviței. Copiii din Bucureștiul de atunci își aduc aminte pînă astăzi de nopțile în care părinții, cuprinși de spaimă, îi băgau sub... mese, singurul „adăpost antiaerian" practicat împotriva ravagiilor făcute de „țepelin".

La încheierea războiului, în 1918, majoritatea „dirijabilelor rigide" zăceau distruse, pe cîmpurile de luptă și pe fundul mărilor. Cele rămase tefere, vreo 30, au intrat în lotul despăgubirilor de război. A fost un fel de proliferare involuntară a sistemului de zbor „mai ușor decît aerul" pe care toate celelalte țări, afară de Germania imperială, îl priviseră cu vădită antipatie. Prin efectul tratatelor de pace, Statele Unite ale Americii de Nord au obținut o duzină de dirijabile. Prezența lor a stimulat uzinele de peste Atlantic să treacă, și ele, la construcția de aeronave cu heliu. Ofensiva tehnică a fost pornită de „Goodyear Tire and Ruber Company", care, pentru circumstanță, s-a transformat în „Goodyear-Zeppelin" și a pus mîna pe brevetele abandonate de Ferdinand Graff von Zeppelin, mort în 1917, cu sufletul plin de amărăciunea eșecului militar al armei sale aeriene.

RECORDURI ȘI CATASTROFE

Dirijabilele rigide se îndreaptă, de-acum înainte, spre cariera lor pașnică. Din nenorocire, aceasta avea să dureze numai un deceniu și să fie presărată de catastrofe. Cele mai noi și mai bune „zepeline", căpătate de americani, au fost reechipate și rebotezate. Unul dintre ele, „Shenandoah", pilotat de un comandant temerar, părea să mobilizeze opinia publică americană în favoarea aeronavelor, grație raidurilor elegante pe care le făcea în lungul coastei Pacificului. La amiaza zilei de 3 septembrie 1925, o furtună stîrnită din senin a ajuns dirijabilul din urmă, l-a prefăcut într-o jucărie dezarticulată și l-a aruncat în valuri. Accidentul s-a produs foarte aproape de țărmul californian. 14 din cei 43 de pasageri ai lui „Shenandoah" au reușit să se salveze, înotînd. La scurt interval, al doilea „zepelin" din lotul despăgubirilor de război s-a prăbușit pe coasta de răsărit, după 4 320 de ore de zbor, în timpul cărora făcuse 331 de călătorii aeriene.

Tratatul de pace de la Versailles dăduse și Franței vreo cîteva dirijabile. Armata de uscat le-a „demantelat", pentru a studia construcția lor, în detalii. Unul singur, „LZ-72", a fost numit „Dixmude", a făcut raiduri europene cu mare succes, a bătut recordul mondial de durată de zbor, cu 118 ore și 41 de minute, în septembrie 1923, dar sfîrșitul lui tot tragic a fost. În decembrie 1923, plecat într-o călătorie Marsilia-Beyrut, a dispărut fără urme, undeva în largul Mării Mediterane.

Dirijabilele rigide obținute de amiralitatea britanică n-au zburat. Amintirea bombelor aruncate de predecesoarele lor asupra Angliei le făcea insuportabile pentru ochii și urechile insularilor. De aceea, toate exemplarele primite ca despăgubiri au fost demontate, iar deșeurile trimise la fabricile de tacîmuri ieftine, ușoare, a căror modă apăruse pe atunci. Aproximativ aceeași soartă au avut „zepelinele" date Italiei, cu adaosul că din carcasa lor de aluminiu au fost construite cabane alpine și bărci pentru pescuit. Întocmai ca francezii, peninsularii au păstrat numai un dirijabil, ca model. L-au numit „Roma", a făcut multe zboruri, de la Veneția pînă în Sicilia și de la Genova la Bari. La 21 februarie 1922, pe cînd se pregătea să ancoreze, ca de obicei, în vîrful unui stîlp de

oțel, structura metalică a aeronavei a atins o linie electrică de înaltă tensiune. Explozia compartimentelor cu hidrogen (dirijabilul făcea parte din lotul fără heliu) a fost instantanee și distrugerea totală. Pasagerii, 34, au murit carbonizați.

În Germania, construcția oricărui tip de aeronave fusese interzisă, prin tratatul de la Versailles, pînă în anul 1926.

Uzinele și hangarele erau, însă, intacte. Unul dintre inginerii contelui Zeppelin, un om cu extraordinară capacitate, Hugo Eckener, a continuat să facă, pe cont propriu, proiecte de dirijabile ameliorate, în special în privința echipamentului de control al zborului, pentru mai bună stabilitate în aer. Îndată ce s-a epuizat termenul de interdicție, Eckener, ajutat de „Goodyear-Zeppelin", a reînceput să fabrice aeronave, cu scopul, corect, de a le folosi ca vehicule de transport aerian la mari depărtări. Așezat la postul de comandă al unui dirijabil construit după planurile lui, Eckener a plecat de la Friedrichshafen în primăvara anului 1928 și nu s-a oprit pînă la Tokio ! Cu puțin timp înainte livrase un „LZ-126" uzinelor „Goodyear", după un zbor direct est-vest peste Atlantic (cam în același timp cu traversarea reușită de Charles Lindbergh, cu avionul, în sens invers).

AERONAVELE CU ATOMI

În 1929, Eckener a făcut înconjurul planetei cu dirijabilul. A zburat pe distanța de 34 000 de kilometri, în 20 de zile, 4 ore și 14 minute, în care interval a făcut numai escale de politețe, fără nici un fel de realimentare sau intervenție tehnică. Trebuie să subliniem că această capacitate extraordinară a dirijabilelor de a se menține timp foarte îndelungat în zbor, fără servitutea realimentării, tinde să le readucă, acum, din nou, în actualitate, mai ales că ele sînt apte, prin excelență, să aibă la bord centrale atomoelectrice. Sînt proiectanți și constructori care cred că formula duraluminiu + heliu + energie atomică este una din cele mai fecunde pentru edificarea viitoarelor aeronave și cargo-transportoare în comunicațiile intercontinentale. Aproape toți reiau, în planurile lor, socotelile lui Hugo Eckener, ca fiind perfecte. Însuși Eckener, care în 1937 s-a retras din construcțiile de aeronave și s-a apucat de fabricat mașini menajere, a scris, în cîteva cărți memorialistice și tehnice, că adevărata cale a văzduhului este rezervată baloanelor dirijate, nu avioanelor. El pune la baza raționamentului său similitudinea aeronavelor cu submarinele, amîndouă profitînd, în mediile fluide în care evoluează, de principiul lui Arhimede, nu de fantezia lui Leonardo.

Totuși, aeronavele au dispărut, ca o specie din preistorie. Generația zburătorilor de azi și a cosmonauților nu le-a văzut, niciodată, pe cer. În 1937, la 6 mai, li s-a deschis mormîntul, pe aeroportul Lakehurst, din Statele Unite. Uriașul uriașilor, „LZ-129", denumit, în mod absurd, cu numele unui feldmareșal de tristă memorie, „Hindenburg", s-a prăbușit, atunci și acolo, punînd punctul final construcțiilor de aeronave. Pînă în 1937, timp de 9 ani, „Hindenburg" părea că sfidează natura. Era aparatul cel mai drag inimii lui Eckener. Cu acest dirijabil zburase în 1931 peste Polul Nord. Trecuse de 144 de ori Atlanticul. Devenise „aeronava amiral" a companiei de transporturi aeriene „Delag", o mixtură comercială germano-americană, ale cărei dirijabile mari și mici au realizat, între 1931—1937, 1 588 de zboruri cu 34 228 de pasageri.

Dar, din vîrful gloriei se vedea sfîrșitul. Dirijabilele fabricate de uzinele americane de la Akron cădeau unul după altul. Nu puteau fi uitate nici aventurile bizare ale dirijabilelor „semirigide" conduse de amiralul italian Umberto Nobile, în expedițiile de la Polul Nord. În mai 1926, Nobile însoțit de norvegianul Roald Amundsen și de americanul Lincoln Ellsworth, a plecat în zbor, cu balonul dirijabil „N-1, Norge" de la Spitzbergen spre Polul Nord. La 12 mai a trecut peste Pol. După două zile mai tîrziu, după o călătorie aeriană de 4 600 de kilometri, a căzut în Alaska. Navigatorii au scăpat cu viață, după multe zile de chinuri.

În mai 1928, Nobile a plecat cu „N-4", din nou, spre Polul Nord. O furtună l-a învîrtit în jurul țintei, apoi i-a distrus aeronava. Nobile și șapte oameni ai echipajului au căzut pe ghețurile eterne. După peripețiile enigmatice, din a căror relatare ulterioară a reieșit conduita inumană a lui Nobile, acesta și un însoțitor al lui au fost salvați de un aeroplan. Nu s-a știut niciodată, exact, în ce condiții au murit ceilalți camarazi de zbor și cu ce preț au putut supraviețui ultimii doi.

Emoția provocată de catastrofele ce se urmau într-o sinistră cadență, a culminat în toamna anului 1930. Anglia, care încă mai stăpînea mările, dar al cărei orgoliu fusese pus la grea încercare în aeronavigație, s-a hotărît să-și încerce norocul și în acest domeniu. A fost un ceas rău.

În 1929, în guvernarea laburistă condusă de James Ramsey Mac Donald fusese numit ministru al aviației un bărbat cu o mare și variată carieră militară și diplomatică, Christopher Birdwood, lord Thomson of Cardington. El fusese, în 1915—1916, atașat militar al Marii Britanii la București, „cu misiuni speciale" și anume cu ordinul de a da foc sondelor de petrol în cazul înaintării armatelor germane imperiale. Ceea ce a și făcut. Popasul lordului of Cardington la București a fost marcat și de o dragoste violentă pentru o româncă, în a cărei amintire a scris o nuvelă intitulată „Smaranda" și tradusă, cu adîncă emoție autobiografică, în limba țării noastre, de principesa și mai ales scriitoarea Marta Bibescu.

Ajuns ministru al aviației, lordul Thomson a convins pe colegii săi de cabinet că ideea dirijabilelor nu poate fi abandonată fără serioase daune pentru mîndria imperiului britanic. Imediat șantierele engleze au preluat planurile lui Ferdinand von Zeppelin și au construit două dirijabile uriașe, R-100 și R-101, într-un timp record. R-100 a fost consacrat exercițiilor militare, ca santinelă de coastă și patrulă anti-submarine.

Cu R-101, lordul aviației a avut ambiții mai mari. Cînd l-a văzut gata, ieșind din hangar, imens, strălucitor și puternic, s-a hotărît să plece cu el în India, pe atunci, încă, „pămînt al coroanei imperiale britanice", așa cum îl rînduise Disraeli. În coloniile, posesiunile și țările asociate Marii Britanii, „soarele nu apunea niciodată", dar și dorința de libertate începuse a răsări, cu vigoare. Față de această forță nouă, se impunea o demonstrație de prestigiu imperial. În seara zilei de sîmbătă 4 octombrie 1930, Christopher Birdwood „cel dintîi baron de Cardington", — cum îi spune MacDonald în prefața scrisă pentru o ediție postumă a nuvelei „Smaranda" — s-a prezentat la cancelaria din Downing Street 10 și a comunicat primului ministru că peste cîteva ore pleacă spre India, la bordul aeronavei R-101. MacDonald n-a putut face altceva mai potrivit, în fața acestei decizii, decît să trimită, repede, în cabina de pe dirijabil, „o ladă cu șampanie franțuzească, — din marca ce-i plăcea Lordului".

O PAGINĂ SCRISĂ DE MARTA BIBESCU

Ce s-a întîmplat în continuare, ne povestește Marta Bibescu :

„Nu departe de localitatea Crève-Coeur, în apropiere de Beauvais, în nordul Franței, se întinde, pe o costișă, o dumbrăvioară dragă iepurilor, numită pădurea Allone. În noaptea furtunoasă de 4 spre 5 octombrie, un braconier stătea acolo la pîndă, sigur că nu va întîlni nici un paznic, pe o vreme ca aceea : «să nu dai nici un cîine afară», cum a spus el însuși, mai tîrziu, la Londra, în fața comisiunii întrunite să cerceteze pricinile prăbușirii aeronavei R-101.

Omului aceluia i-a fost dat să vadă ce nu văzuse nici un ochi omenesc pînă atunci : un vas care semăna, ca formă și mărime, cu o boltă de catedrală, venea spre dînsul prin văzduh, clătinîndu-se. Omul crezu că e chiar catedrala din Beauvais, dezrădăcinată de furtună, din porunca diavolului, căci namila uriașă venea în zbor și era plină de lumină, ca și cum s-ar fi săvîrșit într-însa vreo slujbă solemnă pentru pomenirea morților. Apoi luminile se stinseră toate deodată ; un vuiet groaznic umplu cerul și pămîntul, și pădurea se lumină pînă în adîncuri. În clipa următoare, catedrala aeriană, zdrobită de coastă, ardea".

În mijlocul ei, cu încă 47 de oameni pierea, mistuit de flăcări, lordul Thomson of Cardington, cel ce iubise pe Smaranda. În arhivele aviației britanice s-a păstrat ultimul mesaj transmis de telegrafistul de pe R-101 postului de control de la Le Bourget, aerodromul Parisului: „Miezul nopții, 15 mile sud-est Abbeville. Vînt, 33 noduri. Direcția, 243. Viteza, 35 mile. Altimetrul 1 500 picioare. Temperatura, 51. Timp noros, ploaie intermitentă. După o masă excelentă distinșii noștri oaspeți și-au fumat ultima țigară și după ce au zărit coasta franceză, s-au culcat..."

La ora 1,50 Le Bourget l-a întrebat pe R-101 : „ce viteză aveți ?". R-101 n-a răspuns. În acel moment ardea. Printr-un miracol, patru oameni aflați la bord au scăpat cu viață. În clipa prăbușirii, rezervorul cu apă, aflat exact deasupra lor, s-a spart, apa s-a revărsat peste ei și i-a salvat de la incinerare.

Accidentul acesta a închis capitolul aeronavelor în Anglia.

■

Americanii mai stăruiau, probabil din cauza importantelor investiții făcute de „Goodyear", dar și la ei, aeronavele se răreau, cu fiecare an. Singura care ținea flamura sus era „LZ-129" — „Hindenburg". Hugo Eckener a vrut să-l comande el însuși, la primul zbor Europa—America, din programul anului 1937. În nacela dirijabilului se afla un grup de tineri ofițeri americani, în călătorie de studii. Ancorarea aeronavei era pregătită pe aerodromul din Lakehurst, nu departe de New York. În cinstea grupului de ofițeri, se afla lîngă stîlpul de ancoraj o fanfară militară în tunici roșii, cu fireturi de aur. Mai departe, la cîțiva pași, stăteau fete în alb, cu buchete din flori de mai. „Hindenburg" a apărut deasupra orizontului, argintiu-strălucitor. A coborît, încet, elegant, și-n clipa cînd s-a atins de stîlp s-a pulverizat în flăcări, distrus de o inexplicabilă explozie.

Singuri muncitorii au încercat să salveze pe naufragiații aerului. Din flăcări au fost scoși cîțiva oameni, răniți, cu arsuri grave. Printre ei, Hugo Eckener, la capătul ultimului zbor din istoria aeronavelor.

Mircea GRIGORESCU

ПРАВДА

MOSCOVA

DESPRE TRATATUL CU R.F.G.

ANI ÎNDELUNGAȚI, la soluționarea unor probleme importante din viața politică internațională Uniunea Sovietică și R.F.G. s-au aflat deseori la poluri opuse. Dar învățămintele istoriei, interesele vitale ale popoarelor celor două țări, ale popoarelor din Europa, revendicau înlăturarea obstacolelor spre punerea la punct a colaborării pașnice între statele noastre. Ca rezultat al unor tratative de lungă durată, la 12 august, la Moscova, s-a semnat Tratatul între Uniunea Republicilor Socialiste Sovietice și Republica Federală a Germaniei. Este îmbucurător că, în pofida caracterului complicat al tratativelor și deosebirilor în modul de abordare a unui șir de probleme, în final a fost posibilă pregătirea unei soluții care să satisfacă ambele părți.

Uniunea Sovietică și Republica Federală a Germaniei, după cum se constată în tratat, consideră menținerea păcii internaționale și realizarea destinderii încordării ca un obiectiv important al politicii lor. Ele exprimă năzuința de a contribui la normalizarea situației în Europa și dezvoltarea unor relații pașnice între toate statele europene, pornind de la situația existentă în realitate în această regiune. Părțile contractante sînt convinse că colaborarea pașnică între state pe baza țelurilor și principiilor Cartei Organizației Națiunilor Unite corespunde năzuințelor și aspirațiilor popoarelor și intereselor largi ale păcii internaționale.

Cele două țări sînt unanime în a recunoaște că pacea în Europa poate fi menținută numai în cazul în care nimeni nu va atenta la frontierele actuale. Părțile contractante își asumă obligația de a respecta neabătut integritatea teritorială a tuturor statelor în Europa în cadrul frontierelor lor actuale. Ele declară că nu au nici un fel de pretenție teritorială față de nimeni și că nu vor formula astfel de pretenții în viitor.

Uniunea Sovietică și R.F.G. recunosc drept inviolabile în prezent și în viitor frontierele tuturor statelor din Europa așa cum sînt ele trasate în ziua semnării prezentului tratat, inclusiv linia Oder-Neisse care este frontiera vestică a Republicii Populare Polone și frontiera între Republica Federală a Germaniei și Republica Democrată Germană.

Aceste stipulații ale tratatului sînt de cea mai mare importanță deoarece recunoașterea inviolabilității frontierelor rezultate din cel de-al doilea război mondial constituie o problemă cardinală a asigurării păcii în Europa.

U.R.S.S. și R.F.G., se subliniază în tratat, se vor călăuzi în relațiile lor reciproce precum și în problemele asigurării păcii europene și internaționale după obiectivele și principiile formulate în Carta O.N.U. Ele își vor soluționa litigiile exclusiv prin mijloace pașnice. În probleme afectînd securitatea europeană sau internațională, în relațiile reciproce, părțile contractante își asumă obligația de a se abține de la amenințarea cu forța sau folosirea forței. Tratatul nu afectează tratatele și acordurile bilaterale și multilaterale încheiate anterior de cele două țări.

Documentul semnat la 12 august pune fundamentul pentru dezvoltarea în continuare a legăturilor între Uniunea Sovietică și Republica Federală a Germaniei, pentru consolidarea securității europene. Trebuie sperat că semnarea Tratatului va fi urmată de pași practici în această direcție.

În timpul tratativelor a avut loc un schimb de opinii referitor la perspectivele dezvoltării pe mai departe a relațiilor între U.R.S.S. și R.F.G., inclusiv în domeniile economic, și tehnico-științific. Aceasta și-a găsit oglindirea și în tratat. Părțile și-au exprimat hotărîrea de a îmbunătăți și extinde colaborarea între ele, inclusiv în domeniul relațiilor economice, precum și legăturile tehnico-științifice și culturale, în interesul celor două state.

Angajamentele asumate de guvernele semnatare ale tratatului le impun o mare responsabilitate atît față de popoarele lor, cît și față de Europa în totalitatea ei. Fidelitatea față de acest tratat, traducerea neabătută în viață a tuturor stipulațiilor sale va deveni, indubitabil, un element important al menținerii stabilității și liniștii pe continentul european.

Tratatul între U.R.S.S. și R.F.G. a fost pregătit de întreaga evoluție a realității europene, de mersul firesc al relațiilor internaționale. Acest act se situează în categoria altor strădanii ale guvernelor statelor europene pentru asanarea situației și crearea unor piloni de nădejde ai securității în Europa. El răspunde cursului general spre asigurarea unei păci trainice promovat consecvent de țările socialiste participante la Tratatul de la Varșovia.

Terminarea cu succes a tratativelor sovieto—vest-germane a polarizat atenția cercurilor politice și publice din lumea întreagă. În ecourile presei străine se relevă pe bună dreptate că însemnătatea acestui eveniment depășește cu mult cadrul relațiilor bilaterale între U.R.S.S. și R.F.G., că tratatul va contribui la ameliorarea climatului politic în Europa și poate avea un rol cert în asanarea situației generale internaționale. Printre ecouri răsună și voci ale unora ce nu sînt binevoitori. Dar acestea sînt voci ale celor cărora le este străin realismul politic, le este străină preocuparea veritabilă pentru viitorul pașnic al popoarelor europene.

Tratatul între U.R.S.S. și R.F.G. reprezintă o soluție de cea mai mare însemnătate. El este un act politic dictat de însăși viața, el corespunde intereselor de lungă durată ale păcii.

Süddeutsche Zeitung

MÜNCHEN

PACE ȘI COMERȚ ÎN EUROPA

ASTĂZI, climatul pentru o creștere a relațiilor comerciale cu țările socialiste s-a îmbunătățit. La crearea unui asemenea climat au contribuit și negocierile încheiate cu succes între Republica Federală a Germaniei și Uniunea Sovietică.

Dar, chiar sub semnul unei restrîngeri datorate frînelor politice, în ultimul deceniu, schimbul de mărfuri cu țările din Răsărit s-a intensificat. Astfel, anul 1969 este elocvent pentru măsura în care se manifestă interesele economice ale ambelor părți : în ciuda unui nivel extrem de scăzut al relațiilor politice vest-germano—sovietice se observase, mai de mult, o creștere evidentă a schimbului reciproc de mărfuri. Deși, din anul 1963 nu există nici un tratat de reglementare a schimburilor comerciale cu Uniunea Sovietică, în ansamblu, circulația mărfurilor în comerțul cu țările răsăritene nu ocupă un loc infim în bilanțul nostru comercial, dimpotrivă, cu toate dificultățile, comerțul R.F. a Germaniei, în 1969, cu 11 state socialiste a depășit la import și export nivelul de 9 miliarde mărci.

Dacă se preconizează, în continuare, o depoluare a atmosferei politice, se poate face și o apreciere a posibilităților de intensificare a comerțului între Europa de Vest și de Est, și, în acest cadru, cu această mare putere industrială a lumii care este Uniunea Sovietică. Acest obiectiv este strîns legat de planul unei conferințe pentru securitate în Europa. În consecință, interdependența care apare în urma colaborării crescînde în politica industrială și comercială este reciprocă. În fond, nu numai Occidentul se angajează în livrarea mărfurilor în Răsărit, ci și invers. Economiile țărilor răsăritene își elaborează planurile de dezvoltare pe termen lung bazîndu-se și pe funcționarea normală a cooperării comerciale și industriale cu Occidentul. O asemenea colaborare în spațiul economic european constituie o bună garanție pentru îmbunătățirea relațiilor social-economice între toate țările interesate.

Receptivitatea majorității țărilor occidentale pentru un comerț mai puțin îngrădit cu Răsăritul a crescut considerabil în ultimii ani, a apărut chiar o concurență în jurul proiectelor de anvergură din Răsărit. S.U.A. au redus, pas cu pas, interdicțiile lor cu privire la comerțul cu țările răsăritene ; Piața comună a prelungit termenele de credit acordate țărilor membre pentru finanțarea unor mai mari proiecte industriale în statele răsăritene ; industria italiană participă la construcția uzinelor de automobile Togliatti, francezii conlucrează la modernizarea uzinelor de automobile Moskvici ; firma Daimler

negociază în vederea participării la construcția în Uniunea Sovietică a celei mai mari uzine de autocamioane din lume, iar uriașul proiect vest-germano—sovietic de livrare a țevilor în schimbul gazului metan a și intrat în funcțiune.

Acordul pe care cancelarul federal Willy Brandt l-a semnat la Moscova poartă, semnificativ, titlul „Tratat de colaborare și de renunțare la folosirea forței". Ceea ce dovedește cît de mare este interesul pentru faza de colaborare.

În noul context politic, problemele tehnico-organizatorice, care pînă de curînd stăteau în calea dezvoltării comerțului și colaborării, se vor putea rezolva ușor. Se poate întrevedea o trecere treptată de la formele bilaterale la cele multilaterale, la noi modalități de finanțare a plăților internaționale, eventual la înființarea unei uniuni de plăți care să cuprindă statele europene atît din Vest cît și din Est.

Walter SLOTOSCH

THE CHRISTIAN SCIENCE MONITOR

BOSTON

EROZIUNEA COMMONWEALTHULUI

COMMONWEALTHUL rezultat din fostul imperiu britanic se află acum într-o situație foarte încordată. Cuprinde 29 de țări independente, dar pare pe cale să renunțe la ultimele lui forme tradiționale și poate chiar să dispară. Dacă se va întîmpla acest lucru nu se știe dacă se va mai putea reînchega într-o formă nouă și cît de cît semnificativă.

Ultimele și cele mai evidente semnale de pericol au urmat hotărîrii guvernului britanic de a reactiva acordul de la Simonstown, permițînd vînzarea de nave de război și eventual de avioane de luptă către Africa de sud. Guvernul britanic și-a comunicat intențiile tuturor celor 29 guverne membre. Dintre primele 20 care au răspuns, 12 s-au opus fățiș acestei hotărîri. Tanzania, Uganda și Zambia au arătat că se vor retrage probabil cu totul din Commonwealth în cazul unor asemenea vînzări de arme.

În Commonwealth există însă și alte motive de îngrijorare :

— Din punct de vedere strategic, organizația a și fost împărțită în două, prin închiderea Canalului de Suez.

— Deși forțele britanice vor fi menținute în Asia de sud-est, este aproape cert că ele vor fi retrase din Golful Persic.

— Ca grupare financiară, zona lirei sterline este pe cale de descompunere.

— Noua încercare a Marii Britanii de a intra în C.E.E. ar putea marca sfîrșitul sistemului preferențial care în trecut a menținut cea mai mare parte a Commonwealthului ca bloc comercial.

În cazul în care încercarea Marii Britanii de a intra în C.E.E. va fi încununată de succes, practic toate mărfurile din Commonwealth care intră acum fără vamă în Marea Britanie for fi supuse tarifelor Pieței comune. Mărfurile britanice care se bucură de tarife preferențiale în țările Commonwealthului le vor pierde. Zona lirei sterline va înceta practic să existe atunci cînd Marea Britanie va deveni membră a unei uniuni monetare europene. Imigrarea în Marea Britanie va fi liberă și nestînjenită pentru cetățenii europeni, dar strict controlată pentru acei din Commonwealth. Marea Britanie se va strădui să încheie aranjamente speciale pentru Noua Zeelandă și insulele din Marea Caraibilor și pentru materiile prime ale tuturor țărilor din Commonwealth dacă acest lucru va fi posibil. Țările din Africa neagră vor deveni probabil ele însele membre asociate ale Pieței comune. Efectele acestor schimbări asupra Commonwealthului, ca organizație, vor fi foarte probabil funeste.

John Marshall, prim ministru adjunct al Noii Zeelande, declară că țara sa va încerca ea însăși să stabilească relații speciale cu C.E.E. după intrarea Marii Britanii în organizație. Totuși el afirmă că consideră aceste relații „durabile dar nu permanente". Pînă la urmă, Noua Zeelandă va renunța la orice legături economice speciale atît cu Marea Britanie cît și cu Europa.

John McEwen, prim ministru adjunct al Australiei, care a vizitat Europa pentru convorbiri atît cu conducători britanici cît și cu conducători ai Pieței comune, avertizează că Australia „se va opune lărgirii Pieței comune dacă acest lucru va avea loc printr-o încălcare flagrantă a principiilor comerciale ale Acordului General cu privire la Tarife și Comerț (G.A.T.T.)". Se subliniază totuși că și el vede viitoarele relații comerciale ale Australiei cu Marea Britanie ca pe niște relații bazate pe aranjamente globale, nu pe aranjamente în cadrul Commonwealthului.

Toată lumea este de acord că această schimbare se va produce chiar dacă Marea Britanie nu va reuși de fapt să intre în Piața comună. În cazul acesta, procesul ar fi mult mai lent. Este însă cert că eroziunea Commonwealthului ca sistem preferențial va continua.

Ce se va întîmpla atunci cu Commonwealthul?

El a încetat să fie o alianță militară atunci cînd a încetat să fie un imperiu. Acum, o dată cu întreruperea căilor sale strategice tradiționale prin Suez a dispărut și puterea lui de a influența. Din punct de vedere politic, de pildă, India nu mai are nici o influență asupra Marii Britanii, după cum nici Marea Britanie nu are influență asupra Indiei. Influențele care se mai mențin în cadrul Commonwealthului sînt exclusiv culturale și tehnice. Commonwealthul nu este o uniune militară, nu este o uniune monetară, nu este o zonă comercială, nu este un bloc ideologic.

În ianuarie primii miniștri ai Commonwealthului urmează să se întîlnească la Singapore. Iată situația pe care vor trebui s-o examineze. Iar întrebarea care se pune este : vor putea oare s-o schimbe și să transforme Commonwealthul în ceva nou și valoros?

John ALLAN MAY

Piața Trafalgar din Londra. Demonstrație împotriva politicii de apartheid a regimului de la Salisbury

Le Monde diplomatique

PARIS

Stephen Hugh-Jones

ORIENTĂRI CEYLONEZE

DUPĂ OBȚINEREA independenței, în 1948, ceylonezii au avut, timp de opt ani, un guvern cu o pronunțată orientare de dreapta, format în principal din membri ai partidului național unit. În 1956 pe scena politică a țării partidul libertății, Sri Lonka, al cărui lider a fost Solomon Bandaranaike a fost acela care a întrunit majoritatea guvernamentală. Asasinarea liderului partidului libertății nu a schimbat, din punct de vedere politic, situația; doamna Shirimavo Bandaranaike a preluat conducerea partidului iar alegerile din 1960 au confirmat continuitatea la putere a acestuia. Totuși, în 1965, coaliția partidelor de stînga pe care își baza stabilitatea guvernamentală doamna Bandaranaike a fost o scurtă perioadă eliminată de la putere; în mai anul trecut însă partidul libertății a întrunit, în urma alegerilor, o strălucită victorie împotriva partidului național unit condus de Dudley Senanayake.

Victoria netă a doamnei Bandaranaike — partidul său a obținut 90 din cele 151 de mandate ale parlamentului, partidul național unit numai 19 — este considerată ca o victorie a poporului, un triumf al socialismului.

Unul din principalele argumente politice al doamnei Bandaranaike, în cursul campaniei electorale, a fost acela de a critica Banca mondială a cărei finanțare a uriașului proiect de irigare a fluviului Mahaweli — acceptată în grabă de guvernul anterior (Dudley Senanayake) — ar fi trecut sub controlul imperialismului și neocolonialismului o parte importantă a economiei ceyloneze. Doamna Bandaranaike a susținut totodată naționalizarea băncilor private ca și controlul statului asupra plantațiilor.

Dar una din primele inițiative ale noului ministru de finanțe a fost aceea de a lansa un apel creditorilor străini din Occident, pentru a nu se grăbi rambursarea ajutorului străin. Avea motive suficiente s-o facă: balanța de plăți era într-o situație dificilă în urma creșterii importurilor și a scăderii (în 1969) a prețurilor la grîu și la produsele obținute din nucile de cocos, care constituie cea mai mare parte a exporturilor ceyloneze. Ca aproape toate celelalte țări în curs de dezvoltare, Ceylonul prezintă dezechilibre provocate de decalajul dintre creșterea prețurilor la importurile de mărfuri manufacturate și stagnarea importurilor de materii prime.

În declarația sa din 14 iunie 1970 guvernul Bandaranaike a promis o serie de măsuri:

1) naționalizarea băncilor; gestiunea statului asupra principalelor importuri; dezvoltarea sectorului exporturilor;

2) supravegherea de către stat a activității plantațiilor și controlul agențiilor respective;

3) vast sistem de asigurări sociale, cuprinzînd un dispozitiv național de pensii, dublarea rației de orez subvenționată;

4) construirea a trei noi universități;

5) încurajarea ziarelor independente pentru a se pune capăt dominației monopolurilor capitaliste;

6) o nouă constituție care să transforme Ceylonul în republică (în teorie țara este astăzi o monarhie, șeful statului fiind regina Angliei reprezentată de către un guvernator general ceylonez); organizarea unei administrații democratice, aceasta fiind asigurată, printre altele, de către comisii alese de comitetele consultative guvernamentale și de comitetele populare alese după criterii teritoriale;

7) solidaritatea cu lupta de eliberare națională; recunoașterea Republicii Democrate Vietnam, R.P.D. Coreeană, R. D. Germană, precum și a Guvernului Revoluționar Provizoriu al Vietnamului de Sud.

Depășind stadiul bunelor intenții, o serie din punctele acestui program politic au și început să fie puse în practică.

Mărturii ale dezvoltării industriale a Ceylonului

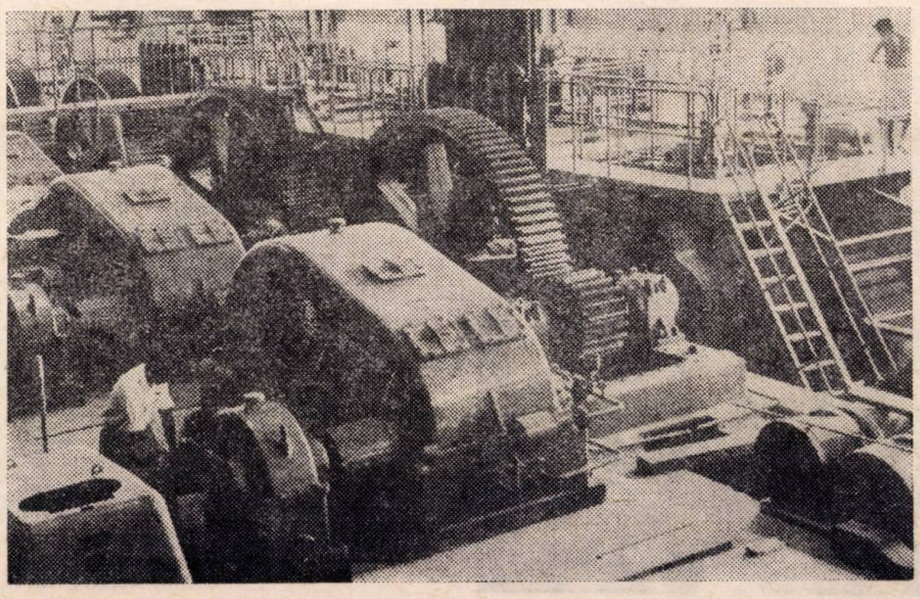

PARIS MATCH

Jean Cau

STRANIA JUSTIȚIE CALIFORNIANĂ

DECEMBRIE 1969. Una din „sclavele" lui Manson, Susan Atkins, imprimă pe magnetofon o confesiune care urmează să fie imprimată — best-seller! — în zeci de mii de exemplare. (Să notăm că mărturisirile Susanei Atkins înregistrate și transcrise — și plătite cu 500 000 de dolari — nu pot fi folosite în Statele Unite de către acuzare. Pentru aceasta ar fi necesar ca „proprietara" vocii, deși cuvintele ei au fost imprimate, să declare la bară: „Da, este glasul meu; sînt într-adevăr eu". Astfel, în Statele Unite, un asasin poate să-și vîndă „Memoriile" și, la limită, să fie declarat nevinovat și repus în libertate. Nu înțelegeți acest lucru. Nici eu. Nu sîntem americani). Susan dăduse amănunte: asasinatele din vila Polanski au fost săvîrșite din ordinul lui „Charlie" Manson de către un comando alcătuit din Charles Watson, zis „Tex" și trei fete: Patricia Krenwinkel, Linda Kasabian și ea însăși, Susan Atkins. Linda a fost pusă să stea de pază. Pentru asasinarea soților La Bianca, Manson a adăugat încă o fată la echipa din ajun, pe Leslie Van Houten, dar, nemulțumit de „sclavele", vinovate, după părerea lui, de a fi fugit în grabă, șeful a hotărît să participe el însuși la expediție, și, după ce i-a legat calm pe soții La Bianca, terorizați, le-a ordonat lui Tex, lui Pat și lui Leslie să se năpustească cu lovituri de cuțit asupra nefericiților. Toți asasinii erau drogați cu L.S.D.

IUNIE 1970. Acuzarea își pregătește dosarul de peste șase luni. În această perioadă, Susan a „vorbit" o carte întreagă, Manson a scris cîntece (ale căror drepturi editorii și le vor disputa la prețuri exorbitante) și a ținut conferințe de presă în următorul stil: „Ai ucis vreodată pe cineva, Charlie? — Da, am omorît o dată un pui de găină.

— Te simţi vinovat, Charlie ? — Da, faţă de indieni..." ; în închisoare, Linda a născut un copil cu tată necunoscut, iar Leslie şi Patricia şi-au reînnoit garderoba. Cît despre „Tex", ei bine, el se află la căldurică în mica închisoare din Mc Kinney (Texas), deoarece pînă în prezent avocaţii lui au reuşit turul de forţă americănesc de a împiedica extrădarea lui. Acuzat de şapte asasinate săvîrşite cu o sălbăticie nemaiauzită, el urmăreşte procesul la un televizor instalat în celula sa. Tatăl său, băcan, afirmă sus şi tare că minunatul său fiu este nevinovat. „Am crescut o mulţime de băieţi şi acesta este la fel de bun ca şi ceilalţi". Una din fostele lui iubite din localitate afirmă : „E un băiat frumos şi nu a făcut acest lucru". Statul California ameninţă să dea în judecată statul Texas şi să-i ceară 100 000 de dolari pentru manevre dilatorii cu scopul de a întîrzia extrădarea acuzatului. Avocatul lui Watson proclamă atunci că, dacă va fi nevoie, va face apel la Curtea supremă. Continuaţi să nu înţelegeţi ? Nici eu. Sîntem în America.

26 IULIE 1970. Abia după 41 de zile procesul s-a deschis în mod real. La Los Angeles vremea e frumoasă şi călduroasă ; ceţurile din august nu s-au lăsat încă, dar sînt precedate (o dată cu vara, cu vacanţele şi cu vagabondajul pe scară uriaşă al tinerilor) de un val de crime încă şi mai puternic. La Santa Ana, în suburbia de est a oraşului Los Angeles, un grup de cinci — un şef de 20 de ani, trei adolescenţi de 18, 17 şi 16 ani şi o toxicomană de 30 de ani — a masacrat cu rafinament două persoane „din ordinul Satanei". La Paradise Road, un om de afaceri a fost asasinat de trei copilandri mascaţi. Tot la Los Angeles, Cleve Metcalf, în vîrstă de 34 de ani, le-a împuşcat în plină stradă, pe soţia sa şi pe cele trei cumnate ale sale. Au murit cu toatele. Paznicii pădurilor sînt obligaţi să apere campingurile transformate noaptea în adevărate tabere de western din secolul trecut, în jurul cărora dau tîrcoale nu indieni împodobiţi cu pene, ci bande de adolescenţi care duc lipsă de cutii de conserve, de alcool, de stupefiante sau de dolari. În rafturile morgii din oraş sînt aliniate cadavrele a 18 adolescenţi neidentificate şi pe care nimeni nu le reclamă. Au murit asasinaţi sau după ce au absorbit o cantitate prea puternică de stupefiante. „Vin probabil de pe coasta de est... sau din Canada... în sfîrşit, nu se ştie", spune poliţia.

Ronald Reagan, guvernatorul statului, fost cow-boy, este indignat şi ameninţă. Datorită acestei poziţii va fi reales cu o majoritate zdrobitoare de voturi în viitoarele alegeri.

Sala tribunalului din Los Angeles este răcoroasă şi cei patru acuzaţi stau în faţa juriului. Unsprezece feţe albe foarte liniştite plus o faţă neagră : cei 12 juraţi. Timp de 41 de zile, zeci de bărbaţi şi de femei au fost examinaţi cu atenţie şi respinşi cînd de apărare, cînd de acuzare. Unii deoarece se declarau în favoarea pedepsei cu moartea, ceilalţi deoarece apărarea considera că au idei preconcepute, o femeie deoarece soţul ei este agent de poliţie, un tînăr pentru că şi-a proclamat simpatia pentru hippies, alţi 12 oameni „deoarece îşi formaseră o părere şi nu puteau fi imparţiali" etc. În plus, nenumăraţi cetăţeni au renunţat ei înşişi să-şi asume rolul de juraţi : trei sau patru luni e mult, şi oamenii au afaceri, slujbă, familie... Primul candidat care a fost în sfîrşit reţinut, Herman Tuback, a întrunit acordul apărării şi al acuzării datorită profesiunii lui. Este îmbălsămător „şi dacă, datorită profesiunii sale, Tuback, trebuie să încline spre pedeapsa cu moartea, în schimb, după ce a văzut atîtea cadavre în exercitarea meseriei sale, va fi mai puţin impresionat atunci cînd i se vor prezenta fotografiile respingătoare ale masacrului". Umor negru ? Nu, moravuri şi moduri de a gîndi americane. Procesul va dura o eternitate şi, în tot acest timp, juraţii nu vor avea nici dreptul să se întoarcă la ei acasă (sînt sechestraţi într-un hotel vecin — „Ambassador", unde a fost asasinat Bob Kennedy — de unde nu ies decît pentru a pleca la tribunal), nici autorizaţia de a citi ziarele sau de a se uita la televiziune, nici posibilitatea de a merge la teatru sau cinematograf fără să fie însoţiţi de un poliţist. Justiţie á la Far West unde oamenii însărcinaţi să judece pe tilhar sau pe hoţul de cai se îndepărtau de tabără pentru a nu fi supuşi presiunii mulţimii şi se întorceau peste două ore împletind o funie. Justiţie tradiţională, cu hipertrofii absurde în metropolele industriale ale Statelor Unite din anul 1970.

Justiţie (de asemenea), susceptibilă, puritană şi ipocrită. Astfel, deoarece miss Atkins a retractat şi a negat veracitatea confesiunii ei, acuzarea se află — da, aşa este, — fără probe formale (potrivit exigenţelor legii americane) şi fără nici un martor. Atunci i s-a propus Lindei Kasabian un aranjament. Deoarece nu participase direct la asasinate, ea a acceptat să treacă de partea cealaltă a barei. Devenită martor al acuzării, iat-o că încetează de a mai fi acuzată. Ten palid, ochi de nu-mă-uita, păr legat în codiţe, ea explică schimbarea ei de 180 de grade deoarece „crede cu tărie în adevăr" şi consideră că „adevărul trebuie să fie spus". Cele trei foste tovarăşe o privesc chioriş ; Patricia Krenwinkel îşi trece mîna prin coama ei de leoaică, Manson o fixează cu o intensitate insuportabilă, încearcă cu orice preţ să prindă, să capteze privirea fostei lui sclave dar ea evită laserul şi întoarce cu încăpăţînare capul. Atunci „Isus-Satana" renunţă, după o oră, şi îşi masează fruntea de magnetizor în pană de fluid. Linda povesteşte.

Ore întregi, o revărsare monotonă de grozăvii întreruptă neîncetat de avocaţi — „Obiecţie, Domnule judecător !", „Obiecţie, Domnule judecător !" — pe care judecătorul susceptibil îi va condamna, pentru ultragii şi obstrucţii, să-şi petreacă noaptea în închisoare !

În sală, un om de 45 de ani, zvelt, impasibil, nu adresează cuvîntul nimănui dar asistă la toate şedinţele : tatăl lui Sharon Tate, fost colonel. În stradă, pe culoarele Palatului de justiţie, membrii „familiei" hippie, drogaţi ca de obicei, vin în fiecare zi să aducă fetelor rochii, baticuri şi dulciuri, le strigă : „Hello ! Totul merge bine ! Rezistaţi !" şi le fac bezele atunci cînd duba poliţiei porneşte. În întreaga Californie, ziarele clandestine „Underground Press", „Free Press", şi „Rolling Stone Paper" şi-au sporit tirajul proslăvind gloria lui Charlie Manson, „Isus", „Satana" revoluţionar, profet, erou şi martir care s-a „ixat" (şi-a crestat un X pe frunte şi un verb nou a îmbogăţit astfel vocabularul hippie) „prin frumuseţe şi prin drog" în afara unei lumi de „porci". Uneori, cînd este readus în închisoare, el fredonează cu glas scăzut „Helter Skelter" sau mormăie un verset din Apocalips pe care îl citeşte deseori. Versetul în care se spune : „A căzut, a căzut, Babilonul cel mare ! Se schimbase într-o vizuină de demoni şi păcatele lui se ridicaseră pînă la cer..."

E nebun. Da, e nebun ! Vă dau însă un sfat : să ştim să citim această nebunie şi să îndrăznim să susţinem această privire. Chiar dacă nu vom descoperi nici un răspuns, în ea sclipesc întrebările cumplite puse celor vii din Marele Babilon.

Uruguay. Peste zece mii de poliţişti şi militari au fost antrenaţi în operaţiunile de depistare şi salvare a diplomaţilor străini răpiţi

LE FIGARO LITTERAIRE

PARIS

OBSESIA POLUĂRII

CUM am putut trăi atît de multă vreme fără să fim conştienţi că ne scăldăm într-un „mediu înconjurător", fără să ştim despre „poluări" şi „factori dăunători", fără să înţelegem ameninţarea ecologiei ? Azi, nu mai îndrăznim să respirăm, să bem apă, să mîncăm salată, să ne scăldăm în mare : duşmanul este pretutindeni. Oxidul de carbon în aer, arsenicul în apă, cancerul în salată, păcura între valuri. La fiecare colţ de stradă se află ecologi. În general, nu sînt tineri. Cu ce se ocupau oare înainte de inventarea ecologiei ?

Excelenta revistă „2000", care se preocupă de amenajarea teritoriului, a publicat recent un număr amplu consacrat acestei probleme. Un consilier de stat, Cousin, şi un inginer, Garnier, fac — sprijiniţi de Louis Armand — să răsune în marea orchestră ecologică trîmbiţele neliniştii oficiale. De altfel, guvernul nu a aşteptat raportul lor, ci, după ce a înfiinţat un înalt comitet pentru mediul înconjurător, a studiat un program ambiţios în o sută de puncte pentru combaterea efectelor dăunătoare ale societăţii industriale.

Poluarea nu poate fi negată în bloc. Ceaţa care se abate asupra marilor oraşe, praful suspect de pe gulerele cămăşilor, urmele de păcură pe care Thor Heyerdhal de pe bordul vasului „Ra" le-a descoperit în plin Atlantic, sînt deşeuri ale progresului. În Statele Unite s-a calculat că un pahar consumat într-un restaurant a fost deja băut, în teorie, de cinci ori. Iar în Japonia locuitorii oraşelor mari nu mai ies pe stradă fără o mască din ţesut filtrant.

Totuşi, sîntem îndreptăţiţi să ne întrebăm dacă nu cumva elementul cel mai dăunător al ecologiei este tocmai anxietatea colectivă sau individuală pe care o creează. Nu putem totuşi să nu respirăm, trebuie să mîncăm şi să bem — şi chiar să ne scăldăm în mare între două maree negre. De altfel, cine nu a remarcat că acolo unde nu există oameni, nu există poluare ? Problema se aseamănă cu aceea a circulaţiei autovehiculelor : în momentele de vîrf, marile itinerarii devin impracticabile, dar este uneori suficient să ne depărtăm cu doi sau trei kilometri pentru a călători nestînjeniţi. De-a lungul uriaşelor plăji atlantice sau chiar în Mediterană — această mare ultrapoluată, după cum ni se spune — la munte sau la ţară, cum ne îndepărtăm puţin de zonele industriale sau de oraşele mari, căutăm zadarnic urma faimoaselor elemente dăunătoare. În urmă cu 15 ani, o ecologă americană prevedea moartea tuturor păsărilor în mai puţin de zece ani. Iar în 1960 un inginer scria că în anii '70 scăldatul în mare va fi interzis de-a lungul coastelor.

Chiar şi dacă ar deveni mai presante, aceste probleme ar fi totuşi de ordin tehnologic, adică rezolvabile, cu condiţia să li se acorde atenţie şi fonduri. Într-un studiu recent, profesorul Cohen-Seat se ridica împotriva intensificării acestei obsesii a elementelor dăunătoare. El sublinia pe drept cuvînt că adevărata poluare — singura cu adevărat gravă — se exercită la un alt nivel : este vorba de poluarea care alterează relaţiile dintre grupuri şi dintre oameni, poluarea care uzează în mod periculos comunicarea. „Se confundă decorul cu piesa" — spunea el.

Un decor poate fi totdeauna îndreptat, chiar revopsit. Dar cînd piesa nu mai este pe afiş...

Gilles LAMBERT

Miting demonstrativ la Sacramento, California, împotriva poluării mediului înconjurător

profil

Joseph-Désiré MOBUTU

preşedintele Republicii Democratice Congo

Intre 25 şi 28 august a.c., preşedintele Republicii Democratice Congo, general-locotenent Joseph-Désiré Mobutu, împreună cu soţia, va face o vizită oficială în ţara noastră la invitaţia preşedintelui Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceauşescu.

Personalitate marcantă a vieţii politice africane, Joseph-Désiré Mobutu s-a născut la 14 octombrie 1930 în localitatea Lisala (provincia Ecuatorială). După studiile primare şi secundare pe care le-a făcut în localitatea Mbandaka, a fost elev, timp de 2 ani, al Şcolii de cadre din Luluabourg. A urmat apoi cursurile Institutului de Studii Sociale din Bruxelles şi, în acelaşi timp, pe cele de ziaristică.

În anul 1950, Joseph-Désiré Mobutu a fost încorporat în poliţie (aşanumita Force Publique) în cadrul căreia a lucrat ca secretar-contabil, iar în 1953 a fost pus la dispoziţia cartierului general al poliţiei (secţia operatori). Tot în anul 1950 îşi începe cariera de ziarist, devenind mai întîi colaborator permanent al ziarului „L'Avenir", apoi redactor şi redactor-şef al ziarului „Actualités Africaines".

După obţinerea independenţei de către Congo — Kinshasa (30 iunie 1960) lui Joseph-Désiré Mobutu care, între timp, fusese delegat al Mişcării Naţionale Congoleze la conferinţa Mesei Rotunde politice şi economice de la Bruxelles — deţinînd şi postul de vicepreşedinte al conferinţei — i se acordă gradul de colonel şi este numit şef de stat major în armata naţională congoleză. În anul 1961, luna ianuarie, a fost înaintat la gradul de general maior şi, totodată, numit comandant-şef al armatei naţionale congoleze. În aceste funcţii activitatea sa a marcat două directive principale : pacificarea spiritelor în cadrul amintitei „Force Publique" şi reunificarea armatei. În noiembrie 1965 este numit general-locotenent.

La 24 noiembrie 1965, în urma deciziei Înaltului Comandament Militar, Joseph-Désiré Mobutu este desemnat preşedinte al Republicii Democratice Congo. În această calitate, s-a preocupat de instaurarea stabilităţii politice în ţară şi a întreprins o serie de măsuri pe plan economic : naţionalizări, planul pe 10 ani de dezvoltare şi diversificare a economiei etc.

În cursul acestor ani, preşedintele Mobutu a întreprins vizite oficiale atît în unele ţări africane cît şi în Belgia şi, recent, în S.U.A.

D. C.

poșta redacției

COLONIILE PORTUGHEZE

Valentin Odobescu, Vaslui. 1) Capitolul XI al Cartei O.N.U. stipulează : „Membrii Organizației Națiunilor Unite care au sau care își asumă responsabilitatea de a administra teritorii ale căror populații nu se administrează încă pe deplin ele însăle, recunosc principiul întîietății intereselor locuitorilor acestor teritorii. Ei acceptă ca pe o misiune sacră obligația de a favoriza prosperitatea acestora în măsura cea mai largă, în cadrul sistemului păcii și securității internaționale". Potrivit articolelor următoare ale Cartei, puterile administrante se angajau să comunice în mod constant Națiunilor Unite (în persoana secretarului general) informații complete în legătură cu condițiile economice, sociale și de instruire în teritoriile de care aceste puteri erau răspunzătoare. La prima sesiune a Adunării Generale a O.N.U. (1946), în baza dispozițiilor capitolului XI al Cartei, statele membre care administrau teritorii neautonome au comunicat numărul acestor teritorii — 74. Portugalia nu făcea, însă, parte din O.N.U. În cei zece ani care au urmat, membrii organismului internațional nu au reușit să ajungă la un acord în ceea ce privește competența Adunării Generale în a determina care sînt teritoriile neautonome specificate în Capitolul XI al Cartei. În acel an (1956), Portugalia este admisă printre membrii Națiunilor Unite, precizînd că, de fapt, coloniile pe care le posedă, ar face parte din Portugalia propriu-zisă ca „teritorii de peste mări". În 1959, Adunarea Generală a O.N.U. a aprobat o listă de 12 principii potrivit cărora statele membre sînt obligate să comunice date despre orice teritoriu separat din punct de vedere geografic și deosebit din punct de vedere etnic sau cultural de țara care îl administrează în așa fel încît să se afle într-o poziție de subordonare. Obligația aceasta se menține pînă cînd teritoriul respectiv atinge „autonomia deplină" : a devenit un stat independent și suveran ; s-a asociat unui stat independent ; s-a integrat unui stat independent. Conform acestor principii s-a stabilit că teritoriile administrate de Portugalia erau neautonome și că, prin urmare, această țară era obligată să se supună cerințelor capitolului XI din Carta O.N.U. și să comunice informațiile respective. Un an mai tîrziu, în 1960, Adunarea Generală a Națiunilor Unite a adoptat „Declarația asupra decolonizării". Nici de astă dată Portugalia nu s-a supus cerințelor O.N.U. 2). Coloniile Portugaliei sînt : Guineea și insulele Capului Verde ; insulele Sao Tomé și Principe ; Angola ; Mozambic ; Macao ; Timor. 3). Conducătorii africani din coloniile portugheze au încercat să obțină un sprijin internațional în revendicările lor, pentru prima oară, în 1952 cînd un grup de 500 de angolezi au adresat Națiunilor Unite o petiție prin care se plîng de tratamentul inuman aplicat autohtonilor de autoritățile portugheze. Prima intervenție O.N.U. în această problemă (obligatoriu, prin Cartă, după ce Portugalia a fost admisă printre membri) a avut loc la 24 februarie 1956. După patru ani, la 15 decembrie 1960, Adunarea Generală a hotărît că teritoriile portugheze sînt neautonome. Într-unul din numerele următoare vom prezenta un scurt istoric al activității Națiunilor Unite în legătură cu teritoriile portugheze, în deceniul 60.

INTERVIUL SULTANULUI DIN MASCAT ȘI OMAN

Radu Neagu, Brăila. Interviul pe care Kabous ben Said ben Teymour, noul sultan din Mascat și Oman l-a acordat săptămîna trecută ziarului kuweitian „El Siassa", este printre primele declarații ale acestui suveran care încearcă, potrivit opiniei observatorilor, să imprime vieții politice a sultanatului un curs oarecum progresist. „Țara mea — a spus Kabous ben Said ben Teymour — urmărește cu atenție evoluția consultărilor care au loc în aceste momente în vederea creării unei federații a emiratelor golfului. Aș vrea să colaborez cu aceste principate dar e prematur să se vorbească despre o aderare la federație". Sultanul a subliniat faptul că țara sa are de depășit o serie de dificultăți interne între care un rol important îl deține dezvoltarea învățămîntului. „Guvernul constituțional (pe care sultanul dorește să-l impună — n.n.) presupune un popor cultivat și instruit și o atmosferă națională adecvată". În acest sens sultanul a lansat un apel intelectualilor de origine omanează, aflați în străinătate pentru a se întoarce în țară și a participa la administrarea statului și înfăptuirea programului de dezvoltare națională.

DESPRE ACORDUL HISPANO-AMERICAN

N. Zamfir, Topliță. 1). Bazele militare de la Torrejón și Zaragoza (aeriene) și cea aeronavală de la Rota sînt folosite de forțele armate americane din 1953. Acordul militar încheiat între Spania și Statele Unite în 1953 a expirat în 1968 ; după 1968 aceste forțe au fost menținute în baza unor prerogative care urmează să ia sfîrșit la 26 septembrie. Statele Unite au încercat să semneze un nou acord în urmă cu doi ani dar negocierile, conduse din partea hispanică de fostul ministru al afacerilor externe Fernando Maria Castiella nu au dus la nici un rezultat. Toate cercurile politice americane au considerat pretențiile ministrului spaniol ca țara sa să fie apărată de Statele Unite în cazul unei agresiuni și să primească și suma de 400 milioane de dolari pentru menținerea controlului asupra celor trei baze timp de cinci ani, drept excesive. Noul ministru de externe al Spaniei, Gregorio Lopez Bravo se pare că a fost mai flexibil. Cei 145 milioane de dolari pe care i-a obținut pentru țara sa în schimbul prezenței americane în cele trei baze de-a lungul următorilor cinci ani au fost împărțiți astfel : 20 miloane dolari ca ajutor și 125 milioane credit. Opoziția față de noul tratat a fost vie nu numai în S.U.A. ci și în Spania unde cercurile monarhiste, falangiste și social-democrate, precum și 80 de deputați din Cortes au criticat reînnoirea tratatului. 2). Cele 66 tone de gaze toxice învechite pe care Statele Unite le-au scufundat la 400-500 km de Florida, în Oceanul Atlantic, la 5 000 m adîncime sînt închise în 418 blocuri de ciment acoperite cu plăci de oțel. Statele Unite procedează în acest fel cu stocurile sale de arme, pentru a zecea oară, din 1968 (și pentru a treia oară în ceea ce privește armele chimice). Fotografia reprezintă un soldat al armatei americane păzind containerele dintr-un vagon, în timpul drumului gazelor către Oceanul Atlantic. Răspunsul acesta se adresează și lui **Șerban Gheorghiu, Constanța.**

LUPTA ÎMPOTRIVA TRAFICANȚILOR

Emil Vlădescu, Craiova. E adevărată supoziția dv. că, în ultimii ani și în special în ultima vreme, cu cît măsurile locale sau internaționale luate împotriva traficanților de orice fel dar în special al celor de stupefiante sînt mai drastice, cu atît aceștia proscriși, care din diferite motive încalcă legile de acest gen, descoperă metode mai ingenioase pentru a reuși să-și ducă la împlinire obiectivul : cîștiguri uriașe pe seama marilor consumatori (recrutați în special din rîndurile tineretului) de stupefiante. Cu toate acestea, atenția sporită și tehnica ultramodernă cu care polițiile naționale și internațională urmăresc distrugerea și desființarea traficului ilicit dau rezultate remarcabile. Vom cita numai cîteva exemple din ultimele săptămîni. În primele zile ale lunii august, ministrul francez de interne a dat publicității un raport în care se arăta că în ultimul an au fost arestați 311 traficanți de droguri. La cîteva zile după publicarea acestor date, poliția franceză a arestat joi, 6 august, încă cinci traficanți. Trei dintre ei sustrăseseră din laboratorul farmaceutic de la Melun, 200 kg de opium din care au putut fi recuperate 160 kg. ; al patrulea arestat era un tînăr libanez, în vîrstă de 21 de ani, care încercase să vîndă droguri consumatorilor din Montmartre, și în locuința căruia poliția a descoperit cinci kilograme de hașiș ; în sfîrșit, ultimul arestat, un tînăr de 19 ani, a încercat să vîndă un săculeț de heroină la Marsilia, unei tinere de 17 ani. Aproximativ în aceeași perioadă, poliția italiană aresta, în Toscana, o bandă de traficanți de stupefiante, ai cărei șefi erau doi francezi, în vîrstă de 29 și respectiv 25 de ani, împotriva cărora se lansase un mandat de arestare internațional. Tinerii francezi erau căutați în special în Franța și Statele Unite pentru trafic de stupefiante. Curtea federală americană îi condamnase în contumacie la douăzeci de ani și la zece ani închisoare (mandatul de arestare internațional fusese eliberat de statul Massachusetts). Evident, traficul nu se limitează numai la stupefiante. Putem cita în acest sens unul din ultimele succese ale poliției din Tanger : arestarea unui escroc internațional căutat cu asiduitate de Interpol — Hassan Ali Khontor, originar din Arabia Saudită. În momentul în care a fost arestat, escrocul avea în posesia sa 355 de pietre prețioase, ascunse într-o centură, pe care urma să le comercializeze în Maroc.

Radu Costache, Buzău. Într-adevăr, nu „astrologii" încearcă înlăturarea misterului care învăluie pulsarii, ci „astronomii".

S. Calpopiru, Vălenii de Munte. Vom avea în vedere propunerea dv.

poșta redacției

APARTHEID ÎN RHODESIA

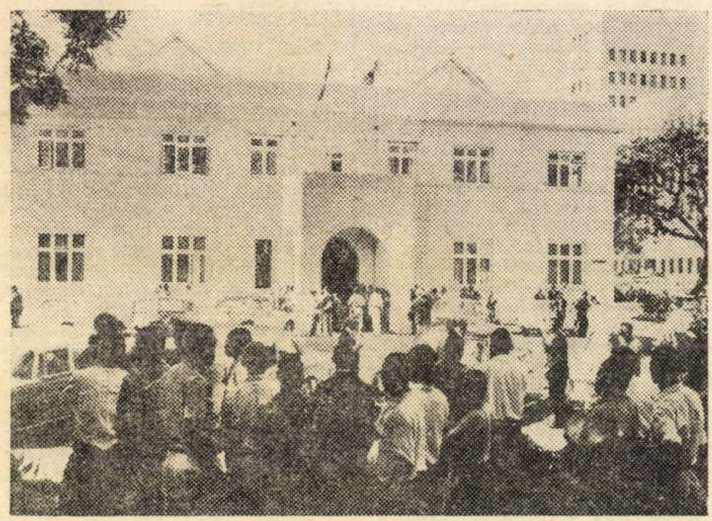

P. Constantin, București. 1). În 1922 are loc în Rhodesia un referendum în legătură cu viitorul coloniei. Din cei 15 000 de alegători (europeni, se înțelege), 3 774 au hotărît autonomia internă și 5 989 încorporarea la Africa de Sud (Rhodesia făcea parte încă din această colonie, ca a cincea provincie). Se înțelege că cei aproape un milion de locuitori de culoare nu au fost consultați în această problemă. La 12 septembrie 1923 Rhodesia de Sud a fost anexată la Regatul Unit cu titlul de „colonie autonomă". În 1953 este înființată o federație care cuprinde Rhodesia de Nord, Rhodesia de Sud și Nyassaland. Mișcarea de autodeterminare și eliberarea populațiilor africane din Rhodesia de Nord și Nyassaland se intensifică. În 1959 în Rhodesia de Sud este declarată starea de urgență, 500 de conducători africani arestați, iar Congresul național african, condus de Joshuo Nkomo, interzis. (Cu timpul au fost interzise toate partidele care au fost înființate în locul acestuia : National Democratic Party în 1962 ; Zimbabwe African People's Union (ZAPU) în 1963 ; People's Caretaker Council (P.C.C.) în 1964 etc.). În 1961 este redactată o nouă constituție care accentuează măsurile discriminatorii luate împotriva populației africane. Opoziția guvernului britanic și a Națiunilor Unite a fost zadarnică. La 11 noiembrie 1965 Jan Smith declară, unilateral, independența Rhodesiei. Guvernatorul britanic la Salisbury, sir Humphrey Gibbs, a redactat îndată o proclamație prin care îi destituie pe Smith și miniștrii săi. Proclamația nu a putut fi publicată, datorită cenzurii stricte aplicată de regimul lui Smith. Adunarea Generală a Națiunilor Unite, convocată de urgență, a condamnat declarația unilaterală de independență cu 107 voturi, două voturi împotrivă (Portugalia și Republica Sud-Africană) și o abținere (Franța). 2). Un exemplu elocvent al discriminării în Rhodesia, țară evident agricolă, este repartizarea pământurilor. Potrivit datelor publicate în 1968, existau 40 127 600 acri de pământuri tribale ; 4 276 700 acri formînd o zonă de cumpărare pentru africani ; 35 660 900 acri zona europeană ; 10 497 400 acri teren național (parcuri și rezervații de animale) și 5 961 900 acri pământuri nerezervate. În 1969, alegătorii coloni (populația albă, deci) au hotărît împărțirea țării într-o zonă europeană de 44 900 000 acri și una africană de 45 200 000 acri. În fiecare din aceste zone pământul nu poate aparține decît populației indicate. Trebuie amintit însă că numărul populației de culoare atinge cîteva milioane, în timp ce al albilor numai cîteva sute de mii. În fotografie : populația africană mărește, plină de neliniște, prima întrunire a membrilor Parlamentului rhodesian după declararea unilaterală a independenței, în 1965.

I. Iliescu, București. Publicăm în acest număr extrase dintr-un articol din revista „Paris Match" despre justiția americană. În legătură cu desfășurarea procesului Manson vom reveni.

Fraz Krauter, Timișoara. Vă recomandăm consultarea profilului noului premier italian apărut în nr. 33 al revistei.

George Budișteanu, București. Vă sugerăm să trimiteți materialul dv. unei reviste cu profil economic.

DIN TRECUTUL SERVICIULUI POȘTAL

Începutul transmiterii știrilor nu numai verbal dar și prin corespondență îl găsim în antichitate. În Egipt, curierii erau organizați în asociații în care nu erau primiți decît oameni „iuți de picior". Papirusurile ne-au păstrat chiar și numele unor curieri vestiți. Ei se prezentau zilnic la palatul faraonului unde primeau corespondența destinată guvernatorilor din provincii. În Grecia serviciul poștal era îndeplinit de adevărați curieri-atleți numiți „hemerodromoi" (alergători zilnici), recrutați în special din rîndul tinerilor care concurau la jocurile olimpice. În afară de corespondență curierul mai purta și arme ușoare — lance, arc și săgeți. De la anticii greci a rămas și un record realizat de un curier cu numele de Philippides: cînd atenienii au fost atacați de către perși, au cerut ajutor spartanilor; cererea de ajutor a fost dusă de Philippides care a parcurs distanța de 1 200 stadii (aproximativ 200 km) într-o zi și o noapte. În cinstea acestei performanțe a fost ridicat un monument. Rezultate remarcabile în organizarea serviciului poștal au fost obținute și în Persia unde, de-a lungul șoselelor principale, la 3-4 mile depărtare unele de altele, se găseau stații pentru curierii care duceau numai corespondența privind administrația statului. În istoria dezvoltării serviciului poștal un capitol deosebit îl reprezintă imperiul roman. Sub împăratul August acest serviciu avea un program precis după care și-a desfășurat activitatea. Pe șoselele care plecau din Roma spre numeroasele provincii, se găseau stații mai mari la intervale de o zi de drum (stationes) iar între ele stații pentru schimbarea cailor (mutationes) unde aștepta în permanență un curier cu cai odihniți. La romani, poșta deservea de obicei scopuri militare și administrative. Particularii (și numai persoane de vază) nu puteau transmite prin acești curieri decît cu învoire specială. Serviciul poștal roman se numea „cursus publicus" și era pus sub supravegherea unui înalt demnitar numit „praefectus vehiculorum". După prăbușirea imperiului roman, instituția poștală cunoaște o decădere și în evul mediu timpuriu a rămas sub nivelul atins în antichitate. Orașele, mînăstirile și unii negustori bogați aveau curieri pedeștri sau călări pentru interese proprii care circulau în permanență înarmați. Prin secolul al XII-lea situația începe să se schimbe: între orașele mai mari se intensifică serviciul poștal. Transportul corespondenței ajunge o afacere bănoasă și dreptul de a exercita funcția de factor poștal îl au la început delegații breslelor de măcelari care cutreierau tîrgurile. Ei au fost aceia care au introdus trompeta cu care își anunțau sosirea în localități. În secolul al XIII-lea Universitatea din Paris a înființat un serviciu poștal pe întreg cuprinsul Franței. Spre sfîrșitul secolului, curierii își extind activitatea și dincolo de hotarele țării. Cam în aceeași perioadă, în Prusia Orientală cavalerii teutoni reglementează transporturile corespondenței. Primul serviciu poștal de dimensiuni europene e înființat în imperiul habsburgic. Monopolul asupra liniilor poștale l-a primit familia Taxis, cu obligația să transporte gratuit corespondența statului. Liniile poștei Taxis se întindeau între Bruxelles, Buda, Milano, Veneția și Roma. În Franța, Ludovic al XI-lea reorganizează poșta statului, ceea ce îi aduce mari venituri personale. Poșta engleză a fost înființată sub regele Henric al VIII-lea — numai pentru interese oficiale. În imperiul incașilor exista de asemenea un serviciu poștal prin curieri pedeștri (caii nu erau cunoscuți). Știrile erau transmise în mare parte verbal, iar divulgarea secretelor de stat era pedepsită cu moartea. Pe șoselele mari ale imperiului erau construite, din 6 în 6 kilometri, căsuțe din lemn pentru adăpostirea curierilor. În timp de pace, în fiecare căsuță se aflau patru (în timp de război opt) curieri pentru ca transmiterea știrilor să decurgă cu cea mai mare viteză. La sosirea în imperiul mexican al lui Montezuma, spaniolii au găsit un serviciu poștal la fel de bine organizat. Deosebirea era că în cazurile în care aduceau vești despre războaie pierdute sau alte nenorociri, curierii mergeau cu părul vîlvoi și nu vorbeau cu nimeni pe parcurs; în cazul în care aduceau știri despre victorii aveau părul legat cu pinze roșii, gesticulau cu mîna dreaptă în care purtau o spadă, în timp ce în stînga aveau un scut. Poșta din China veche este descrisă de Marco Polo. Curierul chinez se numea „cien fu" (omul tare). Purtînd în spate greutăți de 40—45 kg, el era în stare să alerge cu o viteză constantă zi și noapte, pe frig sau căldură. În afara corespondenței și bagajelor, mai avea asupra sa un felinar, o umbrelă și un clopoțel prin care își anunța sosirea în orașe.

D. MACH
Cîmpia Turzii

LUMEA

săptămînal de politică externă editat de Uniunea Ziariștilor din Republica Socialistă România

Redacția și administrația : București. Piața Scînteii 1
Telefon 17.60.10. Internațional 18.50.05. și 18.53.55
Telex 197

Tiparul executat la Combinatul Poligrafic „Casa Scînteii"

Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții

Întreprinderea
de materiale
izolatoare
și de finisaj
TURDA
livrează
fără repartiție :
Tapete semilavabile
în diverse
culori și desene,
care înlocuiesc
zugrăvitul.
Bandă de izolații
pentru conducte
magistrale
pe bază de P.C.V.
Comenzile
se vor adresa
la sediul
întreprinderii
Orașul Turda

cooperația de consum

COOP

Lei 2

Vă oferă

un popas plăcut

la

restaurantul

«trei iazuri»

MICLĂUSENI-IAȘI

LUMEA

Nr. 35 *27 august 1970*

CONGO - KINSHASA

Ritmurile dezvoltării

reportaj pe glob

MONTEVIDEO

Contacte diplomatice privind Orientul Mijlociu

Oceanul – o lume de explorat

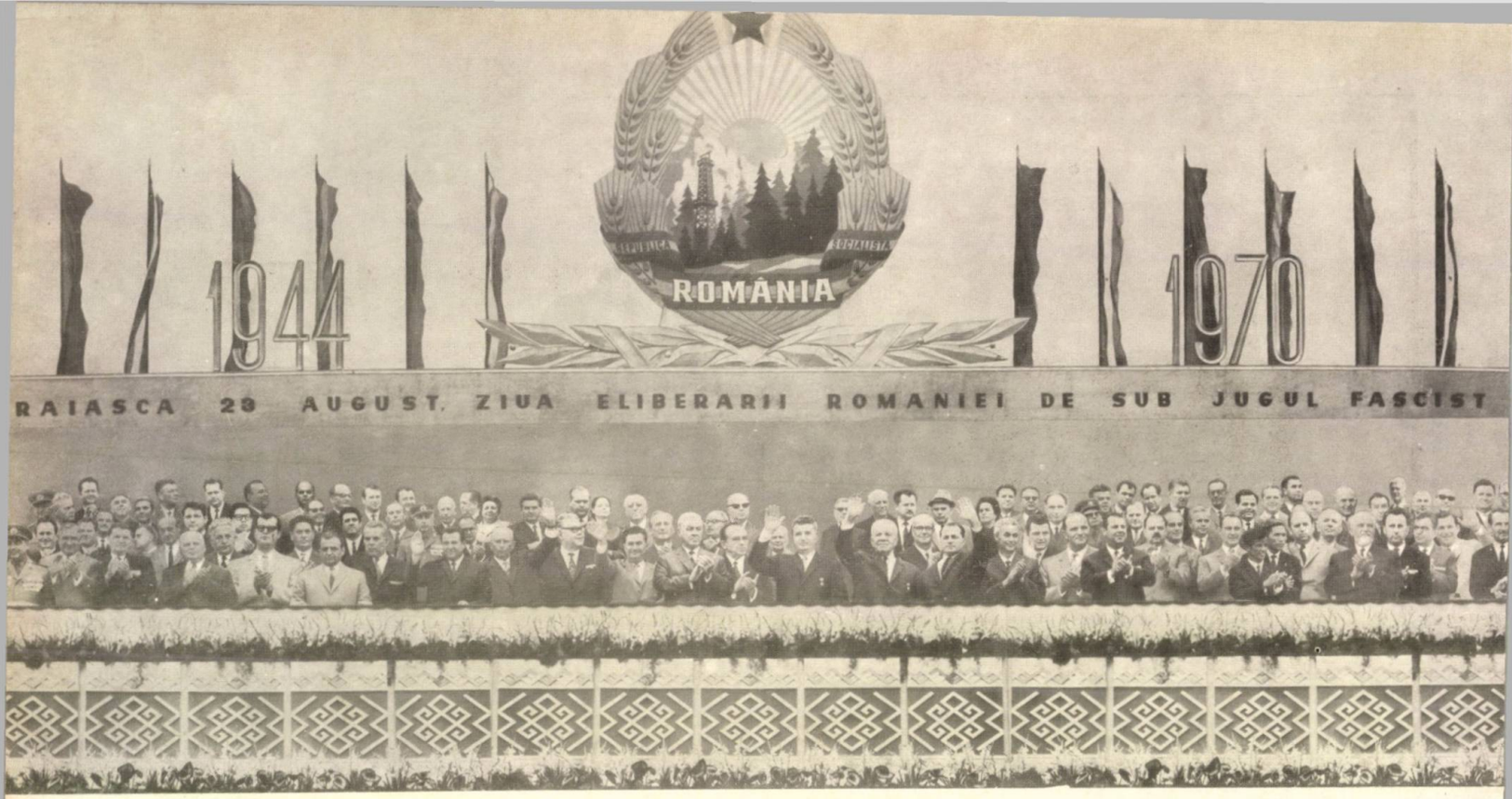

23 AUGUST 1970

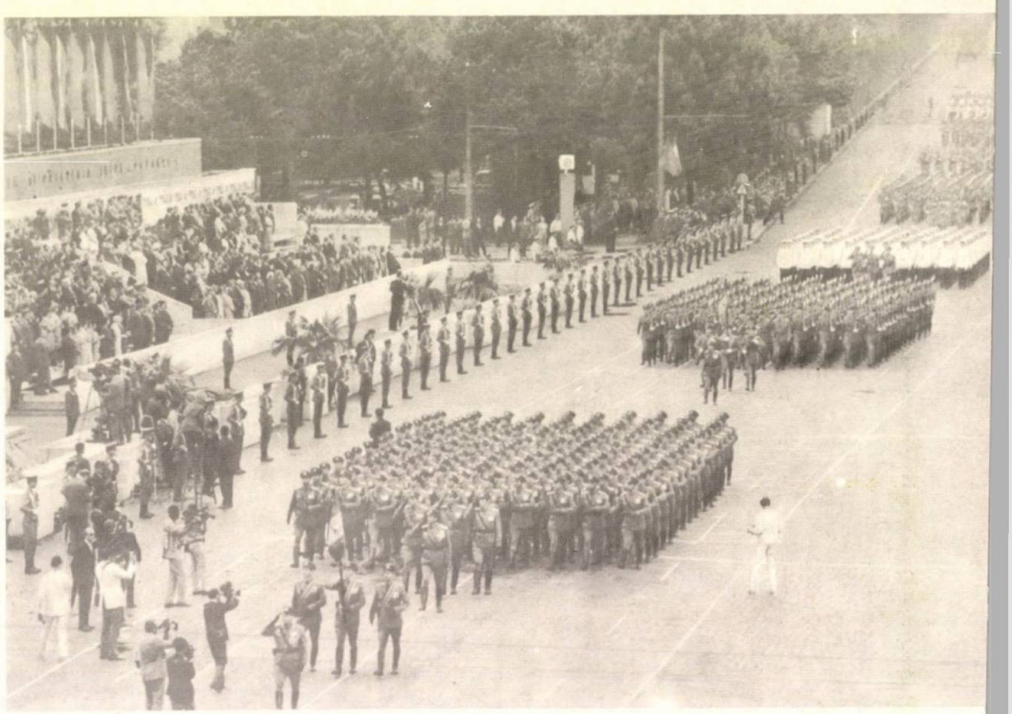

LUMEA

Nr. 35 (357) — 27 august 1970

sumar

2 SĂPTĂMÎNA în telegrame. *Rodica Georgescu*

ARTICOLE

4 Vizita președintelui Joséph-Désiré Mobutu în țara noastră
5 Repere congoleze. *George Ionescu*
7 Colaborarea economică și tehnico-științifică a României cu țările socialiste (2). *I. Ionescu*
10 Afganistan. Treptele dezvoltării. *Radu Budeanu*
11 Debut dificil al politicii „la est de Suez". *Mihai Matei*
12 Colocviul de drept comparat de la Palma de Mallorca. *Paul Dimitriu*
14 Spania. Climat politic și social în efervescență. *Rodica Dumitrescu*
18 Definirea agresiunii — element important pentru menținerea păcii și securității. *Gheorghe Secarin* și *Tudor Mircea*
19 „Contestatarul" Don Helder Camara. *Anca Voican*
20 Despre Lună și unele considerațiuni terestre. *Felicia Antip*

REPORTAJ PE GLOB

16 Montevideo. *Iuri Ionescu*

LUMEA ÎN CĂRȚI ȘI REVISTE

22 Raportul comerț-dezvoltare în lumea contemporană. *Ilie Șerbănescu*

INTERVIUL NOSTRU

24 Prof. JEAN-MARIE PARES : Oceanografia — speranța secolului al XXI-lea. *Paul B. Marian*

PUNCTE DE VEDERE DIN PRESA MONDIALĂ

26—30 Le Monde, The New York Times Magazine, Le Nouvel Observateur, The International Herald Tribune, Le Monde Diplomatique

PROFIL

30 SOLEIMAN FRANGIE, președintele Libanului

POȘTA REDACȚIEI (31—32)

În acest număr

VIZITA PREȘEDINTELUI JOSEPH-DÉSIRÉ MOBUTU ÎN ȚARA NOASTRĂ

Colocviul de drept comparat de la Palma de Mallorca

Debut dificil al politicii „la est de Suez"

Colaborarea economică și tehnico-științifică a României cu țările socialiste

Despre Lună și unele considerațiuni terestre

SPANIA

Climat politic și social în efervescență

Reportaj pe glob

MONTEVIDEO

săptămîna în telegrame

Orientul Apropiat

ZIUA J

„Am plăcerea să vă anunț că guvernele Israelului, Iordaniei și R.A.U. și-au desemnat reprezentanții pentru a participa la discuțiile care urmează să se desfășoare sub egida mea în vederea încheierii unui acord asupra stabilirii unei păci juste și durabile în Orientul Apropiat și că aceste discuții vor începe la 25 august la New York". Prin aceste cuvinte, reprezentantul secretarului general al O.N.U. pentru Orientul Apropiat — ieșind din tăcerea pe care o păstrase timp de peste doi ani — anunța oficial, în fața presei și camerelor de televiziune că, în sfîrșit, a sosit ziua J pentru misiunea Jarring. Negocierile — începute marți — se vor desfășura — într-un ritm accelerat — la sediul O.N.U. în biroul diplomatului suedez, care va primi pe cei trei interlocutori succesiv și nu simultan. Nivelul reprezentării — delegații permanenți la O.N.U. : pentru R.A.U., Mohammad El Zayyat, pentru Israel, Joseph Tekoah, pentru Iordania, Mohammed El Farra. (aflat în prezent pentru consultări la Amman, locul său la convorbiri fiind preluat provizoriu de Abdel Hamid Charaf, ambasadorul Iordaniei la Washington).

În declarația sa, dr. Jarring a ținut să sublinieze că guvernele încep tratativele „în intenția fermă de a găsi o soluție". La întrebarea unui ziarist dacă apreciază ca necesară prelungirea încetării focului (care în principiu ar urma să ia sfîrșit la 5 noiembrie) el și-a exprimat speranța că, pînă la această dată, se va găsi, fără îndoială, o rezolvare.

Reluarea misiunii de conciliere a ambasadorului Jarring era așteptată de cîteva zile, după ce Israelul a acceptat ca sediu al tratativelor New Yorkul (anterior, guvernul israelian declarase că preferă o localitate din zonă sau o capitală europeană) și și-a desemnat reprezentantul la aceste negocieri. Numirea lui Joseph Tekoah drept „delegat supleant" (delegatul „en titre" este Abba Eban) urmărește să sublinieze — declară observatorii — că pentru guvernul israelian convorbirile ar trebui să se desfășoare la nivelul miniștrilor de externe (opinie împărtășită și de Gunnar Jarring) și că faza actuală, la nivelul ambasadorilor la O.N.U., este necesarmente tranzitorie. La O.N.U. se exprimă unele păreri potrivit cărora o asemenea eventualitate ar putea interveni cînd miniștrii de externe vor sosi la New York pentru deschiderea lucrărilor Adunării Generale, la 15 septembrie.

Întreaga presă internațională acordă o atenție deosebită deschiderii negocierilor sub auspiciile lui Jarring. Criza din Orientul Apropiat să fi atins oare „o cotitură capitală"? se întreabă observatorii. Salutînd acest eveniment, ei nu omit însă dificultățile care vor trebui depășite pentru găsirea unei soluții trainice. Una din aceste dificultăți — subliniază comentatorii — va fi, fără îndoială, cea suscitată de interpretarea rezoluției Consiliului de Securitate din 22 noiembrie 1967. Adresîndu-se presei, secretarul general al O.N.U., U Thant, care este ținut la curent de Jarring cu desfășurarea misiunii sale, a declarat : „Am un sentiment de optimism prudent în ce privește perspectivele păcii, dar sînt mai optimist decît în orice moment de la războiul arabo-israelian din 1967".

După primele întrevederi consecutive avute cu dr. Jarring, reprezentanții celor trei țări au făcut fiecare declarații presei. „Ceea ce considerăm ca cel mai necesar, a spus Joseph Tekoah, este găsirea unei soluții definitive pentru a pune capăt conflitcului care durează în Orientul Apropiat de 22 ani", arătînd că a adus la cunoștința reprezentantului secretarului general al O.N.U. poziția de principiu a guvernului israelian „privind o pace justă și durabilă" în zonă. Delegatul R.A.U. — Mohammed El Zayyat — a declarat că a abordat cu diplomatul suedez „faza cea mai importantă a discuțiilor — punerea în aplicare a rezoluției Consiliului de Securitate din noiembrie 1967". Față de prima întrevedere avută cu Jarring, ambasadorul iordanian Abdel Hamid Charaf s-a arătat mulțumit — „întîlnirea fiind fructuoasă" — referindu-se în declarația sa la cererea Iordaniei „ca trupele israeliene să se retragă complet din teritoriile ocupate" și ca problema palestiniană să-și găsească „o soluție justă".

La O.N.U. se anunță că după prima convorbire cu Jarring, delegatul Israelului va pleca la Ierusalim pentru consultări, știre comentată cu deosebit interes în cercurile politice.

Dacă pe planul reacțiilor din zonă se înregistrează o întreagă gamă de nuanțe și poziții, de la aprobarea unei soluții politice pînă la ireconciliere, tendința care pare să prevaleze în acest moment și de altfel singura rezonabilă rămîne aceea a eforturilor îndreptate spre instaurarea păcii în această parte a lumii. Și poate nu este chiar riscant să vedem astăzi o șansă în plus.

Săptămîna în curs a fost marcată pe plan zonal de o serie de contacte diplomatice interarabe. În acest sens, principalul eveniment l-a constituit vizita la Cairo a regelui Hussein. În cursul celor trei zile petrecute în R.A.U., suveranul iordanian a avut o serie de întrevederi cu președintele Nasser în cadrul cărora, arată cotidianul egiptean „Al-Ahram", au fost discutate : staționarea trupelor irakiene în Iordania, coordonarea totală între R.A.U. și Iordania pe planul activităților politice internaționale, sprijinirea rezistenței palestiniene. Într-o declarație făcută după înapoierea la Amman, premierul Abdel Moneim Rifai (membru al delegației iordaniene), a subliniat că discuțiile au evidențiat „o concordanță perfectă a punctelor de vedere ale celor două părți privind evoluția situației". „Întîlnirea, a spus premierul, a permis reafirmarea politicii permanente de coordonare desfășurată de Iordania și R.A.U."

Tot la Cairo a sosit, duminică, Yasser Arafat, președintele Comitetului Executiv al Organizației pentru Eliberarea Palestinei pentru a continua convorbirile cu Mohamed Hassanein Heykal, ministrul orientării naționale, convorbiri începute săptămîna trecută între o delegație a organizației „Al Fatah" și personalități oficiale egiptene. Principala temă a discuțiilor o constituie relațiile dintre autoritățile R.A.U. și mișcarea de rezistență palestiniană.

Alte fapte semnalate de agențiile de presă străine : înrăutățirea în continuare a încordării în relațiile dintre R.A.U. și Irak și demersurile internaționale întreprinse de guvernul algerian pentru a obține eliberarea celor două personalități algeriene deținute în Israel din 14 august.

Au inceput, la sediul O.N.U., convorbirile ambasadorului Gunnar Jarring, reprezentantul special al secretarului general al O.N.U. pentru Orientul Apropiat (primul din stînga), cu Joseph Tekoah, reprezentantul permanent al Israelului la Națiunile Unite, Mohammed El Zayyat, reprezentantul permanent al Republicii Arabe Unite la O.N.U., și Abdel Hamid Charaf, ambasadorul Iordaniei la Washington

Washington

DIFICILA MISIUNE A LUI SPIRO AGNEW

Vicepreședintele S.U.A., Spiro Agnew, a părăsit sîmbătă baza aeronavală de la El Toro (California) pentru o călătorie de 10 zile în Asia — a doua călătorie pe care o întreprinde în cursul acestui an în regiune. Turneul său cuprinde Coreea de sud, Formoza, Vietnamul de sud și Tailanda. Definind obiectivele vizitei — asigurarea aliaților sud-asiatici privind hotărîrea S.U.A. de a-și menține prezența în zonă și de a-și „onora angajamentele" — președintele Nixon sublinia astfel importanța pe care o acordă misiunii lui Agnew într-un moment în care Senatul american manifestă o ostilitate crescîndă față de menținerea forțelor americane în Asia ca și față de sprijinul acordat de Washington participării unor țări, ca de pildă, Tailanda, la operațiunile militare din Cambodgia sau Laos.

Într-adevăr, după cum menționează agențiile de presă, unul din scopurile turneului vicepreședintelui american este

săptămîna în telegrame

de a cere actualelor regimuri din Coreea de sud, Tailanda și Vietnamul de sud să-și asume noi responsabilități în eforturile militare din Asia de sud-est. În același timp, alte cercuri politice afirmă că Spiro Agnew va da asigurări că această retragere nu înseamnă de loc o încetare a prezenței americane în Asia de sud-est. La Casa Albă se amintește că Agnew a mai îndeplinit o asemenea misiune în urmă cu opt luni, misiune destinată și ea „să-i liniștească" pe aliați și să-i informeze despre doctrina Guam.

La Seul, prima escală a periplului sud-asiatic, Spiro Agnew va discuta cu autoritățile locale posibilitățile de realizare a planului de retragere din Coreea de sud a unui număr de 20 000 militari americani (în prezent pe teritoriul acestei țări staționează 64 000 militari americani). Totodată, el va aduce la cunoștință ajutorul pe care S.U.A. intenționează să-l acorde pentru „modernizarea" armatei sud-coreene.

Deși o vizită la Pnom Penh nu fusese inițial prevăzută, surse cambodgiene afirmă că înainte de a pleca spre Saigon de la Bangkok, Agnew va face o escală în capitala Cambodgiei. De altfel, observatorii politici referindu-se la interviul acordat de vicepreședintele american în avionul ce-l transporta spre Seul, în care sublinia că Statele Unite „vor face tot ce este posibil pentru a ajuta regimul Lon Nol", califică această declarație drept cea mai categorică făcută vreodată de un reprezentant american în favoarea regimului de la Pnom Penh.

Tokio

TURNEUL ȘEFULUI DIPLOMAȚIEI JAPONEZE

Cele două etape ale turneului întreprins săptămîna trecută de ministrul de externe japonez, Kiichi Aichi, în Asia de Sud au fost comentate cu deosebit interes de observatorii politici pentru mai multe motive, care, toate, converg spre explicarea politicii economice externe a Japoniei. Vizita ministrului de externe japonez în capitalele Indiei și Pakistanului — prima pe care un membru al guvernului nipon o întreprinde în ultimii zece ani — se încadrează în mod evident în încercările autorităților japoneze și mai cu seamă ale cercurilor industriale de a cuceri noi piețe de desfacere și de a-și asigura totodată noi piețe de achiziție de materii prime. Japonia joacă de pe acum un rol de prim ordin în ce privește schimburile comerciale în zona sud-estului asiatic. De altfel, exporturile Japoniei în țările Asiei au atins anul trecut cifra de 4,5 miliarde dolari (aproximativ 30 la sută din totalul exporturilor japoneze). Industria japoneză importă întreg minereul de fier pe care Malayezia îl trimite piețelor externe și 80 la sută din minereul de cupru al Filipinelor. Tailanda și-a găsit în această putere insulară principalul partener în dezvoltarea economiei. Or, în aceste condiții, preocuparea constantă a autorităților nipone de a-și lărgi relațiile spre o cuprindere a tuturor țărilor din Asia de sud-est și de sud a fost concretizată în vizita întreprinsă săptămîna trecută de ministrul de externe Kiichi Aichi. Cercurile industriale sînt de părere că există încă o multitudine de posibilități de extindere a pozițiilor economice deținute în această parte a continentului: Pakistanul și mai cu seamă India dispun de bogății naturale uriașe încă neexploatate pe deplin: o colaborare indiano-niponă și pakistano-niponă în acest domeniu s-ar înscrie, în mod normal, în interesul tuturor părților. „Tokio — subliniază cotidianul «Le Monde» într-un comentariu pe marginea vizitei ministrului de externe japonez în India — consideră că New Delhi a devenit un «interlocutor de valoare» și că e de dorit ca cele două țări să-și dezvolte relațiile politice și economice". Vizita lui Aichi în India și Pakistan se încadrează, conchide ziarul, în „nova ofensivă a Japoniei spre piețele Asiei de Sud".

Addis Abeba

SESIUNEA MINISTERIALĂ A O.U.A.

Cel de-al 15-lea Consiliu ministerial al Organizației Unității Africane care pregătește propunerile și recomandările pentru conferința șefilor de stat și guvern ai țărilor membre ale O.U.A., programată tot la Addis Abeba pentru 1 septembrie, s-a deschis sub semnul decolonizării. Într-adevăr, este pentru prima oară de la crearea organizației (1963) că instantele politice supreme ale O.U.A. își desfășoară lucrările în absența oricărei crize acute pe continent. Ultima ca dată — conflictul din Nigeria — este reglementată. S-ar putea chiar — afirmă cei mai optimiști observatori — ca și ultimele sechele ale acestui conflict să fie șterse cu prilejul viitoarei conferințe la nivel înalt, dacă se vor solda cu succes tentativele de mediere pentru aplanarea încordării dintre Lagos și unele țări africane: este vorba de recentele demersuri întreprinse de Kenya pentru realizarea „marii reconcilieri" între Nigeria și cele două țări din Africa orientală — Tanzania și Zambia — care recunoscuseră rebeliunea secesionistă.

În aceste condiții, participanții la sesiune vor putea examina îndeaproape dosarul Africii de Sud, Rhodesiei și teritoriilor aflate încă sub dominație portugheză. Și, dacă s-a spus despre reuniunea la nivel înalt din 1969 că a fost cea a „reflecțiilor", se pare că viitoarea conferință va fi cea a acțiunilor. Scopul acesteia din urmă este stabilirea unui plan concertat îndreptat împotriva regimurilor rasiste din Africa și a aliaților lor. După cum se știe, în avanpremiera actualei sesiuni au avut loc lucrările Comitetului de eliberare al O.U.A. privind acțiunile ce trebuie întreprinse în vederea coordonării luptei împotriva regimurilor minoritare rasiste de pe continent. A fost discutată, de asemenea, poziția pe care statele membre o vor adopta față de intenția Marii Britanii de a livra armament către Africa de Sud. Reuniunea s-a încheiat prin adoptarea unei rezoluții care cere Consiliului ministerial al O.U.A. să înființeze un comitet care să urmărească evoluția relațiilor dintre Anglia și R.S.A. și care să depună toate eforturile în vederea menținerii embargoului comercial hotărît în 1964 de precedentul guvern laburist.

Lucrările Consiliului ministerial au fost deschise de împăratul Etiopiei, Haile Selassie. Prezentînd un tablou amplu al evoluției situației din Africa, vorbitorul a relevat că eliberarea teritoriilor africane aflate încă sub dominația colonială rămîne unul din obiectivele majore ale popoarelor africane, cerînd, totodată, măsuri eficiente pentru lichidarea totală și definitivă a colonialismului.

Înainte de a se separa pe comisii (politică, administrativă și a cooperării interafricane), Consiliul ministerial a adoptat ordinea de zi a sesiunii. În fruntea listei figurează problema Africii de Sud și reluarea posibilă a vînzării de arme britanice către Pretoria. În legătură cu această problemă s-au și manifestat două tendințe: cea reprezentată de țările anglofone din Africa orientală care preconizează adoptarea de măsuri concrete împotriva Africii de Sud și a țărilor care întrețin relații cu regimurile rasiste și o alta care în numele „realismului" ar prefera ca sesiunea să ajungă la o condamnare de ordin mai general, în principal împotriva Marii Britanii. Consiliul ministerial va examina, de asemenea raportul global asupra decolonizării și apartheidului, prezentat de secretarul general al O.U.A., Diallo Telli.

Rodica GEORGESCU

Submarinul francez „Galatée" după ciocnirea, în largul portului Toulon, cu submarinul sud-african „Maria Van Riebeek". La bordul lui „Galatée", s-au înregistrat patru morți, doi dispăruți și patru răniți

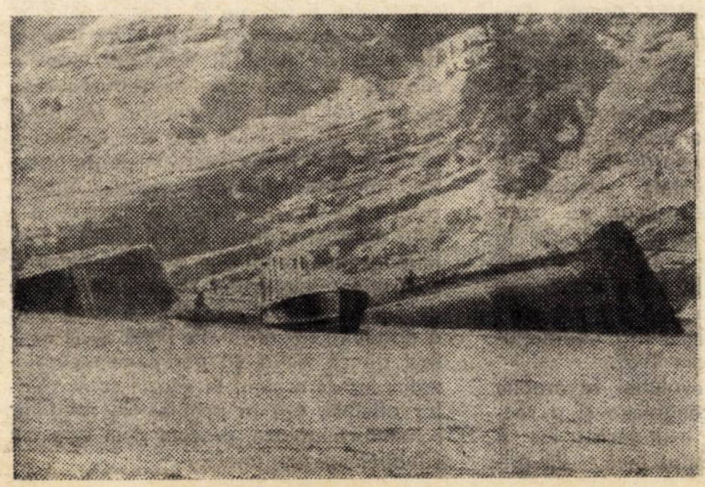

Președintele Joseph-Désiré Mobutu, oaspete al țării noastre

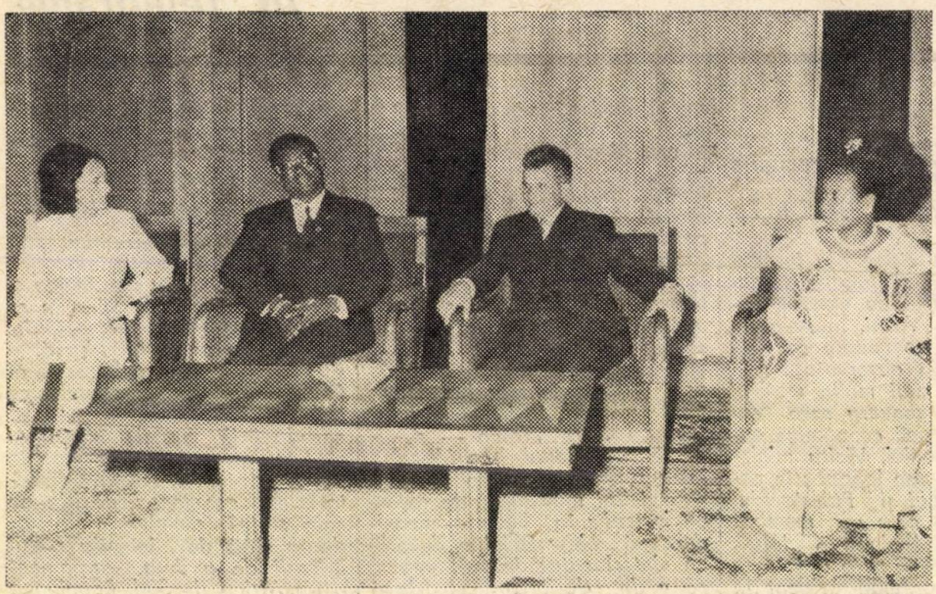

Președintele Republicii Democratice Congo, Joséph-Désiré Mobutu și soția, Marie-Antoinette Mobutu, au făcut la Palatul Consiliului de Stat o vizită protocolară președintelui Nicolae Ceaușescu și soției sale, Elena Ceaușescu

O VIZITĂ DEDICATĂ COLABORĂRII ȘI PRIETENIEI

Vizita oficială pe care președintele Joséph-Désiré Mobutu, împreună cu soția, o întreprinde în aceste zile în țara noastră, la invitația președintelui Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu — prima vizită a unui șef de stat al Republicii Democratice Congo în România — reprezintă un moment de vîrf, firesc în evoluția relațiilor româno-congoleze, atestînd continuarea dialogului fructuos dintre cele două părți, în interesul ambelor țări și popoare, al cauzei păcii și progresului umanității.

În vizita oficială în țara noastră, șeful statului congolez este însoțit de Thomas Tumba, membru al Biroului Politic al Mișcării Populare a Revoluției (M.P.R.), comisar general al Tîrgului internațional — Kinshasa, André Bo-Boliko, membru al Biroului Politic al M.P.R., secretar general al Uniunii naționale a muncitorilor congolezi, Jean Théodore Umba Di Lutete, ministru delegat pe lîngă președinția Republicii, Evariste Loliki, viceministru al afacerilor externe, însărcinat cu cooperarea, Marcel Lengema, ambasador itinerant, și alte persoane oficiale.

Deși situate pe continente diferite, la depărtare de mii de kilometri, și deși relațiile diplomatice dintre cele două țări sînt de dată destul de recentă (ele au fost stabilite în 1967), între România și R.D. Congo s-au statornicit în acest interval legături de prietenie și colaborare care au cunoscut o evoluție ascendentă, pozitivă. Contactele și schimburile din această perioadă — între altele, vizita ministrului de externe congolez, Cyrille Adoula, la București și vizita ministrului de externe român, Corneliu Mănescu, la Kinshasa — ca și recentele acorduri încheiate în domeniile științific și tehnic, economic și cultural, evidențiază dorința comună de a consolida și diversifica legăturile de prietenie și cooperare în avantajul reciproc. În legătură cu aceasta, președintele Joséph-Désiré Mobutu remarca sprijinul pe care specialiștii români îl aduc în special la realizarea proiectului producției de gaze naturale pe lacul Kivu din Congo, ca și recenta participare deosebit de activă a României la primul tîrg internațional de la Kinshasa din 1969.

Consensul asupra evoluției favorabile a relațiilor româno-congoleze și a reale-lor posibilități de extindere a lor a fost, de altfel, evidențiat încă din primele declarații ale celor doi șefi de stat. „Constatăm cu satisfacție — a spus președintele Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu — că relațiile dintre Republica Socialistă România și Republica Democratică Congo — relații întemeiate pe respect reciproc, egalitate și avantaj mutual — cunosc o evoluție pozitivă, care corespunde pe deplin intereselor celor două țări, cauzei păcii și colaborării internaționale. Am convingerea că în cadrul convorbirilor și întîlnirilor pe care le vom avea se vor evidenția noi posibilități de a lărgi și întări aceste relații, de a dezvolta și mai accentuat colaborarea dintre popoarele și țările noastre". La rîndul său, președintele Joséph-Désiré Mobutu, subliniind că nu este întîmplător faptul că prima vizită a unui șef de stat al R.D. Congo în țările Europei răsăritene are loc în România, a declarat : „Am dat curs cu mare bucurie invitației dumneavoastră, deoarece dincolo de aspectul pur protocolar pe care îl îmbracă acest gen de vizite, România este o țară prietenă, ale cărei relații cu Republica Democratică Congo sînt dintre cele mai cordiale, dintre cele mai vechi și cele mai constante. Prima noastră vizită în frumoasa dumneavoastră țară, care se bucură de un binemeritat prestigiu, are drept scop să consolideze și să dezvolte și mai mult aceste legături".

Cei doi președinți au subliniat, totodată, de la bun început, încadrarea relațiilor bilaterale în contextul mai larg al creării unui climat de pace și securitate internațională. Scoțind în evidență importanța acordată de România întăririi solidarității și colaborării cu tinerele state independente — orientare înscrisă în preocupările mai largi ale țării noastre de a stabili și dezvolta legături cu toate țările lumii, indiferent de regimul lor social — președintele Nicolae Ceaușescu arăta în toastul pronunțat la dineul oferit în onoarea înaltului oaspete : „Poporul nostru este solidar cu toate popoarele care se ridică pentru scuturarea jugului străin împotriva colonialismului și neocolonialismului, susține cu căldură lupta dusă de popoarele din Angola, Mozambic, Guineea-Bissau și Namibia pentru cucerirea independenței naționale... Țara noastră sprijină eforturile tinerelor state îndreptate spre consolidarea independenței lor naționale și dezvoltarea de sine stătătoare, spre apărarea suveranității și afirmarea tot mai activă pe arena internațională".

Poporul român se bucură sincer de progresele pe care le obține Republica Democratică Congo pe calea dezvoltării economice și sociale de sine stătătoare, împărtășește sentimente de caldă simpatie față de poporul congolez. Eforturile țării prietene spre dezvoltarea economiei, culturii, învățămîntului, rezultatele dobîndite în acest sens sînt cunoscute și se bucură de apreciere în patria noastră. Totodată, înaltul oaspete și colaboratorii săi vor avea posibilitatea cu prilejul actualei vizite să cunoască mai îndeaproape realitățile din țara noastră, aspirațiile poporului român, realizările dobîndite de el în opera de construire a orînduirii socialiste. Pe lîngă acest contact direct, vizita va permite un cuprinzător tur de orizont în cadrul convorbirilor oficiale, atît în problemele relațiilor româno-congoleze, precum și în cele ale situației internaționale.

Repere congoleze

George Ionescu

Încercam să-mi imaginez cum arată „Kinshasa văzută de aproape" în timp ce mașina aeriană cu care călătoream pierdea din altitudine pregătindu-se de aterizare. Prin hubloul avionului, a cărui umbră de dimensiuni amplificate aluneca aidoma unei năluci, undeva jos apare planșa solului congolez zugrăvită în infinite tonuri de verde și cafeniu, pe care se desenează meandrele unei șosele și patrulaterele unei plantații de bananieri după o aritmetică riguroasă. În sfîrșit, în fața avionului se desfășoară pista de aterizare. Ieșim din interiorul climatizat și, coborînd, avem senzația că am intrat într-un clopot de sticlă în care niște imense foale au pompat aer cald, umed. Expresia „căldură sufocantă" are aici accepțiunea ei cea mai reală.

Drumul pînă la capitala Republicii Democratice Congo panoramează prin parbrizul mașinii, în viteză, imaginea copleșitoare a vegetației pămînturilor fierbinți africane. De la distanță, Kinshasa se prefigurează ca un fel de conglomerat urban nedefinit. Îndată însă, străbătîndu-i primele străzi asfaltate, faci cunoștință cu portretul viu al unui oraș plin de personalitate, cu viață trepidantă, situat la numai doi pași de Ecuator...

Capitala Republicii Democratice Congo, cu edificii din beton și sticlă, cu bulevarde și șosele străbătute zilnic de peste 200 de mii de automobile, cu cei aproape 2 milioane de locuitori ai săi, a devenit cea mai mare așezare modernă locuită de populația neagră. Indiscutabil, Kinshasa, primul oraș al țării, se află la extremitatea urbană superioară a continentului african, polul în jurul căruia gravitează și alte localități ca de pildă Kisangani, fostul Stanleyville, sau Lubumbashi, fostul Elisabethville.

De la cătunele din jungla ecuatorială construite în coroanele baobabilor, de la locuințele lacustre din zona inundabilă a vestitului fluviu Congo, pînă la clădirile de concepție nouă din Kinșhasa, sau ale cetății universitare Lovanium, această țară a parcurs aproape întreaga diversitate a gamei de așezări omenești. Într-un fel, aceasta definește întregul Congo, panoramic vast, cu o configurație socială, evoluție economică și istorică zbuciumată, desfășurate pe un spațiu geografic, vegetal și climatic de o mare diversitate, depozitar al unor bogății imense.

Vizita pe care am făcut-o în Republica Democratică Congo, însoțind ca gazetar delegația română condusă de ministrul afacerilor externe, Corneliu Mănescu, mi-a oferit posibilitatea de a consemna la fața locului aspecte concludente ale realităților din această întinsă și bogată țară a continentului african, care a sărbătorit de curînd jubileul unui deceniu de la proclamarea independenței.

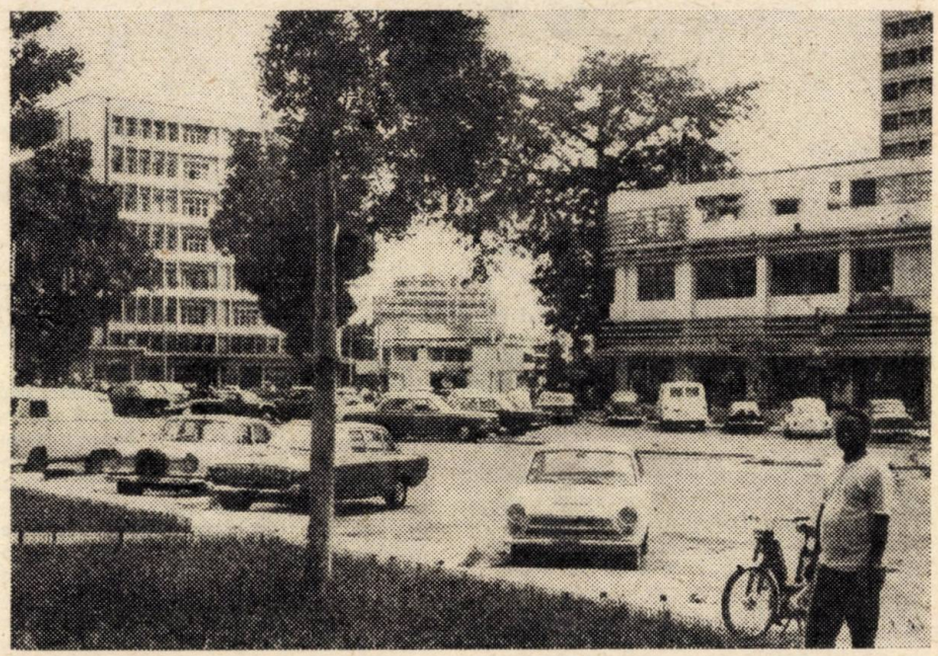

Vedere din Kinshasa

L-am întrebat pe un tehnician congolez de la șantierul Chemimetal, care este după opinia sa sensul profund al acestui deceniu din istoria țării sale. „Am recăpătat un lucru de preț : sentimentul demnității naționale depline", mi-a răspuns el. Zilele pe care le-am petrecut la Kinshasa mi-au dat prilejul să constat la cest sentiment, această personalitate a unui popor care s-a eliberat prin luptă de robia colonială, își găsește multiple exprimări vibrante. Una din acestea este de exemplu, și apelativul „cetățene", cu care congolezii se adresează unul altuia.

Mîndria congolezilor de a fi ei înșiși, de a fi pe deplin africani, cum se spune în manifestul partidului unic de guvernămînt, Mișcarea Populară a Revoluției, îmbracă cele mai diferite manifestări. Vechi centre congoleze de civilizație, care au purtat vremelnic nume ca Stanleyville și Elisabetville, au reprimit, spre satisfacția unui popor întreg, numele lor autohtone, Kisangani, Lubumbashi.

În arta cultă a unui popor se decantează spiritul tipic, original, al creației populare. Punctul de atracție al Kinshasei, frecventat din zori pînă seara tîrziu de iubitorii de obiecte de artă populară africană, „Piața de fildeș", are un renume învăluit în atmosfera unor povești și întîmplări dramatice. „Goana după aurul alb" s-a consumat cu ani în urmă aici, în această piață în care mișunau pe atunci traficanții de fildeș, în episoade adesea tragice. Astăzi, numai numele pieței mai evocă acele vremuri. Acum, vin aici să-și desfacă obiecte de artă neîntrecuții meșteri populari congolezi. Obiectele de fier forjat, statuetele de fildeș, piesele de artizanat, tablourile expuse reflectă un admirabil talent colectiv.

Îndeletnicire multimilenară a popoarelor africane, dotate cu un excepțional simț al frumosului, arta plastică își găsește un cadru fertil de cultivare în institutul de specialitate din Kinshasa. Am vizitat acest institut în orele de curs, surprinzînd momente de concentrare artistică ale studenților aflați în plin lucru. Sub ochii noștri ei forjau minunate creații artistice. Sursa originală a acestor creații este faimoasa artă Bacongo, a cărei evoluție este acum cercetată cu migală. În arta congoleză se condensează forța de expresie și sensibilitatea estetică a popoarelor din această regiune a continentului african. În pictură, în basoreliefurile executate în ceramică, congolezii își afirmă personalitatea lor artistică, făuresc opere remarcabile, îmbogățind tezaurul creației universale.

Înfăptuirile esențiale care asigură suportul puternic al independenței politice cucerite de Congo sînt cele din domeniul economic. Producția de cupru a țării, care aparține acum societății congoleze Gecomin, cele de cobalt, diamante și aur sînt în creștere considerabilă. Se dezvoltă și alte ramuri ale industriei extractive, ale celei prelucrătoare, se fac investiții în domeniul construcțiilor și mijloacelor de transport. Sînt prospectate noi secțiuni de minereuri, este în curs de construcție o impresionantă hidrocentrală, care va furniza energie electrică întreprinderilor industriale ale orașului.

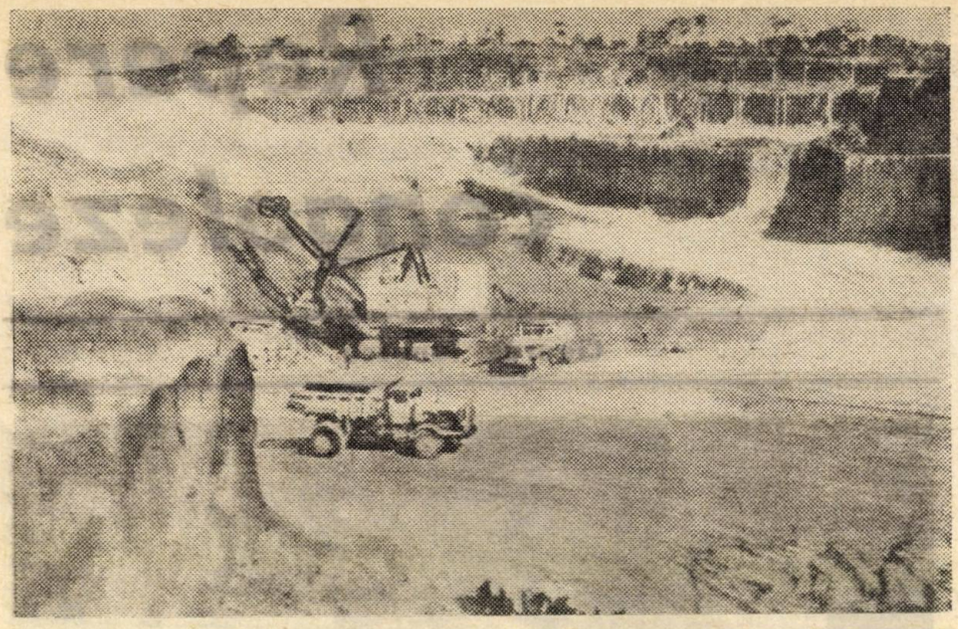

Extracția, cu mijloace moderne, a cuprului, la minele din Kamoto

Amenajări la sediul O.U.A. de la Kinshasa

Republica Democatică Congo își intensifică eforturile în vederea valorificării resurselor umane și naturale în interesul dezvoltării proprii. Un remarcabil avînt cunoaște învățămîntul de toate gradele, mai ales cel destinat să formeze cadre didactice. Anul acesta vor lua ființă noi centre universitare, noi școli normale și școli destinate pregătirii cadrelor din administrația de stat locală.

Recent a avut loc un eveniment politic remarcabil în viața țării, Congresul partidului Mișcarea Populară a Revoluției, prezidat de președintele Mobutu. Congresul a adoptat hotărîrea ca „cea de-a doua republică", cum este numită oficial în Congo perioada care a trecut de la venirea la putere a președintelui Mobutu, să fie dotată cu o instituție pe care n-a cunoscut-o pînă acum. E vorba de alegerea unui parlament alcătuit din 400 de deputați, reprezentanți ai partidului Mișcarea Populară a Revoluției. Noul parlament congolez va constitui una din cele mai radicale schimbări pe care o va cunoaște „cea de-a doua republică" care are meritul neîndoielnic de a fi făcut din Congo ceea ce este el astăzi, o mare republică a Africii centrale, din ce în ce mai stabilă, care asigură congolezilor pacea atît de mult timp dorită și consolidează unitatea țării. Noul parlament va avea ca sarcină să dea fundament legal tuturor înfăptuirilor consacrate de practica vieții din ultimii cinci ani. Domeniul cel mai important în care se va desfășura activitatea deputaților va fi acela al economiei, al organizării mai eficiente a administrării locale a provinciilor congoleze, al înfăptuirii planurilor și programelor de dezvoltare fixate de Mișcarea Populară a Revoluției.

Am evocat numai cîteva aspecte din noianul celor pe care le-am înregistrat și care vorbesc de la sine despre preocupările unei țări trezite la viață independentă, dornică să-și consacre forțele creatoare dezvoltării, progresului. Cît de elocvent infirmă realizările înregistrate de o țară africană cum este Republica Democratică Congo, pretinsul mit al inferiorității africane răspîndit cu atîta zel de colonialiști !

„Înainte de 1960 — subliniază manifestul Mișcării Populare a Revoluției — congolezii erau socotiți doar mînă de lucru ieftină susceptibilă de a face să funcționeze un sistem în care profitul aparținea unui pumn de străini, iar greul era dus de populația autohtonă".

„Veacuri întregi — constata africanistul Kermeler — omul negru n-a fost pentru colonialiști decît un obiect oarecare sau, în cazul cel mai bun, un soi de animal ciudat înzestrat cu darul vorbirii și dacă e adevărat că s-au găsit totdeauna și albi care s-au ridicat împotriva acestei oribile nedreptăți, cei mai mulți însă socoteau situația ca definitivă, imuabilă și eternă, ca însăși culoarea neagră a pielii, în care chiar destinul părea să fi nedreptățit o întreagă semințe de oameni, ca semn al unei vocații către servitute, ca o pecete nemiloasă pe care și-o transmit din tată în fiu acești oameni. Dar a fost nevoie — spunea Kermeler — de prefacerile hotărîte de istorie pentru ca în ultimele decenii adevărul ascuns cu multă grijă veacuri întregi să înceapă să iasă la iveală".

Reconstituim din însemnările făcute la fața locului aspecte semnificative din timpul vizitei pe pămîntul acestei țări africane. Retrăim astfel cu putere numeroasele momente cotidiene în care am avut prilejul să auzim exprimate sentimente de profundă prețuire și prietenie la adresa țării noastre. România socialistă, politica ei externă de pace, înțelegere și colaborare internațională, se bucură de un real și puternic prestigiu în Congo, ca pretutindeni în lume. Au ținut să confirme aceasta în cuvinte calde muncitori ai șantierului naval Chemimetal din Kinshasa, operatori din Kirkole, reporterii televiziunii congoleze, cadrele didactice ale universității Lovanium. Ceea ce prețuiesc în mod deosebit cu toții este faptul că pentru România solidaritatea cu țările africane, cu tinerele state independente de pe acest continent nu se rezumă numai la declarații de principiu. România își aduce contribuția concretă, palpabilă, la construirea acestui nobil edificiu al prieteniei și solidarității, în spiritul stimei și respectului reciproc.

Poposind în cetatea universitară Lovanium, am avut ocazia să consemnez o altă confirmare a prețuirii de care se bucură sprijinul dat de România socialistă tinerelor state africane în pregătirea de cadre proprii. În amfiteatrul Lovanium am întîlnit, înconjurați de stima și prețuirea studenților și colegilor lor profesori, doi cetățeni români, prof. univ. Emil Repciuc și cercetătorul Radu Alexandru care, în baza convenției româno-congoleze, predau medicina și respectiv matematica la această universitate. Alături de ceilalți profesori de la Lovanium, compatrioții noștri contribuie la formarea viitorilor specialiști, medici, ingineri, constructori, care vor valorifica în interesul propriei lor țări bogățiile continentului african, vor construi întreprinderi, căi ferate, centrale electrice, de care tinerele state africane au atîta nevoie pentru a recupera rămînerea în urmă datorită exploatării coloniale. Pentru țările africane — mi-a spus rectorul Lovaniumului, Tharcisse Tsibangu — formarea de cadre proprii constituie o necesitate imperioasă. Compatrioții dv. pe care i-ați întîlnit aici muncesc cu pasiune, iar sprijinul pe care ni-l dau este de cel mai mare preț.

Aprecieri călduroase pentru țara noastră și politica ei externă am avut ocazia să întîlnim în numeroase ziare din Kinshasa. „Politica externă a României — subliniază ziarul «Actualités africaines» — urmărește și dezvoltă cu consecvență o cooperare fructuoasă și schimburi comerciale cu toate țările lumii, pe principii bazate pe egalitate, respectarea independenței și suveranității naționale, neamestecul în treburile interne, egalitatea și avantajul reciproc".

Am consemnat, de asemenea, în timpul vizitei și considerațiile unui alt cotidian influent congolez „l'Etoile" : „Noi cunoaștem reputația României. Înafara ideilor sale progresiste care în liniile sale mari coincide cu credo-ul politicii externe congoleze, ea constituie un partener valabil care admite discuțiile, tolerează obiecțiile. Cu alte cuvinte, dincolo de apartenența lor la două lumi diferite ca structuri și concepții, România și Republica Democratică Congo sînt animate de dorința de a servi aceleași idealuri ale păcii, colaborării, independenței și libertății".

Colaborarea economică şi tehnico-ştiinţifică a României cu ţările socialiste (2)

I. Ionescu

Cooperarea cu **R.P. Bulgaria,** preconizează, printre altele, construirea pe teritoriul României a unei linii de 400 kW, lungă de peste 150 km, în scopul transportului energiei electrice din U.R.S.S. în Bulgaria. Linia va fi proprietate a statului român, întreprinderile şi organizaţiile de specialitate româneşti urmînd să asigure proiectarea, construirea şi exploatarea, în schimbul unor livrări de mărfuri bulgare. În atenţia organizaţiilor competente din cele două ţări se află, de asemenea, cooperarea în construirea pe teritoriul ţării noastre a unei conducte pentru transportarea gazelor naturale din U.R.S.S. în R.P. Bulgaria, lungă de circa 180 km, proprietate a statului român, partea română urmînd, în principal, să asigure proiectarea, executarea şi exploatarea liniei, iar partea bulgară să participe cu utilaje, material tubular şi alte materiale, precum şi cu alte mărfuri pentru compensarea cheltuielilor ocazionate de realizarea şi exploatarea conductei. Totodată, se examinează realizarea complexului hidrotehnic din zona Islaz-Somovit, pe Dunăre, avîndu-se în vedere suportarea în părţi egale a tuturor cheltuielilor de investiţii şi de exploatare şi repartizarea în părţi egale a producţiei de energie electrică ce se va obţine. De asemenea, se poartă discuţii pentru exploatarea posibilităţilor de extindere a cooperării româno-bulgare în domeniul producţiei de maşini agricole (maşini pentru mecanizarea producţiei de legume, instalaţii pentru uscarea şi granularea furajelor, instalaţii pentru sere şi ferme de păsări ş.a.) ; asimilarea în România a aparaturii de injecţie pentru motoarele Diesel fabricate în R.P. Bulgaria ; producerea de piese de schimb pentru maşini şi utilaje necesare industriei uşoare din ambele ţări ; realizarea, prin specializare, a producerii unor tipuri de maşini pentru industria textilă şi a unor maşini electronice de calcul pentru lucrări de birou ; fabricarea de echipamente şi subansamble de completare pentru satisfacerea nevoilor reciproce în domeniul construcţiei de nave ; crearea prin eforturi comune a unor capacităţi de producţie în domeniul industriei chimice şi petrochimice, contribuţia fiecărei ţări urmînd a fi compensată prin produsele obţinute în obiectivele respective ; realizarea în comun, de către organizaţiile de construcţii din cele două ţări, a unor lucrări de proiectare şi a unor unităţi economice în terţe ţări etc.

În cadrul cooperării cu **R. S. Cehoslovacă,** pe lîngă unele acţiuni angajate anterior (asimilarea în România a fabricării stîlpilor de abataj pe baza documentaţiei şi asistenţei tehnice a organizaţiilor cehoslovace, cooperarea în producerea de coloranţi şi substanţe auxiliare pentru industria textilă), se preconizează construcţia de către organizaţiile româneşti a unor complexe hoteliere în R.S.C. (complexul de la Chrudim fiind deja în curs de realizare) şi participarea la realizarea unor obiective industriale sau la sporirea capacităţii de producţie a unor unităţi existente : construirea unei fabrici de produse textile la Dvur Kralove şi a unei fabrici de aparate electrotehnice la Karlin—Praga, extinderea fabricii de motociclete „Jawa". În curs de tratative se află, de asemenea, unele acţiuni de cooperare pentru fabricarea de cilindri opuşi şi a unei secţii de benzi laminate la rece, contribuţia părţii cehoslovace (documentaţia tehnică, asistenţa tehnică, furnizarea de subansamble şi utilaje) urmînd a fi acoperită cu livrări din produsele respective.

În activitatea de cooperare cu **R. D. Germană,** au fost finalizate, pînă în prezent, o serie de acţiuni privind fabricarea în România a maşinilor de filetat interior şi a foto-obiectivelor, precum şi realizarea în R.D. Germană a unei instalaţii de distilare atmosferică. Alte acţiuni se află în faza de tratative avansate, printre acestea figurînd cooperarea şi specializarea în fabricarea unor maşini-unele pentru industria rulmenţilor, producerea de agregate şi linii de transfer, specializarea în fabricarea maşinilor pentru industria de scule ş.a. O altă acţiune se referă la producerea în cooperare, pe bază de documentaţii furnizate de R.D.G., a unor maşini-unelte pentru prelucrarea lemnului, în scopul asigurării necesarului ambelor ţări (maşini universale de tîmplărie, fierăstraie circulare, fierăstraie pentru formatizarea placajului, maşini de şlefuit etc.). Organele competente din cele două ţări examinează, de asemenea, posibiltăţile de cooperare în vederea dezvoltării în România a capacităţilor de producţie a tuburilor pentru instalaţii de foraje în scopul sporirii livrărilor de instalaţii de foraj către R.D. Germană. Totodată, se examinează posibilităţile de cooperare în efectuarea de către România, în favoarea R.D. Germane, a unor studii şi proiecte de lucrări de construcţii-montaj, în vederea construirii unor obiective industriale.

Pe lîngă realizarea complexului hidroenergetic şi de navigaţie de la Porţile de Fier, în bilanţul acţiunilor perfectate în cadrul cooperării cu **R.S.F. Iugoslavia,** se înscriu, de asemenea, livrarea şi fabricarea locomotivelor electrice, cooperarea în producţia de autocamioane şi fabricarea de fierăstraie pentru debitat metale, în folosirea capacităţilor disponibile din industria metalurgică şi industria aluminiului ş.a. În cîmpul activităţii de cooperare dintre România şi Iugoslavia se înscriu şi alte obiective importante pentru economia celor două ţări. Astfel, s-a elaborat un program comun de cooperare privind cercetarea şi exploatarea zăcămintelor de hidrocarburi din zona Teremia-Mokrin de la frontiera dintre cele două ţări, avîndu-se în vedere extinderea în viitor a acestei forme de cooperare şi pentru alte zone. În fază avansată de perfectare se află acţiunea de cooperare pentru extracţia şi prelucrarea bauxitei în R.S.F. Iugoslavia, în vederea majorării volumului livrărilor acestui produs către România, organizaţiile româneşti urmînd să participe la această acţiune cu utilaje şi diferite alte mărfuri. În faza de experimentare a unor prototipuri se află acţiunea de cooperare pentru fabricarea de grupuri electrogene automatizate. De asemenea, se are în vedere cooperarea la punerea în valoare şi exploatarea zăcămîntuului de minereu de fier din zona Omarska, în vederea sporirii exportului iugoslav către România. În curs de examinare se află şi posibilităţile iniţierii unor noi acţiuni de cooperare : fabricarea de maşini de rectificat, prin echiparea maşinilor produse în România cu instalaţii hidraulice iugoslave — în contrapartidă urmînd a fi livrate Iugoslaviei broşe de rectificat, dispozitive de control ş.a. ; fabricarea de maşini-unelte pentru satisfacerea necesarului celor două ţări : strunguri carusel, maşini de alezat şi frezat, maşini-unelte speciale etc ; producerea de utilaj energetic şi hidromecanic, precum şi de aparataj electric ; folosirea complexă a Dunării sub aspectul folosirii potenţialului energetic, navigaţiei, hidroameliorăţiilor, gospodăririi apelor, turismului etc.

Activitatea de cooperare cu **R.P. Polonă,** înregistrează unele acţiuni în curs de desfăşurare, în asimilarea în România a producţiei cargourilor de 1 500/2 000 tdw, în domeniul producţiei de elemente şi sisteme de automatizare, a utilajelor rutiere pentru construcţii,

a preselor pentru mașini-unelte. În prezent, în preocuparea organelor și organizațiilor de specialitate din cele două țări se află examinarea posibilităților de extindere a acestei forme de colaborare. De exemplu, se are în vedere realizarea în cooperare a unor baterii de cocsificare pentru Combinatul siderurgic de la Galați, întreprinderile românești urmînd să producă parte din utilajul acestor baterii pe baza documentației poloneze, în contrapartidă prevăzîndu-se livrarea unor utilaje în a căror obținere este interesată partea polonă. De asemenea, se are în vedere cooperarea și specializarea în fabricarea de mașini-unelte : mașini de alezat și frezat, mașini de găurit etc. Se duc tratative pentru explorarea posibilităților de cooperare și specializare în fabricarea de produse electrotehnice pentru curenți tari și fabricarea cuzineților placați pentru motoare.

Țara noastră cooperează cu **R.P. Ungară** în fabricarea unor subansamble pentru linii tehnologice din industria conservelor, prelucrarea lingourilor pe capacitățile existente în R.P. Ungară ș.a. Acțiuni noi de cooperare se preconizează în fabricarea utilajelor energetice (fiecare țară urmînd să producă subansamble pentru acoperirea necesarului ambelor părți), în producerea accesoriilor pentru mașini-unelte și mașini agregate pentru prelucrarea metalelor, precum și în realizarea de subansamble sau părți de autovehicule, în scopul satisfacerii necesarului ambelor țări. Sînt în curs de investigare posibilitățile de extindere a cooperării româno-ungare în domeniul industriei constructoare de mașini, industriei chimice, agriculturii ș.a. În acest sens se are în vedere dezvoltarea, prin contribuții comune, a sistemului de mașini complexe pentru cultura porumbului, cooperarea în fabricarea de instalații pentru protecția plantelor, uscarea cerealelor, fructelor și legumelor, precum și pentru mecanizarea lucrărilor în viticultură, pomicultură și legumicultură, producerea de instalații pentru irigații și silvicultură etc. Importante perspective are dezvoltarea cooperării româno-ungare în industria chimică, domeniu în care atenția specialiștilor din cele două țări este îndreptată spre studierea posibilităților de construire în România a unei fabrici pentru producerea dimetiltereftalatului, în realizarea acestui obiectiv partea ungară urmînd să participe cu mijloace financiare și unele produse auxiliare. Se duc, de asemenea, tratative în vederea construirii în România a unei uzine de aluminiu, la care partea ungară ar urma să participe cu know-how, utilaje, și, eventual, cu livrări de bauxită, în schimbul livrării de produse românești. Se apreciază totodată, că interesului reciproc i-ar corespunde construirea în România a unei instalații pentru fabricarea stirenului în vederea satisfacerii nevoilor ambelor țări. Pentru înfăptuirea acestei acțiuni partea ungară ar urma să participe cu unele importuri de completare, precum și cu livrarea unor cantități de etilbenzen și să primească în schimb cantități corespunzătoare de stiren.

În vederea extinderii colaborării în domeniul agriculturii se examinează posibilitatea executării prin eforturi comune a unor amenajări pentru irigații și a unor lucrări de ameliorații complexe în cîmpia Aradului, lucrări pentru a căror realizare partea ungară ar urma să participe cu proiecte și unele utilaje, iar partea română cu utilaje și materiale, contribuția părții ungare urmînd a fi compensată prin produse obținute de pe terenurile respective, precum și în utilaje, mașini, instalații și alte mărfuri care se vor conveni. În condiții similare se are, de asemenea, în vedere inițierea unei acțiuni de cooperare în vederea amenajării pentru irigații a unei mari suprafețe în zona de la granița dintre cele două țări.

Pe o linie ascendentă se dezvoltă relațiile economice dintre România și **R.P. Chineză.** În cursul tratativelor desfășurate la Pekin în primăvara acestui an, între organele de comerț exterior din cele două țări a fost relevată evoluția pozitivă a relațiilor economice româno-chineze, precum și dorința reciprocă de a acționa și în viitor în această direcție, de a dezvolta schimburile comerciale, cooperarea reciproc avantajoasă. Ca expresie concretă, materială a dezvoltării pe un plan amplificat a acestor relații, a fost semnat acordul privind schimbul de mărfuri între Republica Socialistă România și Republica Populară Chineză — document important pentru extinderea viitoare a relațiilor economice româno-chineze. Acordul privind schimbul de mărfuri pe anul 1970 prevede o creștere substanțială, de peste 30 la sută, față de anul 1969, în condițiile unei diversificări a gamei livrărilor reciproce. România va exporta în R.P. Chineză mașini-unelte, utilaje și instalații petroliere, autocamioane, uleiuri minerale, laminate și țevi de oțel, mase plastice, produse chimice și alte mărfuri ; printre pozițiile mai importante ale exportului R.P. Chineze în România figurează mașini-unelte, metale dure, laminate feroase, cocs și cărbune cocsificabil, hîrtie abrazivă, produse chimice și minerale, produse textile, diferite produse agro-alimentare, bunuri industriale de larg consum etc. În studiul organelor de resort din cele două țări se află, de asemenea, posibilitățile de cooperare într-o serie de domenii industriale.

Creșterea continuă a potențialului economic al României și al R.P. Chineze, dezvoltarea industriei, agriculturii, științei și tehnicii în cele două țări creează noi premise obiective pentru intensificarea colaborării și cooperării reciproce în sectoare tot mai largi, pentru sporirea continuă a volumului schimburilor de mărfuri. În acest sens, în cursul tratativelor dintre organele de comerț exterior ale celor două țări din acest an, ambele părți au fost de acord să fie examinate și explorate, în continuare, posibilitățile existente pentru dezvoltarea cooperării economice româno-chineze.

Pe o linie ascendentă se înscriu relațiile economice dintre România și **R.P.D. Coreeană.** Între 1960 și 1969, de pildă, schimburile comerciale dintre cele două țări au sporit de peste două ori. Pe baza creșterii și diversificării potențialului economic al celor două țări, pe baza dezvoltării industriei, agriculturii, cercetării științifice, se creează noi premise pentru amplificarea relațiilor economice dintre Republica Socialistă România și R.P.D. Coreeană. În scopul dezvoltării, în continuare, a colaborării economice și tehnico-științifice dintre cele două țări, s-a încheiat, cu prilejul recentei vizite a unei delegații economice a R.P.D. Coreene în țara noastră, Convenția privind înființarea Comisiei interguvernamentale consultative în problemele relațiilor economice și tehnico-științifice între Republica Socialistă România și Republica Populară Democrată Coreeană. În cadrul primei sesiuni a Comisiei au fost examinate probleme de interes reciproc, în diferite domenii de colaborare economică și tehnico-științifică, precum și în legătură cu schimburile de mărfuri dintre cele două țări, pe perioada 1971—1975.

Continuă să se dezvolte legăturile economice ale României cu **R. D. Vietnam.** Între anii 1960 și 1969, de exemplu, volumul schimburilor comerciale dintre cele două țări a crescut în proporție de 1,78 ori. Ca urmare a dezvoltării economice a ambelor țări se asigură noi posibilități pentru extinderea, în continuare, a relațiilor economice dintre Republica Socialistă România și R. D. Vietnam. Legăturile economice dintre cele două țări constituie, totodată, manifestarea solidarității și sprijinului acordat de poporul român luptei eroice a poporului vietnamez.

Se extind schimburile comerciale și cooperarea economică cu **R.P. Mongolă.** În cadrul relațiilor de cooperare se examinează posibilitatea participării organizațiilor românești la cercetarea și prospectarea unor suprafețe din Mongolia Centrală pentru descoperirea unor zăcăminte de metale neferoase și rare, aportul părții române urmînd să fie compensat prin livrări de metale neferoase sau alte mărfuri.

Perspective reale, a căror concretizare se examinează de către organele competente, există pentru dezvoltarea cooperării cu **R. P. Albania.** Este vorba despre determinarea posibilităților de participare a întreprinderilor românești la exploatarea unor zăcăminte albaneze de sare prin metoda umedă, realizarea în R. P. Albania a unei instalații pentru prepararea minereului de crom, executarea unor foraje de mare adîncime pentru producția de țiței, a unei rafinării pentru prelucrarea petrolului ș.a. În realizarea unor astfel de acțiuni partea română ar urma să participe cu efectuarea de studii și proiecte, livrarea de utilaje, acordarea de asistență tehnică, primind în schimb diferite mărfuri albaneze.

Progrese însemnate înregistrează colaborarea și cooperarea cu **Republica Cuba,** cu care s-a perfectat cooperarea în domeniul industriei miniere, metalurgiei neferoase și industriei chimice. România va participa la deschiderea și punerea în exploatare a unor mine de pirită cupriferă, dezvoltarea capacității de producție la unele mine de cupru existente, completarea instalațiilor unei fabrici de acid sulfuric și construirea unei fabrici pentru prepararea cuprului electrolitic, contribuția părții române urmînd a fi acoperită prin livrări de concentrate de cupru și cupru metal. De asemenea, se poartă discuții în legătură cu participarea României la realizarea unor instalații pentru prelucrarea petrolului în Cuba.

Deși sumar prezentate, aspectele arătate permit formarea unei imagini a activității desfășurate și a problemelor privind dezvoltarea relațiilor economice ale țării noastre cu celelalte țări socialiste, pe calea cooperării economice și tehnice. Ele relevă avantajele deosebite ale acestei forme de colaborare : marea varietate a domeniilor în care poate fi promovată ; posibilitatea îmbinării cooperării cu specializarea în producție ; rezolvarea unor importante probleme economice și tehnice cu economisirea mijloacelor materiale și financiare de către toți partenerii ; valorificarea eficientă a potențialului științific și tehnic al țărilor participante ; îmbinarea activității de cercetare, proiectare și producție în cadrul unor legături nemijlocite între proiectanți la realizarea acțiunilor de cooperare ; stimularea creșterii schimburilor de mărfuri și servicii în condiții de avantaj reciproc, concomitent cu asigurarea stabilității

acestor schimburi pe perioade îndelungate etc. Confirmarea în practică a tuturor acestor avantaje constituie o dovadă a justeței politicii de dezvoltare a cooperării economice și tehnice promovată de Partidul Comunist Român și guvernul țării noastre.

Un loc însemnat în ansamblul relațiilor nemijlocite de colaborare și cooperare ale țării noastre cu celelalte țări socialiste, îl ocupă **colaborarea tehnico-științifică.** În cadrul acesteia numai în perioada martie 1967 — martie 1970 s-a convenit asupra realizării a circa 2000 teme de colaborare referitoare la transmiterea de documentații tehnice și vizite ale specialiștilor pentru schimb de experiență și cunoașterea proceselor tehnologice dintr-o serie de ramuri importante ale industriei, agriculturii și altor ramuri (indeosebi industria construcțiilor de mașini, industria chimică, metalurgică, alimentară etc.). Un important număr din temele menționate se realizează în cadrul colaborării cu Uniunea Sovietică. Astfel, recent, la sesiunea a 25-a a Comisiei româno-sovietice de colaborare tehnico-științifică au fost convenite aproape 300 de teme în diferite domenii ale industriei și agriculturii.

O activitate rodnică desfășoară în acest domeniu comisiile mixte de colaborare tehnico-științifică, existente între țara noastră și toate celelalte țări socialiste. În cadrul activității acestor comisii deosebit de utile s-au dovedit legăturile directe statornicite între ministerele și organizațiile economice și științifice din țara noastră și din celelalte țări socialiste. Prin intermediul acestor legături au fost identificate importante posibilități pentru întreprinderea de acțiuni de cooperare într-o serie de domenii cum sînt, de pildă, elaborarea de procedee tehnologice, valorificarea superioară a masei lemnoase, proiectarea de instalații tehnologice complete, energetica nucleară etc.

În ansamblul relațiilor economice ale României cu celelalte țări socialiste o pondere importantă revine colaborării și cooperării economice și tehnico-științifice **pe baze multilaterale,** care se desfășoară în cadrul unor organizații economice ale țărilor socialiste : Consiliul de Ajutor Economic Reciproc (CAER), Banca internațională de colaborare economică (BICE), Organizația de colaborare a căilor ferate (OCCF), Direcția centrală de dispecer a sistemelor energetice interconectate (D.C.D.), Parcul comun de vagoane de marfă (P.C.V.), Organizația de colaborare a țărilor socialiste în domeniul comunicațiilor poștale și telecomunicațiilor (OCPT) ș.a.

Activitatea de colaborare în cadrul CAER se desfășoară într-o serie de domenii importante pentru relațiile economice și tehnico-științifice dintre țările membre : coordonarea planurilor, specializarea și cooperarea în producție, coordonarea principalelor cercetări științifice și tehnice, comerțul exterior, colaborarea în domeniul relațiilor valutar-financiare, transportului, standardizării ș. a. Așa cum se știe, sesiunea a XXIII-a (specială) a Consiliului (aprilie 1969), la care au luat parte conducătorii de partid și de stat din țările membre, a stabilit direcțiile orientative principale ale dezvoltării colaborării și cooperării în cadrul CAER, sarcinile trasate de sesiune urmînd a fi concretizate într-un program complex de perspectivă. Analizînd rezultatele acestei sesiuni, Plenara C. C. al P.C.R. din mai 1969 a apreciat că lucrările acesteia, documentele adoptate **„constituie a contribuție importantă la adîncirea colaborării și cooperării economice și tehnico-științifice dintre statele membre ale CAER, la perfecționarea activității Consiliului de Ajutor Economic Reciproc pe baza principiului internaționalismului socialist, egalității depline în drepturi, respectării suveranității și intereselor naționale, avantajului reciproc și întrajutorării tovărășești".**

Acționînd constructiv, în conformitate cu sarcinile trasate de Plenară și animate de dorința de a găsi rezolvări viabile și eficiente problemelor care se pun în etapa actuală pentru dezvoltarea relațiilor economice dintre țările membre ale CAER, organele competente din țara noastră, specialiștii români, au făcut, pe întreg parcursul lucrărilor de elaborare a programului complex de perspectivă al dezvoltării în continuare a colaborării în cadrul CAER, propuneri menite să contribuie la adîncirea și perfecționarea acestei colaborări, examinînd totodată cu toată atenția propunerile celorlalte țări, în scopul ajungerii la soluții reciproc acceptabile.

Primele rezultate ale activității depuse atît de organele naționale, cît și organele CAER și grupele de lucru special constituite pentru elaborarea proiectului programului complex au fost examinate în Sesiunea a XXIV-a a Consiliului, în luna mai a. c. Sesiunea a adoptat, printre altele, propunerile prezentate în legătură cu o serie de probleme ale perfecționării colaborării reciproce în domeniul activității de planificare și creșterii nivelului coordonării planurilor economice, stabilirii de legături nemijlocite, pe baze contractuale, între organele și organizațiile economice, științifice și de proiectare din țările membre, colaborării în cadrul organizațiilor internaționale pe care le creează țările interesate membre ale CAER, perfecționării relațiilor valutar financiare etc.

România — membru fondator al Consiliului de Ajutor Economic Reciproc — a dezvoltat și dezvoltă în permanență relațiile și colaborarea economică cu țările din cadrul CAER. Așa după cum s-a subliniat în numeroase rînduri, țara noastră se pronunță și militează activ pentru extinderea în continuare a acestor relații, considerînd că există largi posibilități de perfecționare și adîncire a formelor de colaborare și cooperare între țările membre, de coordonare a planurilor lor naționale, de specializare în producție. Adîncirea colaborării economice, cooperarea în producție și tehnico-științifică a țărilor membre ale CAER, sînt menite să ducă la dezvoltarea tot mai puternică a fiecărei economii naționale, înfăptuindu-se pe baza respectării principiilor marxism-leninismului. În același timp, relațiile economice dintre țările membre ale CAER sînt chemate să favorizeze dezvoltarea legăturilor economice cu celelalte țări socialiste, cu alte țări ale lumii, să asigure, astfel, țărilor membre o largă și sporită participare la circuitul economic mondial. Acordînd o atenție deosebită relațiilor cu țările CAER, România a dezvoltat și dezvoltă, totodată, colaborarea economică și tehnică cu toate statele socialiste, văzînd în aceasta atît un factor al progresului fiecărei țări, cît și o contribuție importantă la întărirea sistemului socialist mondial.

reflector

ÎNTÎLNIREA DE LA ARVIKA

Cancelarul vest-german Willy Brandt, cancelarul austriac Bruno Kreisky și premierul suedez Olof Palme au avut o întîlnire particulară în micul oraș suedez Arvika. La aceasta au mai participat Torsten Nilsson, ministrul suedez al afacerilor externe, și Herbert Wehner, președintele grupului parlamentar social-democrat din R.F.G. Chiar dacă nu s-au dat nici un fel de informații oficiale în legătură cu discuțiile purtate de cele cinci personalități vest-europene, comentatorii de la Stockholm cred că ele ar fi avut ca scop o dezbatere a problemelor privitoare la „politica răsăriteană" vest-germană și la posibilitatea de aderare a Suediei la Piața comună. S-a discutat în limbile suedeză și norvegiană. Kreisky și Wehner, foști refugiați politici în timpul războiului în Suedia, vorbesc curent suedeza ; Willy Brandt, fost refugiat în Norvegia, cunoaște la perfecție norvegiana și se folosește cu ușurință de suedeză. Palme și Nilsson și-au întrerupt campania electorală (alegerile vor avea loc la 20 septembrie) pentru a participa la această întrunire. Localitatea Arvika se află în apropierea frontierei cu Norvegia și la egală distanță de Stockholm — de unde au venit Palme și Nilsson — și de Oslo și Torekov, în sudul Suediei, localități unde își petrec vacanța Brandt și Kreisky ; Wehner își face și el vacanța în Suedia, în insula Oeland, în Marea Baltică.

TOPONIMIE LUNARĂ

Pe hărțile lunare vor apărea 513 nume noi, aparținînd unor oameni celebri din toate timpurile. Cea de-a 14-a adunare generală a Uniunii astronomice internaționale care are loc la Londra a botezat săptămîna aceasta peste 500 de cratere lunare. Numai trei dintre ele, situate în apropiere de Marea Liniștii, în preajma locului unde a aterizat Apollo-11 (și numite acum Neil Armstrong, Edwin Aldrin și Michael Collins) se află pe partea vizibilă a Lunii. Toate celelalte sînt situate pe partea nevăzută a satelitului Terrei. Pe lîngă echipajul lui Apollo-11, alți trei astronauți americani (Frank Borman, William Anders, James Lovell) și șase cosmonauți sovietici (Alexei Leonov, Valentina Nikolaeva Tereșkova, Gherman Titov, Vladimir Șatalov, Andrian Nikolaev și Konstantin Feoktistov) sînt singurii oameni în viață cărora li s-a acordat această înaltă cinste. Iuri Gagarin, Virgil Grissom, Edward White, Roger Chaffee, eroi ai spațiului căzuți la datorie, deschid lunga listă a celorlalte nume atribuite. Figurează pe ea poetul și astronomul persan Omar Khaiam, filozoful roman Lucretius, autorul teoriei atomice, fizicianul Robert Oppenheimer și de asemenea, legendarii Daedal și Icar, Hippocrate, Chaucer, Dante, precum și inventatorul chinez Van Gu, care a construit acum 400 de ani o rachetă pilotată și a murit încercînd să zboare cu ea.

AFGANISTAN

Treptele dezvoltării

Pentru a înțelege mai bine cadrul actualelor eforturi ale oficialităților afgane de a desprinde țara din „deschiderea spre ea însăși" — cum a fost denumită perioada imediat următoare obținerii independenței (la 27 mai 1919) — este necesară o succintă creionare a amplasamentului geografic, a disponibilităților subsolului și nu mai puțin a bagajului social și tradițional cu care Afganistanul a intrat în ritmurile constructive ale epocii noastre.

Avînd graniță cu U.R.S.S., Iran și Pakistan, Afganistanul își întinde cei 650 000 kmp în reliefuri dominate de profiluri muntoase (ale celor mai înalte vîrfuri din Asia : Himalaia, Hundukuș, Pamir și Kuenlun). Clima pronunțat continentală, cu friguri aspre și călduri toride, precum și relieful accidentat nu împiedică însă populația afgană, însumînd aproximativ 14 000 000 de locuitori, să se ocupe în proporție de patru cincimi de agricultură.

Închisă, de secole, în limitele unei economii naturale, în care legea tribului e sacră, iar cultivarea cerealelor (grîu, porumb, orz, bumbac) se realizează după metode neschimbate, agricultura afgană deși a reprezentat și reprezintă principala ramură de producție a țării, a devenit cu greu, și aceasta în ultimul timp, terenul unor necesare și salutare modernizări. Elasticizarea resorturilor economiei din acest domeniu a căpătat o importanță majoră o dată cu amplificarea operațiunilor de export. Afganistanul ocupînd locul al doilea în lume (după U. R. S. S.) în creșterea extensivă a oilor „caracul", a devenit, cum era și firesc, un important exportator de lînă și piei, interesînd astfel marile industrii textile din străinătate. Legătura cu piețele externe, conectarea resurselor economiei afgane la schimbul internațional de valori materiale, a fost primul pas în modificarea peisajului productiv al țării.

Rigiditatea vechilor relații feudale a început, pas cu pas, să fie învinsă, legăturile între triburi să se multiplice și să se permanentizeze, au apărut centre populate noi. Treptele acestui efort s-au săpat cu greu și au trebuit să învingă o înapoiere seculară.

O covîrșitoare importanță în această luptă a avut-o întocmirea și punerea în aplicare a planurilor economice care prevăd în funcție de posibilitățile și resursele țării dezvoltarea industriei naționale, lărgirea producției bunurilor de consum și, în mod subliniat, modernizarea agriculturii.

Firește, ansamblul de măsuri privind dezvoltarea economiei afgane, a solicitat o mai bună cunoaștere a resurselor naturale ale subsolului. În urma cercetărilor efectuate s-a stabilit că, regiunile din nord spre exemplu, conțin, estimativ, circa două miliarde tone de minereu de fier, 70 milioane tone de cărbune, 60 miliarde metri cubi de gaz metan etc. Cu ajutorul creditelor primite din străinătate, din partea țărilor socialiste cît și din partea altor țări și prin activitatea unor grupuri de specialiști (România participă, de asemenea, la programul de modernizare a industriei afgane) pe harta productivă a Afganistanului au apărut obiective noi.

În nordul țării, la Mazar-el Sharif s-a ridicat o fabrică de îngrășăminte, o alta, mai nouă, a început să producă la Shibargan, la Kabul (capitala, avînd 450 000 de locuitori) lucrează o mare întreprindere de prefabricate, în vederea modernizării urbanistice a capitalei. La Jalalabad s-a construit un baraj care furnizează electricitate regiunii și asigură irigarea terenurilor înconjurătoare, cîștigate astfel pentru agricultură. Alături de o susținută activitate în vederea îmbogățirii rețelei de drumuri și șosele la Kabul și Kandahar s-au dat în trafic curent cele două porți aeriene internaționale ale țării.

Încurajarea atentă a ramurilor industriale specifice, cu o tradițională pondere în această zonă — producția manuală de covoare, prelucrarea pieilor de caracul, conservarea fructelor uscate etc. — este dublată de grija oficialităților pentru producerea cadrelor necesare în vederea conducerii și organizării, pe baze moderne, a economiei naționale. Și în acest domeniu Afganistanul s-a bucurat de un larg sprijin din afară. Necesarul de specialiști fiind, deocamdată, acoperit de experți străini, statul a conferit o deosebită importanță elaborării unui „program al educației", care prevede amplificarea rețelelor de școli în toată țara, precum și deschiderea unor institute tehnice și superioare în principalele localități, în special la Kabul. Importante școli tehnice și profesionale s-au deschis și la Kandahar și Khost. Vom remarca, în acest context, că activitatea de creare a specialiștilor afgani, în domeniul tehnic, sanitar și educativ, trece prin toate nivelurile pregătirii profesionale.

Elementele noi ale economiei Afganistanului, modernizarea agriculturii, apariția unei industrii noi, precum și necesitățile specifice ale unei populații care a început să se bucure de avantajele școlarizării și ale culturii, au determinat și multiplicarea legăturilor țării cu statele învecinate, dar și cu celelalte, mai îndepărtate.

Astăzi Afganistanul exportă produse agricole și fructe, materii prime, lînă și textile, produse de artizanat și covoare, importînd, în schimb, produse manufacturiere. După cum am precizat mai sus, în afara activității unor specialiști români, la descoperirea zăcămintelor naturale, țara noastră întreține, de asemenea, relații economice în dezvoltare cu Afganistanul.

Din punctul de vedere al relațiilor politice externe, Afganistanul s-a făcut cunoscut ca un stat care pune la baza legăturilor cu toate statele lumii principiile neutralității, neaderării la blocuri și la grupările militare de orice fel, reglementării pe cale pașnică a problemelor internaționale litigioase, precum și a respectării dreptului popoarelor de a-și hotărî singure soarta. Un asemenea mod de abordare a chestiunilor ridicate de viața internațională, alături de dorința de a coopera reciproc avantajos și de a multiplica legăturile economice și tehnico-științifice cu toate țările lumii, fără discriminări,

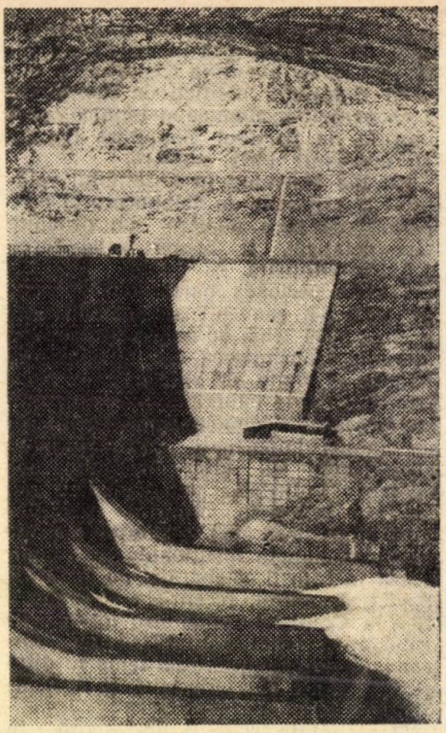

Barajul Djelalabadski — una dintre verigile de irigații în curs de realizare.

reprezintă un element important, favorabil creării unui climat de bună înțelegere și colaborare în regiune. În această ordine de idei, subliniind poziția de principiu a țării sale, în actualul context politic internațional, primul ministru al Afganistanului, Nur Ahmed Etemadi, remarca într-un interviu : „Țara noastră nu numai că se abține de a participa la politica blocurilor militare, dar consideră că însăși existența lor, ca și prezența bazelor militare străine în orice parte a globului, contravin intereselor păcii. Considerăm că politica de neangajare și neutralitate îndeplinește un rol important în reducerea încordării internaționale și că în colaborarea țărilor neangajate atenția cea mai serioasă trebuie acordată tocmai realizării acestui scop".

Făcîndu-și cunoscute în mod oficial punctele de vedere în raport cu problemele cele mai importante care preocupă astăzi lumea, Afganistanul, sprijinind hotărît principiile incluse în Carta Națiunilor Unite și-a definit poziția față de agresiunea din Vietnam. „Poporul afgan este convins că reglementarea marilor conflicte internaționale, inclusiv a problemei vietnameze, pe cale politică și nicidecum armată, nu este pur și simplu de preferat, ci singurul mijloc de asigurare a bunăstării poporului vietnamez, al cărui drept la pace și securitate este inalienabil" a declarat, de asemenea, primul ministru afgan.

Între Republica Socialistă România și Afganistan s-au întărit, de-a lungul timpului, relații de prietenie și colaborare reciproc avantajoasă, care se dezvoltă neîntrerupt. În urmă cu un an, ca o edificatoare expresie a bunelor legături între cele două state și popoare, guvernele României și Afganistanului au dispus ridicarea reprezentanțelor lor diplomatice la rang de ambasade.

Radu BUDEANU